

Tisdagen den 31 januari

Kl. 13.00–15.56
18.00–21.27

---

§ 1 Meddelande om frågestund

Förste vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 2 februari kl. 14.00*.

§ 2 Meddelande om återrapportering från Europeiska rådets möte den 9–10 februari

Förste vice talmannen meddelade att *tisdagen den 14 februari kl. 13.00* skulle återrapportering från Europeiska rådets möte den 9–10 februari äga rum.

§ 3 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:
prot. 2022/23:12 för tisdagen den 17 januari från justitieutskottet och
prot. 2022/23:21 för torsdagen den 26 januari från miljö- och jordbruksutskottet.

§ 4 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2022/23:159

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:159 Den fördjupade utvärderingen av Sveriges miljö kvalitetsmål

av Andrea Andersson Tay (V)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 10 februari 2023.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 27 januari 2023
Klimat- och näringslivsdepartementet
Romina Pourmokhtari (L)
Enligt uppdrag
Annica Sandberg
Expeditionschef

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2022/23:FPM42 EU:s föräldraskapsförordning *COM(2022) 695* till civilutskottet

2022/23:FPM43 EU-förordning om förpackningar och förpackningsavfall *COM(2022) 677* till miljö- och jordbruksutskottet

§ 6 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2022) 695 till civilutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 23 mars*.

Svar på
interpellationer

§ 7 Svar på interpellation 2022/23:58 om utebliven kompensation för el- och gasanvändare i Skåne

Anf. 1 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talma och ärade riksdagsledamöter! Riksdagsledamoten Ola Möller har frågat mig hur jag förhåller mig till löftet om att konsumenterna skulle få elkompensation per den 1 november, om jag har för avsikt att träffa företrädare för Region Skåne och därmed den skånska befolkningen samt om jag har för avsikt att kompensera kunderna för höjda gaspriser och, i så fall, på vilket sätt.

Redan den 27 oktober 2022 presenterade vi tillsammans med Affärsverket svenska kraftnät modellen för regeringens elstöd till svenska hushåll och företag. Samma dag ansökte Svenska kraftnät hos Energimarknadsinspektionen om att få använda 55 miljarder kronor från de så kallade flaskhalsintäkterna, eller kapacitetsavgifterna, till att finansiera detta. Energimarknadsinspektionen har sedan dess godkänt Svenska kraftnäts ansökan, och Försäkringskassan har meddelat att utbetalningarna till hushållen kommer att påbörjas den 20 februari.

Den 9 januari 2023 beslutade regeringen att ge Svenska kraftnät i uppdrag att ansöka hos Energimarknadsinspektionen om att använda flaskhalsintäkterna för att finansiera ett nytt elstöd. Stödet ska riktas till hushåll

i hela Sverige och avser ersättning för hushållens elkostnader under november och december 2022.

Vad gäller frågan om eventuell kompensation för höga gaspriser meddelade regeringen den 6 december 2022 att ett gasprisstöd kommer att gå ut till de omkring 27 000 hushåll i Sverige som är anslutna till det västsvenska stamnätet för gas. Planeringen är att gasprisstödet ska motsvara högkostnadsskyddet för el och uppgå till 79 öre per kilowattimme för perioden oktober 2021–september 2022.

Jag går vidare till frågan om besök i Skåne. I början av december besökte jag Skåne, där jag bland annat träffade representanter för regionen, Företagarna Region Syd, NCC, Volvokoncernen och SSAB. Under mitt besök var jag även i kontakt med regionstyrelsens ordförande Carl Johan Sonesson och regionala utvecklingsnämndens ordförande Anna Jähnke. Vi hade ett konstruktivt samtal om hur energikrisen påverkar Skåne och kommer även fortsättningsvis att ha en dialog om dessa frågor.

Anf. 2 OLA MÖLLER (S):

Herr talman! ”Vi hör er”, sa den blivande näringsministern i valrörelsen. Hon hörde och gav ett löfte om pengar på kontot den 1 november. Sedan funkade inte det, och då blev det ”i god tid före jul” – detta stod att läsa på den blivande näringsministerns Instagramkonto. Några pengar har vi inte sett röken av, och det har såklart skapat ilska – en befogad sådan, som här i dag kanaliseras i kammaren.

Att hushållen skulle få kompensation med början den 20 februari har vi ju, sent omsider, fått veta. Men det gäller inte alla hushåll; några får vänta till mars. Alla hushåll behandlas heller inte likvärdigt – bostadsrätter och hyresrätter får bara delvis kompensation, om den inte uteblir helt.

För gaskunderna hägrar kompensationen någonstans framöver, men vi vet inte när. Företagen har inte fått något datum. Dessutom kan teknikalteter som har varit dåligt hanterade innebära att många företag inte får mer än en bråkdel av de 22 miljarder som taket är. Kooperationer kan drabbas av samma sak.

Tyvärr stannar det inte där. Änkor kan bli utan ersättning för att maken stod på elräkningen.

Folk har använt sina sista sparpengar i väntan på en kompensation som skulle komma i god tid före jul. Men banker och elbolag har skickat detta vidare till kronofogden, för en näringsministers ord är väldigt lite värt på betalmarknaden. Nu ökar dessutom varslan.

Samtidigt, herr talman, har regeringen och SD sagt nej till åtgärder för att lindra krisen. De har sagt nej till en elakut. Krissamtal har avvisats. Barnbidraget ska inte höjas.

De som däremot har fått hjälp och lindring är hjärtat i högerregeringens politik. Höginkomsttagarna får 13 miljarder i skattesänkningar. Dessutom hemlighålls kompensationen. Man behöver inte vara så införstådd med tingens ordning för att förstå varför. Samma personer som får 13 miljarder i skattesänkningar kommer i stor utsträckning att överkompenseras på grund av stödets utformning. Detta vill regeringen givetvis inte visa, för det visar ju på att det är samma grupper som gynnas av dess politik gång på gång. Därför är det också intressant att näringsministern själv inte vill svara på vilken elräkning hon har när andra partiledare utan omsvep berättar detta.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Jag är ledsn, herr talman, men det finns mer. Trots möjligheten att ta ut en skatt på de övervinster som enligt vissa bedömares uppskattning uppgick till 80 miljarder förra året har regeringen släpat fötterna efter sig. Detta kunde ha gjorts sedan oktober förra året. Nu införs det i mars, och då på några futtiga hundratal miljoner – en spottstyver.

Näringsministern brukar tala om hjärtlandet. Jag och mina kamrater här i kammaren representerar hjärtlandet, från norr till söder. Näringsministern sa i valrörelsen att hon hörde hjärtlandet. Jag hoppas att hon hör hur förbannade, besvikna och ledsna dessa väljare och medborgare är. De är förbannade därför att näringsministern, enligt regionstyrelsens ordförande i Skåne, är väldigt arrogant och oseriös och därför att hanteringen och agerandet är uselt. Detta är inte mina ord, utan det är hennes koalitionskamrats ord.

De är också förbannade för att hon inte vill dricka kaffe i Skåne. Förutom att det är näringsministerns förlust att hon inte får smaka världens bästa kaffe – en god kopp Skånerost – nere i Helsingborg är det så att skåningarna förväntar sig en ursäkt för hur näringsministern agerade.

Nu får näringsministern chansen. Kan näringsministern här och nu be skåningarna om ursäkt för det usla agerandet?

(Applåder)

Anf. 3 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Herr talman! Då var vi äntligen här – mer än 60 dagar efter att denna interpellation lämnades in. Mycket har hänt på dessa mer än 60 dagar. Vi har fått besked om att det elstöd som skulle ha varit på plats den 1 november 2022 börjar betalas ut i februari, i alla fall till några av landets elkonsumenter, exempelvis skåningarna.

Ett vanligt samtalsämne runt de skånska julborden var just elprisstödet. Svenska folket, vilket regeringen förhoppningsvis anser inkluderar skåningarna, skulle i lugn och ro kunna fira jul i vetskap om att det skulle finnas ett högkostnadsskydd för de höga elpriserna. Men det fanns inte. Nu verkar det dock som sagt komma i februari. Vi får hoppas det så att det inte behöver bli en ny diskussion över påskmiddagen i det skånska hjärtlandet, till exempel i Peppinge, Rörum eller Skivarp.

Herr talman! Skåningarnas oro över de höga elpriserna har varit känd länge. Skåne är som vi vet porten till kontinenten. På andra sidan sundet börjar världen. Det är därför inte konstigt att Putins energikrig mot den europeiska så kallade elmarknaden drabbar Skåne särskilt svårt. Detta har varit känt länge, både i kammaren och på Regeringskansliet – förhoppningsvis också efter den 18 oktober 2022.

Det är därför inte särskilt konstigt att skånska politiker, brett över partigränserna, uttrycker oro över elpriserna. De borde mötas av sympati och förståelse även norr om Osby.

Döm därför om min förvåning när jag läste att Skånes moderate regionstyrelseordförandes högst relevanta oro över elpriserna avfärdades av den då relativt nytillträdde energi- och näringsministern. En i all välmening framställd inbjudan att diskutera skåningarnas situation och oro avfärdades som kaffedrickande. Reaktionen var skarp, irritationen stor och frustrationen signifikant. Allt annat hade ju varit anmärkningsvärt. Det var ändå en kollega på den politiska högerkanten som avfärdades på detta vis. Det var ett förvånansvärt mått av arrogans och nonchalans mot Skåne, skå-

ningarna och skånska företrädare som uppvisades för några månader sedan.

Herr talman! Energi- och näringsministern har först efter att denna interpellation ställdes åkt till Skåne och träffat skånska företrädare. Om det dracks kaffe, te eller annan dryck förtäljer inte historien. Men det är anmärkningsvärt att det krävdes en interpellation i Sveriges riksdag för att skånska företrädare skulle behandlas med respekt. Det borde inte behövas, men det är uppenbarligen denna regerings melodi.

Herr talman! Jag undrar om energi- och näringsministern har reflekterat över hur hon själv och hennes stab agerade för några månader sedan? Anser hon att det var okej att avfärda den moderate regionstyrelseordförandens oro och inbjudan som kaffedrickande? Hur kommer hon i framtiden att bemöta oro som förmedlas från ledande skånska företrädare, högerpolitiker eller inte?

Anf. 4 MARIANNE FUNDAHN (S):

Herr talman! Jag ska berätta om Ingrid, en ensamstående pensionär på 82 år. Ingrid använder i likhet med 830 andra hushåll i Trelleborg gas för uppvärmning. Det har hon gjort sedan 1980-talet när gasen kom till Trelleborg. Då bestämde sig Ingrid och hennes man för att byta ut den smutsiga oljeeldningen, och valet föll på gas. Först var det naturgas och sedan biogas, för som Ingrid säger ville de värna miljön.

Det fungerade bra till för något år sedan när gaspriserna började stiga drastiskt. Ingrid hade tidigare ett bundet avtal om 50 öre per kilowattimme, men när avtalet gick ut gick det inte längre att teckna avtal med bundet pris. Detsamma gällde för elen. Trots att Ingrid försöker spara och har sänkt värmen har hon en gasräkning på 11 000 kronor i månaden. Till det kommer kostnaden för hushållsel. Pensionen ska också räcka till mat och andra kostnader.

Detta går inte i längden, och Ingrid är rädd att hon inte ska ha råd att bo kvar i huset som hon och hennes nu avlidne man köpte för 43 år sedan. Hon undrar också var hon ska hitta en annan bostad, för det finns ju inga lägenheter.

Den 6 december fick Ingrid ett efterlängtat och välkommet besked när regeringen fattade beslut om gasstödet. Detta positiva besked grumlades dock av att hon och andra hushåll med gas inte vet när de får stödet. Det är också en kortsiktig lösning.

Det har aviserats att gaspriset kommer att fortsätta att ligga högt. Här behövs en långsiktig lösning så att Ingrid och andra gaskunder slipper oroa sig för vad som händer sedan. Vilken lösning ser statsrådet Busch för Ingrid och andra gaskunder?

Anf. 5 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Jag tänkte knyta an till min kollegas förtjänstfulla redogörelse för Ingrids skenande räkningar. Socialdemokraterna presenterade ett förslag i finansutskottet som visserligen inte skulle ha löst Ingrids problem långsiktigt, men kortsiktigt – och i en sådan här situation är det viktigt med både kortsiktiga och långsiktiga lösningar. Många med höga gasräkningar har nämligen inte problem med soliditeten utan med likviditeten. Här skulle en el- och gasräkningsakut kunna hjälpa.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Detta har dessutom blivit ännu mer akut i och med att det elstöd som ska börja betalas ut den 20 februari egentligen inte är ett elstöd utan ett energislagsstöd, för gasen är utelämnad.

Ingrid och andra konsumenter i Skåne som har problem med likviditet men inte soliditet har nu inget annat val än att göra sig av med tillgångar, men att göra sig av med tillgångar när man är tvingad till det för att betala räkningar är sällan en god ekonomisk idé.

Varför sa ni nej till den hjälp som faktiskt fanns att få för Ingrid, nämligen el- och gasräkningsakuten?

Anf. 6 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Låt mig upprepa: Vi ser er, vi hör er och vi kommer inte att lämna någon i sticket.

Att ta Sverige genom denna svåra energikris har absolut högsta prioritet. Jag menar att svenska folket har rätt att utkräva ansvar för att Sverige befinner sig i detta sårbara läge. Det ansvaret ligger primärt på Socialdemokraterna och Miljöpartiet, med stöd av Vänsterpartiet och Centerpartiet. Svenska folket har också rätt att utkräva ansvar för att Sverige inte ska hamna här igen och för att Sverige ska ta sig ur energikrisen. Det ansvaret faller på mig och regeringen.

Redan förra vintern tog jag emot många brev och samtal från medborgare som inte hade lätt att få ihop ekonomin. Jag berättade vid många tillfällen om en pensionär som då hade en elräkning som var större än hela hans pension.

Detta är anledningen till att vi nu går fram med ett elstöd i flera omgångar som är betydligt större än den förra regeringens, kommer mycket snabbare och är säkrare. Flera hushåll kommer nu att ha ett elstöd i första omgången på uppåt 16 000 kronor, att jämföra med de några tusenlappar som det förra elstödet från den förra regeringen låg på. Det kommer också snabbare. Det förra elstödet nådde hushållen från april och framåt, en del under sommaren. Det här elstödet börjar betalas ut den 20 februari. Det är dessutom säkrare. Ingen kan nämligen riktigt redogöra för om det förra elstödet – detta kommer vi att diskutera i en interpellationsdebatt senare i eftermiddag – verkligen nådde alla hushåll. Det var inte särskilt rättssäkert.

Det har talats om min relation till Carl Johan Sonesson, regionrådet i Skåne. Jag kan berätta för kammaren och andra som lyssnar att den relationen är god, särskilt när man tar sig förbi mediefjädrar om att jag skulle kalla inbjudningar till olika delar av landet för kafferep. Det är de inte. Jag kommer gärna och besöker alla delar av vårt vackra, avlånga land.

I mitt svar till Region Skåne sa jag också att jag gärna besöker Skåne – men inte för att vara en i raden av politiker som beklagar sig över att den tillväxtmotor som Öresundsregionen är inte har tillräckligt goda förutsättningar men sedan inte levererar några lösningar. Jag prioriterade besök till Skåne när vi hade möjlighet att leverera på fler detaljer kring elstödet men framför allt också ett gasstöd. För notera det: Den förra regeringen hade inget gasstöd alls och hade inte heller något stöd alls för företagen.

Det som skulle vara genuint respektlöst av mig – det är den stora lärdomen här – är att låtsas som att det inte spelar någon roll när man plockar bort 3 000 megawatt ur det svenska energisystemet. Det gör det. Nu påbörjas den långsamma men viktiga återuppbyggnaden av det svenska energi-

systemet för att pressa priser, öka robustheten och göra Sverige mindre sårbart.

Sedan vill jag vända mig till dem som undrar vad som händer med elstödet om man är drabbad av sorg efter att ha mist en make eller maka. Man kommer självklart att kunna ta del av elstödet. Vi håller på och löser teknikaliteterna kring detta. Det kommer att betalas ut. Den som är i sorg ska inte behöva få en ännu större börda i sin redan tuffa situation. Vi kommer att lösa den situationen.

Anf. 7 OLA MÖLLER (S):

Herr talman! Jag får tacka näringsministern för hennes anförande. Det sista beskedet var glädjande.

Jag måste också, nu när jag har möjlighet, säga att jag står bakom näringsministerns val av klädsel när hon åkte till Norrland. Som skåning hade jag också klätt mig på samma sätt, så all sympati i det fallet.

Däremot har jag ingen sympati när man säger att ingen ska lämnas i sticket. Jag har också fått brev. Jag har träffat människor som har fått gå från huset för att de inte fick elstödet när de litade på näringsministern och hennes koalitionskollegor. De är lämnade i sticket. De är förbannade. Där duger inte fina ord om kärnkraft längre fram som något slags plåster på såren. Det var ju trots allt så att näringsministern lovade detta – den 1 november, och sedan i god tid före jul – tillsammans med regeringschefen.

Hade vi använt den här logiken på andra saker hade vi redan nu haft ny kärnkraftsel i vägguttagen – regeringen har ju tillsatt utredningar och ska ändra lagar. Skjutningarna hade upphört – regeringen ska ju genomföra rättsstatsvidriga utredningar för att få stopp på dem. Det skulle också finnas en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör – det utredde ju den förra regeringen. Det är den logiken man tillämpar från regeringens sida: Stödet var på plats, alltså ska folk vara nöjda. Nej, de är lämnade i sticket!

Jag kan informera näringsministern om att det faktiskt inte kommer någon ny kärnkraftsel ur väggen, och det kommer det inte att göra på lång tid. Jag kan informera om att skjutningarna fortsätter, trots utredningarna. Jag kan också informera om att om man försöker köra under Öresund strax norr om Råå vallar kommer man att antingen få motorstopp eller drunkna innan man är i Helsingör. Det är så det är.

Därför blir det tomma ord att stå här och säga att vi ser er och vi hör er, när inte pengarna är på kontot. Du kan inte gå till banken med ett löfte om att pengar ska komma. Företagarna sa om stödet till företagen att hade man fått ett datum hade man haft en säker fordran på staten. Då hade man kunnat gå till banken och säga: Jag får pengarna den dagen, alltså kan vi lösa detta.

Jag förstår inte varför regeringen drar benen efter sig. Det är ju det som händer. Det har varit en klantig hantering. På punkt efter punkt uppdragas saker – det är änkorna, det är företagen, det är gaskunderna. Det visar att regeringen inte är mogen uppgiften.

Vi kan ha en lång diskussion om energisystem. Vi kan säga någonting om det också. Men att hantera människors ekonomi här och nu är en regerings uppgift, och på den uppgiften har regeringen fallerat. Det råder inget tvivel om det.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

När det gäller sättet att uttrycka sig i medierna brukar dessa, i alla fall de kloka medier som inte är alternativa och befinner sig i en annan verklighet, citera korrekt. Det var väl ändå så att näringsministern uttryckte sig i termer av kaffedrickande. Jag förstår inte hur man som näringsminister, som svar på en direkt inbjudan att komma till en av landets största regioner, kan uttrycka sig på det viset att det renderar citat från regionstyrelsens ordförande om arrogans, oseriositet och att det är uselt.

Anf. 8 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Herr talman! Min kamrat från Skåne avslutade med att ta upp detta med kaffedrickandet – jag vill inte åka till Skåne och dricka kaffe. Det ordvalet har inte bemötts, och man har såvitt jag vet aldrig bett om ursäkt för det. Det nämndes att det tydligt skrevs i ett sms och mötte en väldigt kraftfull reaktion från en moderat regionstyrelseordförande. Det hade gått att bemöta en folkvald representant med betydligt mer respekt än så.

Men som vi alla vet gör den här regeringen aldrig några fel. Det är alltid någon annans fel, och ska man ha sagt någonting kan det alltid spinas till något annat. Man menade något annat med det man sa. Något betyder alltid något annat. Den 1 november 2022 betyder den 20 februari 2023. Kaffedrickande betyder stort tack för inbjudan, jag kommer gärna. Att ta ansvar betyder att peka på någon annan.

Anf. 9 MARIANNE FUNDAHN (S):

Herr talman! Tyvärr fick Ingrid och jag inget svar på vad som ska hända med gaskunderna.

Det är inte bara hushåll med gasvärme som drabbas av de höga gaspriserna utan även företag som använder gas. Ett bageri i min hemstad har tvingats höja brödkpriserna med 25 procent, vilket drabbar kunderna hårt. Detta beror nu inte enbart på gaspriserna, ska sägas, även om det är en stor del. Det beror också till en del på de ökade drivmedelskostnaderna. De säger också att ökningarna kan bli ännu större. Det tar dock tre till fyra månader att få igenom prisjusteringar, och mycket kan hända under tiden.

Det blir också en ojämn konkurrenssituation när företag som använder el utlovas stöd, även om de nu inte riktigt vet när de får stödet, medan företag som använder gas inte får något stöd alls. Kan statsrådet förklara varför de företag som använder gas inte får något stöd alls?

Anf. 10 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! När jag lyssnade på statsrådets svar på våra frågor kom jag att tänka på ett inlägg i partiledardebatten senast: ”Jag tror inte att någon som lyssnar på dagens debatt är speciellt betjänt av ett blame game. Vi har nog med politiker som skyller sina misstag på andra och inte själva vill ta ansvar.”

Svaret på interpellationen inleds dock med just detta, ett blame game. Ingrid och andra gaskunder i Skåne är inte betjänta av detta blame game utan har rätt att kräva svar av regeringen om varför det inte är möjligt att inrätta ett kortsiktigt stöd likt en el- och gasprisakut för gaskunder som Ingrid. Jag hörde inget svar på den frågan i statsrådets inlägg, så jag får väl lov att ställa den igen.

Anf. 11 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag vill adressera frågan om tidsaspekten för elstödet. Nio dagar efter att vi tillträdde i regeringsställning kunde svenska folket räkna på vad man kommer att få i elstöd och vad man har rätt till.

Det första elstödet av de två vi har presenterat omfattar betydligt fler hushåll – miljoner fler – än vad den förra regeringens elstöd gjorde. Det var en trygghet som vi tyckte var viktig att ge, och därmed levererade vi också på löftet att man skulle kunna fira en blå jul i stället för en så kallad rödgrön jul, som retoriken sa.

I flera intervjuer i samband med att vi presenterade förslaget om högkostnadsskydd svarade jag på frågan om detta innebar att man med säkerhet skulle ha pengarna på kontot före jul, och i flera intervjuer svarade jag nej.

På Kristdemokraternas hemsida, för att svara för mitt eget parti, står det tydligt: ”Dock kommer det bara gå att bestämma vad varje hushåll ska få i ersättning i efterhand, när pris och förbrukning är känt. Det är därför inte realistiskt att elkunderna får pengar på kontot före jul. Förra vintern kom de första inbetalningarna till elkunder ut i mars.” Jag tror att det ska vara april, för att vara riktigt korrekt. Vi har alltså försökt vara mycket tydliga med vad det innebar.

Det stämmer inte att regeringen inte kan stå för om vi ändrar oss och inte levererar det vi har sagt. Vi har varit mycket tydliga med att vi har bytt modell. Det blir inget högkostnadsskydd, utan det blir ett elstöd i stället. Vi har redogjort för de mycket giltiga skälen till att vi har bytt modell i ett svårt ekonomiskt läge, där vi inte vill driva på elförbrukningen nu när myndigheterna har gått ut och sagt att vi har gått från låg risk för fränkopp-ling i elsystemet till en reell risk, alltså att man behöver rotera mörklägg-ningar och att det blir svart i omgångar.

Vad gäller frågan om en elräkningsakut hade vi kontakt med elhandels-bolagen, som konstaterade att det skulle bli mycket svårt. De kom till riksdagen och avrådde från det. Vi konstaterar också att en elräkningsakut eller liknande skulle ha kunnat vara på plats efter det att elstödet har kommit, och då tyckte vi att det var viktigare att leverera på elstödet. Vi har också försökt lyssna till dem som skulle behöva hantera en sådan elräkningsakut.

Jag vill även adressera frågan om att peka finger. Som jag var inne på tycker jag att svenska folket har rätt att utkräva ansvar för varför vi är i detta sårbara läge. Detta ansvar ligger tyvärr inte hos mig – då hade vi gjort annorlunda – men ansvaret för att se till att det inte fortsätter att vara så här ligger helt och hållet på mig och regeringen.

När det gäller att inte peka finger, betyder det att man inte kan utkräva ansvar? Nej, man måste kunna utkräva ansvar för varför 3 000 megawatt har försvunnit, varför vi har fokuserat så mycket på att bara få ut mer el-produktion och inte på att ha en energimix som har rätt egenskaper och som gör att vi har el där det behövs, när det behövs, i alla delar av landet, 24:7, 365 dagar om året, eller på vilka egenskaper som behövs. Det är för att vi behöver dra lärdom. Det handlar alltså om rätten till ansvarsutkrä-vande men också om lärdom, för att se till att vi inte hamnar i detta läge igen.

Återigen: Det är svårt att kompensera i efterhand när delar av elsystemet har nedmonterats. Vår uppgift nu är att se till att vi inte hamnar i det läget igen, men under tiden får vi ett elstöd som kommer betydligt snabbare än det förra, som är avsevärt större, som är mycket säkrare och som når många fler svenskar i en mycket svår tid.

Anf. 12 OLA MÖLLER (S):

Herr talman! Det är en faslig tur att vi har haft en socialdemokratisk regering som kunde ge Svenska kraftnät i uppdrag att ta fram en mycket större och bättre elkompensation än den som vi var tvungna att ordna i all hast förra vintern på grund av att Putin olagligt invaderade Ukraina.

Näringsministern borde tacka Socialdemokraterna för det fina förarbetet, där halva landet inte var uteslutet. Det var regeringen och näringsministern själva som valde att utesluta, men det kommer att diskuteras senare. Allt ska ändå vara sossarnas fel, för de är ju egentligen onda. Det är därför man kan inte ha en energiöverenskommelse med dem.

Ebba Busch var partiledare 2016 när det slöts en energiöverenskommelse, som Kristdemokraterna och Moderaterna lämnade och som till exempel innebar att ny kärnkraft kunde byggas. Ebba Busch var kommunalråd i Uppsala när hennes egna partikamrater satt i regeringen och gjorde en energiuppställning 2011, men det vet näringsministern inte något om. Hon har inget ansvar för det, utan det är sossarnas fel.

Nu ska jag vara konstruktiv. Jag önskar att näringsministern i stället hade pratat om att vi ska bygga ut de sju havsbaserade vindkraftsparker som ligger på regeringens bord. Hur kan vi se till att ett fullt fungerande kraftverk i Malmö inte forslas bort till Kina? Hur kan vi stoppa marknadsmekanismerna i elprisområdena nu när man ser över dem? Hur kan vi frikoppla gaspriserna från de andra energipriserna på den europeiska marknaden? Hur kan vi prata om batterier i Skåne – sådana som man har i Australien, som är på tusentals megawatt och som skulle kunna stå någonstans i Skåne där skånska moderater vill bygga kärnkraft. Lagg batteriparkerna där!

Låt oss prata om detta, och låt oss få till blocköverskridande samtal som inte är villkorade med att säga ja eller nej utan som faktiskt tar fasta på att vi ska vara teknikneutrala och tro på framtiden, då det finns många möjligheter att lösa det. Men detta vill inte regeringen, för då måste de kapitulera från sin ståndpunkt att allt är sossarnas fel.

(Applåder)

Anf. 13 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag kan glädja Ola Möller och andra som tittar på denna debatt med att den långa raddan med efterlysta åtgärder för kortare tillståndsprocesser, besked om havsbaserad vindkraft och så vidare nu har nått regeringens bord och att vi arbetar aktivt med dem. Jag kan meddela att vi jobbar med alltihop och att vi gärna samarbetar om det finns goda idéer om hur detta kan landas på bästa tänkbara sätt.

Jag står för att jag som partiledare 2016 var med och slöt den energiöverenskommelse som fick bort den skadliga effektskatten. Men det största partiet, som också satt i regeringen, uttalade gång på gång via sin finansminister och sedermera statsminister och partiordförande Magdalena Andersson att vi på sikt behöver fasa ut kärnkraften och att vi gärna ska ha

mer elproduktion men inte ny kärnkraft. Det är klart att detta sänder en signal till marknaden om att kärnkraften inte är välkommen.

Den nya regeringen och de fyra samarbetspartierna arbetar under parollen att alla goda krafter behövs och att vatten, vind och sol är välkomna men även kärnkraften, för vi är ett vackert men avlångt land som behöver ha tillräckligt med elproduktion både i södra Sverige och i norra Sverige om vi ska klara den gröna omställningen, värna svenska arbetstillfällen och få rimligare elpriser för hushållen framöver.

Jag vill avslutningsvis säga att jag gärna dricker kaffe men gärna i kombination med leverans. Det är för många politiker som har beklagat sig över svåra situationer för våra företagare och hushåll men som inte har lyckats lösa de svåra knutarna. Jag dricker gärna Skånerost, även om det finns många andra kaffesorter i vårt vackra avlånga land. Jag gör jag gärna detta när vi kan komma till skott och gå från ord till handling, och jag gör det gärna med socialdemokrater även framöver.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2022/23:74 om processindustrins aviserade investeringar

Anf. 14 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Riksdagsledamoten Isak From har frågat mig om jag kommer att agera för att säkerställa processindustrins aviserade investeringar i fossilfri biodrivmedelsproduktion samt hur jag i så fall avser att agera för att säkerställa att näringslivet fortsättningsvis ska våga investera i ny teknik för att öka vidareförädlingskapaciteten i industrin.

Jag kan redan nu säga att detta kommer att bli ett ganska långt svar.

Jag vill börja med att redogöra för regeringens utgångspunkter. Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Regeringens klimatpolitik utgår från att utsläppen ska hela vägen till noll de kommande åren. Fossilfria bränslen, inklusive hållbart producerade biobränslen och elektrobränslen, är avgörande för att verksamheter som inte på något rimligt sätt låter sig elektrifieras ska kunna nå nettonollutsläpp.

Sverige har en stark industri som bidrar till lösningar för grön omställning, vilket både skapar jobb i hela landet och stärker förutsättningarna för svenskt näringsliv att lyckas på globala marknader. Närings-, energi-, klimat- och miljöfrågorna hör tätt ihop. Som statsministern sa i regeringsförklaringen ser vi det svenska näringslivet som ett drivhus för välbefinnande och innovation och numera också som en viktig miljörelse – världsledande i hållbarhet och grön omställning. Vi har också sagt att regeringen kommer att vara en offensiv partner i det arbetet.

Sveriges klimat- och miljöpolitik ska vara ambitiös. Vår gemensamma klimat- och miljöpolitik utgår från förvaltarskapstanken och strävar efter att hitta de mest kostnadseffektiva åtgärderna, som samtidigt inte skadar näringar och landsbygd.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Det finns en gyllene möjlighet för norra Sverige att nu leda den nya industriella revolutionen och bli en motor för gröna innovationer som kan gynna nordligaste Sverige, hela landet och i förlängningen hela Europa. De norra regionernas tillgångar i form av älvar, malm och skog är basen för omställningen som skapar jobb och konkurrenskraft och stärker förutsättningarna för ett gott liv för människorna som bor och verkar här. Med ett nyinrättat departement som knyter ihop klimat, energi och näringsliv kommer regeringen att accelerera den gröna omställningen. Det innebär bland annat att regeringen tar fram en strategi för norra Sverige. Strategin kommer att vara holistiskt långsiktig och främja den gröna nyindustrialiseringen.

Regeringens syn är att näringslivets konkurrenskraft bäst gynnas med lika spelregler inom den gemensamma marknaden. EU:s inblandningskrav för biodrivmedel innebär att efterfrågan på biodrivmedel kommer att öka markant på hela den europeiska marknaden, vilket gynnar såväl näringslivets konkurrenskraft som landsbygdens utveckling. Men det är viktigt att vi agerar nationellt för att gröna näringar ska vara livskraftiga och hållbara, bidra till klimatomställningen samt skapa en förstärkt försörjningsförmåga och minskad sårbarhet i samhället.

Skogen spelar på många sätt en stor roll för Sverige. När det gäller skogens klimatnytta och klimatförändringens konsekvens för skogsbruket bedömer regeringen att ett aktivt skogsbruk med stor tillväxt och användning av produkter från förnybar råvara ger största långsiktiga klimatnytta. Samlade insatser för stor tillväxt, god skogshälsa och en växande cirkulär bioekonomi är därför viktiga. En särskild utredare har fått i uppdrag att ta fram en strategi för en hållbar, konkurrenskraftig och växande svensk bioekonomi.

Det är angeläget att öka produktionen av biobränslen. Samtidigt finns det en målkonflikt mellan klimat- och näringsfördelarna med ett ökat uttag av biomassa och påverkan på övriga miljömål. Mängden biomassa som kan produceras på ett hållbart sätt är, och kommer att fortsätta vara, begränsad.

Även om det finns omfattande möjligheter att öka den hållbara produktionen av biobränslen kommer biobränslena att behöva kompletteras med elektrobränslen och vätgas. Biomassan räcker inte till allt.

Ett långsiktigt produktionsstöd för biogas var ett av flera åtgärdsförslag som lades fram av den statliga Biogasmarknadsutredningen 2019, och i budgetpropositionen för 2022 avsattes 500 miljoner kronor i syfte att öka produktionen av biogas och stärka producenternas konkurrenskraft. Under 2023 har 650 miljoner kronor avsatts för samma ändamål.

Regeringens omläggning av klimatpolitiken syftar till att skapa förutsättningar att nå hela vägen till noll. God tillgång på fossilfri energi, inklusive fossilfria bränslen, är en viktig förutsättning. Det är angeläget att produktionen av dessa ökar. Det är rationellt att en del av behovet möts med biobränslen, särskilt i närtid. Elektrobränslen kommer också att behövas för att möta behovet inte minst från den långväga sjöfarten och flyget. Under 2023 avser regeringen att presentera sin klimatpolitiska handlingsplan för riksdagen. I denna kommer vi att redogöra mer i detalj för regeringens klimatpolitik för mandatperioden.

Regeringen lägger nu om energi-, närings- och klimatpolitiken. Vår politik syftar till att stärka investeringsviljan i Sverige, inte minst vad gäller ny teknik och fossilfri energi.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 15 ISAK FROM (S):

Herr talman! Jag tackar näringsministern för svaret och välkomnar henne till kammaren. Det tog näringsministern nästan två månader att få fram svaret. Och då tänker jag inte på att näringsministern var tvungen att ställa in debatten i fredags. Vabbande ska man ta vara på. Den tiden försvinner så fort.

Men det var kanske bra att det tog två månader, för det är ändå en tillnyktring. Det långa svar som näringsministern läste upp tycker jag ändå är relativt bra jämfört med vad man tidigare har kommunicerat ut. Det har varit väldigt skarpa ord från näringslivet utifrån de kraftiga förändringar som regeringen ändå har aviserat. Regeringen har kommunicerat det som att biodrivmedel skulle vara någonting skadligt. Jag tycker ändå att detta svar är bra. Det är en tillnyktring.

Det är klart att de investeringar som SCA, Södra, Holmen, ST1, Preem med flera har aviserat – uppåt 15 miljarder kronor – skulle kunna bygga framtiden och öka investeringarna, innovationerna och lönsamheten i skogsnäringen. Det skapar jobb och tillväxt i hela landet. Skogsindustrin är vår största näring. Vårt största exportvärde kommer från skogsindustrin. Det är klart att när de tvekar om vad regeringen och politiken vill skadar det helheten.

Vi behöver ta ledartröjan eftersom vi ser att det också är andra intressen som försöker bryta in. EU-politiken påverkar. EU driver nu på för att redan restaurerade skogar ska restaureras ännu mer eller inte brukas. Förslaget om LULUCF påverkar också. Sammantaget riskerar detta även industrin och i förlängningen klimatmålen, utsläppen och förutsättningarna att faktiskt ställa om.

Som vi har varit inne på i tidigare debatter är elektrifieringen oerhört viktig. Men de allra flesta fordon som rullar i dag och som tankas med diesel kommer att rulla också om tio femton år. Det handlar också om hållbarhet. Hela den tunga trafiken kan inte elektrifieras, i vart fall inte i någon snabbare takt.

Jag är ändå lite positiv. Och jag kan också uppmuntra näringsministern här genom att säga att detta också på ett eller annat sätt utmanar Tidöavtalet. Jag tycker att den tidigare kommunikationen utgår väldigt tungt från SD:s retorik att det handlar om reduktionsplikten och att biodrivmedlen är dyra och så vidare. Nu fick vi ett annat svar, och jag välkomnar det.

Vi har nämligen även det andra läget som vi måste ha klart för oss. Nästan 60 procent av den diesel som vi åker omkring med i tanken är rysk. På EU-nivå finns det en ganska stor enighet. Och jag har ändå uppfattat att vi är rätt eniga i Sverige om att vi inte ska ha någon rysk diesel i tanken. Då ska vi ha andra grejer i tanken och ha råd att tanka det. Då tycker jag att vi ska producera det i Sverige.

Anf. 16 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för de fina orden om vab.

Givet att vi kommer att umgås hela eftermiddagen här i kammaren – och antagligen en bit in på kvällen också, om än kanske i delvis annan

uppsättning – vill jag också säga att det är angeläget för mig att kunna ge svar så snabbt som möjligt. Det säger väl någonting om de många pressande frågor som ligger på Klimat- och näringslivsdepartementets bord. För mig är det en hederssak att det ska kunna ställas interpellationer i aktuella frågor och att svar ska ges så snart det bara är möjligt.

Jag vill också säga att det är en initierad och angelägen fråga som riksdagsledamoten har ställt. Jag tror att det finns goda förutsättningar för ett brett samarbete kring hur vi banar väg för det som händer inom vidareförädlingsindustrin och kring den potential som finns i just biodrivmedel och annat närliggande i Sverige.

Den svenska skogen är något av det bästa vi har. Den innebär en enorm konkurrensfördel och är till väldigt stor klimatnytta givet att den binder så stor andel av de svenska CO₂-utsläppen. Skogen är också en exportfråga att vara väldigt stolt över. Här ser det olika ut inom Europeiska unionen, och det finns en del mörka moln gällande de olika medlemsstaternas särart, olika förutsättningar och olika förvaltningstraditioner för skogen. Vi behöver hitta sätt att fortsätta samarbeta brett politiskt för att det perspektiv som ska vara grunden för samarbetet i unionen alltjämt värnas.

Jag håller också helt med om att biodrivmedel är en viktig del för den tunga trafiken på backen. Men det händer även mycket spännande med biodrivmedel som kan ha stor påverkan på flyget, i ännu större utsträckning än i dag. Jag vill understryka att den omläggning av reduktionsplikten som de fyra samarbetspartierna nu genomför är av nöden tvungen. Vi har elpriser och drivmedelspriser som helt enkelt är ohållbara för vanligt folk, hushåll och barnfamiljer, liksom för väldigt många företagare och för stora delar av industrin.

Priset för biodrivmedel kan dock gå upp och ned, och nu kommer efterfrågan på biodrivmedel långsiktigt att öka. Det hoppas vi ska ha en positiv effekt både för de industrier och aktörer som har potential att leverera mer och för prisbilden långsiktigt. Det vore det bästa för att vi ska kunna hålla priserna nere, öka konkurrenskraften och samtidigt ta vara på den stora möjlighet som finns.

Det finns alltså inget principiellt motstånd mot biodrivmedel men där emot mot prisbilden – att det blivit så otroligt dyrt, helt enkelt – och det genomslag det har haft på väldigt stora delar av det svenska näringslivet. Jag skulle dock säga att framtiden för biodrivmedel är ljus på lång sikt.

Anf. 17 ISAK FROM (S):

Herr talman! Näringsministern nämnde att det pågår en utredning om en strategi för en hållbar och konkurrenskraftig svensk bioekonomi. Det uppdraget gavs av den tidigare S-ledda regeringen. Nu har det kommit en revidering där, och jag har inte riktigt förstått varför. Revideringen kanske är bra, men kanske kan näringsministern utveckla detta.

Jag tänker också att det är rätt viktigt att lägga till att den tidigare S-ledda regeringen ansökte om en långsiktig nedsättning av skatten för biodrivmedel, alltså exempelvis ren HVO 100, och att det blev beviljat. Det är en viktig signal att politiken faktiskt vill ta ansvar och prioritera det fossilfria framför det fossila.

Vi har haft ett antal debatter här i kammaren, och det finns andra partier som gärna vurmar för den rena råoljan i tanken. Vi socialdemokrater hör inte till den kategorin, men det gäller tyvärr en del av regeringsunderlaget,

även om de står utanför. Nu är det partiet inte här, men det går alltid att anmäla sig till debatten.

Jag tycker att det är viktigt att detta framgår tydligt, och jag tycker att det är bra att näringsministern trycker på att biodrivmedel behövs och ska produceras i Sverige.

Det har framgått tidigare att vi inte riktigt har resurserna. Som skogsägare skulle jag säga att det också är en ekonomisk fråga. I norra Sverige, eller ungefär från Dalälven och uppåt, tas inga grenar och toppar om hand. Alla de delar som kallas groten skulle kunna bli någonting annat som man skulle kunna vidareförädla om det fanns ekonomi för det och om man faktiskt lade manken till. Då kan man behöva prata om transportinfrastruktur också, men det finns underlag för att kraftigt öka biodrivmedelsproduktionen. Det är rätt viktigt.

Det är just nu ganska många företag som upphandlar sina transporter, och i upphandlingen finns med att de vill att transportererna går med fossilfri diesel. Även regioner och kommuner gör detta, och det är viktigt att de kan känna att de gör nytta – att upphandlingen faktiskt gör nytta. Därför är det angeläget att vi håller i detta att vi ska producera det vi kan i Sverige.

Anf. 18 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Ja, det finns verkligen goda möjligheter att ytterligare vidareförädla industrins befintliga restprodukter och se om vi kan få tag på det där guldet i groten.

Som jag har nämnt tidigare är ett arbete igång med en klimatpolitisk handlingsplan som vi ämnar återkomma till riksdagen med. Det handlar om att ytterligare möjliggöra näringslivets klimatomställning, och biodrivmedel är en viktig del av detta. Här finns också ett utmärkt tillfälle att berömma en del av de utredningar som den tidigare socialdemokratiska regeringen har tillsatt och som vi kommer att göra vårt bästa för att ta vidare.

Nu har vi också en särskild utredare som har fått i uppdrag att ta fram förslag till en strategi för en hållbar, konkurrenskraftig och växande svensk bioekonomi. I det uppdraget ingår även att analysera och – om det är lämpligt, såklart – föreslå åtgärder som främjar effektiv produktion av flytande förnybart drivmedel baserat på just inhemska råvaror i Sverige. Detta ska levereras i oktober i år, och man kommer att redovisa delar av det i mars i vår.

Jag ser alltså fram emot att få möjlighet att återkomma till den här frågan och, där så är möjligt, kroka arm.

Anf. 19 ISAK FROM (S):

Herr talman! Branschen har ju också varit lite tveksam – Sverige hade en idé om att etanol var helt och hållet framtiden. Men inblandad i bensin kan etanol naturligtvis vara en viktig del. I och för sig är etanol billigt; när jag tankade i Skellefteå i går gick dieseln på 24,30 medan etanol – E85 – gick på 15,10. Har man en etanolbil är det alltså kanske läge att tanka lite mer sprit. Och sprit kan med fördel kokas på råvaror från skogen. Alla de bästa produkterna kommer från skogen – låt oss vara överens om det!

Jag kan lova näringsministern att vi kommer att fortsätta följa frågan. När det gäller industrins utveckling är vi väldigt angelägna om att industrin ska kunna vara en motor i klimatomställningen och skapa jobb och utveckling i hela landet.

Anf. 20 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):
Herr talman! Av respekt för allas vår tid avstår jag från att lägga ut texten ytterligare. Jag ser fram emot att i stället kunna diskutera dessa frågor mer i detalj framöver.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellationerna 2022/23:78, 82 och 94 om elstöd för hela landet

Anf. 21 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):
Herr talman! Fredrik Lundh Sammeli har frågat mig varför ett hushåll eller företag i norra Sverige med lika höga elkostnader som någon söder om Dalälven förvägras att få del av stödet och hur jag avser att agera för att kompensera företagare och hushåll i norra Sverige för deras höga elkostnader i vinter. Isak From och Malin Larsson har ställt snarlika frågor. Då interpellationerna är snarlika besvarar jag dem tillsammans.

Den 27 oktober 2022 – nio dagar efter regeringens tillträde – presenterade vi tillsammans med Affärsverket svenska kraftnät den första modellen och den första omgången av regeringens elstöd till svenska hushåll och företag med ambitionen att påbörja utbetalningar till hushållen i februari 2023.

Förslaget syftar till att hjälpa de hushåll och företag som drabbats hårt av den senaste tidens exceptionellt höga elpriser. Det är emellertid inte tänkt att utgöra ett bidrag till elkunder i de elområden där priserna legat på normala eller något förhöjda nivåer. Därför har ett referenspris bestämts, över vilket elpriset kan anses vara exceptionellt högt.

Nivån på referenspriset har satts till 75 öre per kilowattimme. Det är omkring 25 procent högre än det högsta genomsnittliga elpris som noterats på spotmarknaden under det senaste decenniet.

Denna nivå står även i proportion till det totala belopp av flaskhalsintäkter som finns tillgängligt för finansiering av elstödet. Ett alltför lågt referenspris skulle helt enkelt riskera att göra att medlen inte räcker till alla hushåll.

Detta första förslag till elstöd utgår från elkundernas elkostnader under perioden oktober 2021 till och med september 2022. Under den här perioden har norra Sveriges priser inte nått över det satta referenspriset. Därför utgår heller inte någon ersättning till hushållen norra Sverige i den första omgången.

Här kan jag även tillägga att detta är helt i linje med det uppdrag som den förra regeringen gav till Svenska kraftnät den 18 augusti 2022. I uppdraget står det klart och tydligt att Svenska kraftnät särskilt ska ”beakta att elpriset är geografiskt betingat på så vis att nödåtgärderna i första hand träffar konsumenter och företag i södra Sverige”.

Eftersom vi ser ett behov av att stödja hushållen i hela landet för de höga elpriserna gav regeringen den 9 januari 2023 Svenska kraftnät i uppdrag att ansöka om ett nytt elstöd hos Energimarknadsinspektionen. Förslaget bör utgå från samma referenspris på 75 öre per kilowattimme som tidigare, men baserat på det genomsnittliga elpriset under november och december månad 2022. Eftersom priset på el i norra Sverige varit högre

under dessa månader kommer även hushåll i elområdena 1 och 2 att omfattas av elstödet.

Svenska kraftnät ska inkomma med ansökan till Energimarknadsinspektionen senast den 30 januari, och regeringen planerar för att utbetalningarna till hushållen av detta stöd ska kunna påbörjas under våren 2023. Regeringen har även gått vidare enligt det som jag nu sist redogjorde för.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 22 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svar! Äntligen, får man väl säga, får vi möjlighet att ha denna debatt. Jag begärde den här debatten den 1 december – samma dag som statsrådet berättade att Norrland skulle exkluderas från stöd. Detta är en fullständigt orimlig hållning som skapat en enorm ilska och besvikelse. Det är ännu ett vallöftessvek som denna regering har levererat sedan man tillträdde. Det vanliga är ju att man har lovat en sak före valet och sedan levererat någonting annat efter. Vi känner igen det i hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har hanterat frågan om drivmedelspriser, skattehöjningar och slaktade ambitioner när det gäller klimat och miljö.

Men när det gäller frågan om högkostnadsskydd för hushåll och företag, som man samlat lovade skulle finnas på plats den 1 november för att rädda hushållens ekonomi, är det inte bara så att man lovade ett högkostnadsskydd och det blev ett elprisstöd och att vi i morgon skriver den 1 februari och ingen fortfarande har sett röken av det här stödet – det är också så att man hunnit med att exkludera hela Norrland och fortfarande håller landets företag i sträckbänk utan tydliga besked om hur, vad och när företagen ska få stödet.

Herr talman! Jag hör vad statsrådet svarar på mina frågor, och jag är glad att vi har möjlighet att ha den här debatten, men jag förstår inte hur regeringen tänkte. Jag vill gärna att statsrådet utvecklar hur man i valrörelsen så tydligt kunde lova att hela landet skulle få ett högkostnadsskydd för att sedan börja med att exkludera 1,2 miljoner invånare i Norrland. För människor som bor i den delen av landet har elen för all del varit billigare, men elpriset har ökat kraftigt även där. Förbrukningen är också många gånger större för enskilda, på grund av både ett kallare klimat och längre vinter och därtill redan i grunden högre kostnader för nätavgiften.

Det finns ingenting i uppdraget som den tidigare regeringen gav som säger att Norrland ska exkluderas. Det är sant som statsrådet säger att referenspriset under vissa perioder har gjort att detta inte skulle falla ut över hela landet. Men backar vi bandet till förra vintern fanns ett elprisstöd från den socialdemokratiskt ledda regeringen som var tillgängligt för hela landet och som föll ut olika över landet utifrån vad man hade för kostnader. Då är det intressant att se varför det var så viktigt att lägga fram en modell som inte omfattade Norrland, oavsett kostnad.

Vilket rättviseperspektiv vägledde statsrådet när ni först landade i att en person eller ett företag i norra Sverige med lika höga elkostnader som någon söder om Dalälven skulle förvägras att ta del av det här stödet? Det är min fråga i grunden, och jag tycker inte att svaret tydligt nog berör den delen.

Anf. 23 ISAK FROM (S):

Herr talman! Det finns ofantligt många viktiga frågor just nu. Jag har suttit i riksdagen i drygt tolv år, och jag har nog aldrig varit med om maken till förbannade medmänniskor. Det är, som kollegan Fredrik Lundh Sammeli beskriver, en stor frustration från vanligt folk. Inte minst det att regeringen delar landet framstår som fullständigt oacceptabelt: Är vi *ett* land, eller hur ser man på det här egentligen? Är det här rimligt? Får man göra det? Är det lagligt? Kan man inte förbjuda det här? Detta är olika former av uttryck som vi möts av.

Elpriset har gått upp över tid, och vi har ju det elsystem som vi har och som vi i och för sig kan diskutera, men faktum är att de flaskhalsavgifter som faktiskt finansierar detta också bekostas av norra Sverige. Det ingår liksom i systemet att elbolagen för att kunna sälja får ta en del av kostnaderna. Vi påverkas också av att Norge använder norra Sverige som transitland och skickar ström genom norra Sverige som sedan går tillbaka till södra Norge, där man under lång tid haft väldigt höga elräkningar. Detta driver också upp priset i norra Sverige.

Det framstår som att regeringen har gjort det väldigt besvärligt för sig. Det framstår nästan som någon form av självskadebeteende att man så oförberett har trummat ut att ett elstöd ska vara på plats den 1 november. Nu har vi fyra olika former av elstöd som hoppar omkring, och ingenting är klart och ingenting har gått ut ännu. Dessutom har bagaren i Vilhelmina och den som driver bilverkstaden i Norsjö fortfarande inte en aning om de ska få något stöd över huvud taget.

Är det rättvist? Det är såklart inte rättvist. Det tror jag att man måste ha med sig. Det som händer i vår omvärld är en sak. Det kan vi nog alla säga att vi har varit oförberedda på, och det borde vi ha kunnat göra bättre. Men det är här och nu som de här människorna behöver stöd.

Vårt förslag om en elräkningsakut hade kunnat rädda Maria, som är pensionär och har ett rörligt elavtal. Hon har klarat sig på det, eftersom det under lång tid har varit det bästa, med låga priser. Successivt började priserna gå upp under 2021 och 2022, och elen för att bo i villan kostar nu 12 000–13 000 av pensionärens lön. I stort sett hela pensionen går till att betala elen. Det är här och nu.

Vi har haft en ganska mild januari, vilket vi ska vara tacksamma för, och priserna har kanske backat. Men för norra Sverige är det inte ovanligt med många minusgrader långt in i april, till och med i maj. Det behöver regeringen ha med sig.

Anf. 24 MALIN LARSSON (S):

Herr talman! Jag vill också börja med att tacka ministern för svaret. Men jag vill påpeka att det kommer alldeles för sent. Jag skickade in den här både viktiga och brådskande interpellationen redan den 2 december. Svaret kommer först nu.

Den del av landet som först blev helt utan elstöd från regeringen och där elprisområde 1 och 2 ligger utgör 62 procent av landets yta. Jag bor själv i den delen av landet. Många hos oss är nu oerhört besvikna och förbannade. Pensionärer, barnfamiljer, bageriägare och sågverksägare är alla eniga; de behöver stöd nu.

I november och december hade vi i de norra delarna av landet lika höga elpriser som man hade i de södra delarna. Utöver det har vi både kallare

och längre vintrar. Det gör att det går åt betydligt mer energi för såväl hushåll som företag och föreningar. Förra helgen när en kollega kunde sitta och dricka förmiddagskaffet med en grön gräsmatta framför fötterna hade jag samtidigt minus 22 grader. Då bor jag ändå bara i de södra delarna av Norrland.

Dessutom har vi generellt högre kommunalskatt, högre kostnader för transporter och högre elnätsavgifter. Det skiljer flera tusen kronor i elnätsavgift, och det är vi i norr som har de högsta avgifterna. På fem år har Kramfors hemma i Västernorrland haft de största prisökningarna i landet. Oftast finns det dessutom bara en elnätsleverantör.

Av någon anledning bedömde regeringen att norra Sverige inte hade samma behov av ett kostnadsskydd för de exceptionella energipriserna. Efter påtryckningar har man nu ändrat sig ett par gånger och meddelat att även vi i norr kommer att få ta del av elstöd. Men det gäller inte alla utan endast hushållen. Återigen sviker man de norra delarna av landet och lämnar företag och föreningar i norr i sticket.

För mig framstår regeringens bedömning som både mycket märklig och orättvis när man kommer fram till att företag, förutom de stora elintensiva företagen, och föreningar i norr inte ska få ta del av elstödet. Elpriset snedvrider nu konkurrensen mellan företagen i landet.

Varför ser inte regeringen till hela landet? Listan med fakta, argument och motiveringar för att även de norra delarna ska omfattas helt och fullt av elstödet kan göras lång. Medan de människor i de södra delarna av landet som har råd att bo i slottsliknande byggnader med uppvärmda pooler kommer att få tiotusentals kronor, kanske till och med hundratusen kronor, i elstöd får våra småföretag och föreningar i norr inte ett korvöre. Det visar tydligt att stöden inte går till dem som behöver dem mest – våra barnfamiljer och pensionärer som nu inte har råd att betala elräkningarna och våra företag i norr som faktiskt är nära konkursens rand.

Varför fortsätter regeringen med denna orättvisa och delar landet i två, de som får stöd och de som får klara sig själva?
(Applåder)

Anf. 25 JIM SVENSK LARM (S):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka energi- och näringsminister Ebba Busch för svaret. Jag vill också rikta ett stort tack till de tre interpellanterna, som lyfter upp frågan och gör det möjligt att debattera den.

Höga elpriser oroar hela Sverige. Både hushåll och företag vänder och vrider på varje krona för att klara att betala sina elräkningar. De höga elpriserna medför att företag får en tung tid framöver.

Sverige är ett avlångt land med skiftande klimat. Det är i norra Sverige som ledartröjan har tagits på när det gäller den gröna omställningen. Företag gör stora investeringar för att ta Sverige genom omställningen och för att fortsätta ligga i framkant.

Trots att det i norra Sverige produceras mer el än vad som används har elpriserna varit höga under vintern. De höga elpriserna har för såväl företag som hushåll medfört oro för framtiden. Att då göra som regeringen och exkludera mer än halva Sverige från stöd känns konstigt. Men det är ändå typiskt för den regering vi har, som helt saknar statsråd från den norra delen av Sverige.

I mitt län, Gävleborg, är frågan speciell. De södra delarna av länet ligger i elområde 3 och får ta del av stödet, medan större delen av länet inte ska få något stöd, trots att det är höga priser i hela länet. Ett hushåll i södra Gävleborg kan ha lika hög elräkning som ett hushåll i norra Gävleborg, men bara hushållet i södra Gävleborg ska få ta del av regeringens stöd. Ända fram till nyligen har regeringen tyckt att det ska vara så.

Herr talman! I valrörelsen lovade energi- och näringsministern elräkningar på 4 000–5 000 kronor till jul. En blå jul kallade hon det. Vi kommer aldrig att få veta vilken färg energi- och näringsminister Ebba Busch fick på sin jul. Det ska ju hemlighållas. Men jag har sett få som har skrivit om sina låga elräkningar. I stället har jag sett många som har skrivit om sina höga elräkningar, och de kommer från hela landet.

Regeringens hantering av dagens elpriser och den kris de medför är oroande. Man säger konsekvent nej till de förslag som vi socialdemokrater levererar. En elräkningsakut skulle underlätta för svenska hushåll i hela Sverige och innebära ett rättvist elstöd för hela Sverige. Som grädde på moset vill man alltså hålla hemligt vilka som får ta del av stödet.

Det är inte konstigt att man börjar fundera på vad regeringen har emot norra Sverige. Det hade varit mycket enklare att från början införa ett stöd som gäller hela Sverige. Man gör det helt enkelt mycket besvärligare än det skulle behöva vara.

Min fråga till energi- och näringsministern blir därför: Varför inte göra rätt från början och ge stöd till hela Sverige?

Anf. 26 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Den frustration och ilska som det vittnas om från talarstolen i dag beror på många saker. Den beror på att man diskriminerar landsändar, den beror på det enorma löftessveket och den beror på dribblandet med tiden. Den beror på att regeringen inte får någonting gjort, och den beror på att regeringen dessutom skyller sin handlingsförlamning på andra.

Att regeringen inte tar ansvar är genomgående, och den kanske främsta representanten för den delen av regeringspolitiken är energiminister Ebba Busch. Hon lovade saker som inte har genomförts. Det är klart att folk blir frustrerade.

Herr talman! Något högkostnadsskydd kommer den här regeringen troligen aldrig att införa. Att det inte skedde den 1 november förra året är ju uppenbart, eftersom det datumet har passerat. Det är omöjligt. Ingenting tyder heller på att regeringen kommer att uppfylla sitt löfte den 1 november 2023, 2024 eller 2025. Den 1 november 2026 har vi förhoppningsvis bytt energiminister.

Löftesbrottet är den absolut viktigaste byggstenen i den här frustrationen. Energiministern försöker klara sig undan genom att skylla på den tidigare regeringen. Att man skyller sina vallöften på en tidigare regering är väldigt märkligt.

Herr talman! Den 2 september, nio dagar före valet, sa energiministerns chef Ulf Kristersson: ”Om vi vinner valet och Sverige får en ny regering kommer vi att se till att högkostnadsskyddet för hushåll och företag mot de extrema elpriserna finns på plats den 1 november. Hushållens ekonomi ska räddas i god tid före jul. Det är ett gemensamt vallöfte.”

Samma dag sa energiministerns chef, statsminister Ulf Kristersson, att han hade talat med de tre partiledarna på sin sida – Jimmie Åkesson, Ebba Busch och Johan Pehrson – och att de var överens. Ett sådant flagrant löftesbrott mot väljarna är troligen, tillsammans med övriga svek, en bidragande orsak till att vi har en ineffektiv och handlingsförlamad regering med en energiminister helt i avsaknad av energi.

Det är ju inte bara det att energiministern inte levererar på sina löften. Energiministern tar dessutom två månader på sig att inställa sig här i kammaren och stå till svars, trots att det sägs klart och tydligt i riksdagens arbetsformer att det ska ta två veckor. Det är alltså inte bara en brist på respekt mot väljarna utan också en brist på respekt mot riksdagen. Det, herr talman, borde talmanspresidiet fundera över.
(Applåder)

Anf. 27 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! I dag debatterar vi tolv interpellationer. Jag skulle gärna göra det återkommande. Om jag fick önska ordning skulle jag gärna ha en fast tid i riksdagen. För mig är det nämligen viktigt att visa respekt för de folkvalda – dem som svenska folket har röstat fram – och att det finns möjlighet att ställa en fråga som är aktuell och snabbt få svar. Därför vill jag vända mig till bland annat Malin Larsson och säga att jag verkligen beklagar att jag inte haft möjlighet att ta diskussionen och ge de här svaren tidigare.

Jag har ju vid några tillfällen påpekat att det här med sanningen är viktigt för mig. Att man försöker påstå att någonting är sagt som aldrig sagts gör det inte mer sant. För dem som lyssnar på den här debatten men som inte har hört tidigare replikskiften skulle jag återigen vilja understryka det jag sagt i många intervjuer om när det skulle vara möjligt för svenska folket att få pengar på kontot. I flera intervjuer, och också på vår hemsida, står det klart och tydligt att det inte är realistiskt att elkunderna får pengar på kontot före jul med hänvisning till att det bara går att bestämma vad varje hushåll ska få i ersättning i efterhand, när pris och förbrukning är kända.

Jag kommer inte alltid att vara bekväm, och man kommer inte alltid att hålla med mig – men jag kommer att försöka göra mitt yttersta för att svara upp, vara transparent och rak. Därför har jag också varit tydlig med varför vi har bytt modell från ett högkostnadsskydd till ett elstöd. Den här typen av rak dialog önskar jag att vi kan ha mellan förtroendevalda och makthavare och även direkt med dem vi är satta att ta ansvar för, nämligen svenska folket, och navigera ur den här svåra situationen.

Det är en naiv politik som har lett oss till det här svåra och sårbara läget. Det var någon ledamot, herr talman, som var inne på att det inte hade gått att förutspå den här situationen. Jo! Invasionen av Krim inträffade redan 2014 och borde ha varit ett brutalt uppvaknande för Sverige och lett till en omläggning av säkerhetspolitiken och ett ytterligare närmande till Nato. Men det krävdes ett fullskaligt invasionskrig i Ukraina för att Socialdemokraterna skulle tänka om.

Gång på gång har vi i denna kammare röstat om Ringhals 1 och 2. Senast 2020 röstades det om att rädda kvar Ringhals 1 och 2. Socialdemokraterna röstade nej till ett bevarande, och när beslutet gick igenom och ytterligare två kärnkraftsreaktorer stängdes applåderade man i denna kammare.

Man får jättegärna kritisera takten på leverans och takten på svar på interpellationer, men man behöver se att man själv varit del i att Sverige är i ett så sårbart läge. Det går inte att fullt ut kompensera i efterhand med ett elstöd för ett delvis nedmonterat elsystem. Det måste vi nu gemensamt bygga upp.

Min fråga är om man är beredd att stötta förslag om att ta bort förbud mot kärnkraft på fler platser än de som finns i dag och ta bort antalstaket. Är man beredd att sänka reduktionsplikten eller vill man att den ska fortsätta vara så hög, vilket drabbar inte minst norra Sverige mycket hårdare än andra landsändar? Är man beredd att säga att södra Sverige måste klara sin egen elproduktion och sluta sno den utsläppsfria och förhållandevis billiga elen från norra Sverige? Är man beredd att stötta den omläggningen? För det är vad norra Sverige långsiktigt behöver. I övrigt behandlas alla delar av landet lika. Om priset är över 75 öre per kilowattimme har man rätt till stöd, och det ingår nu i både elstöd ett och två.
(Applåder)

Anf. 28 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! I valrörelsen återkom Ebba Busch många gånger till väljarbrev där det stod ”snälla, gör något!” när det kom till de höga elpriserna. Det var kraftfullt. Elpriserna har varit en viktig fråga under lång tid. Jag kan bara tänka mig hur väljarbrev till statsrådet Busch ser ut i dag.

Ärligt talat – alla förutsättningar kring energiförsörjningen och behoven som i dag råder var i grunden tydliga redan under valrörelsen. Samma sak gällde när statsrådet meddelade att inget stöd skulle betalas ut till Norrland och avfärdade vårt socialdemokratiska krav på att elprisstödet skulle omfatta hela landet. Prisbilden hade redan förändrats. Elprisområde 1 och 2 brottades med samma höjningar som resten av landet.

Regeringen stod på en pressträff i Regeringskansliet i början av december och avfärdade Norrland. Man visade då stapeldiagram över hur priserna skulle hamna över de 75 öre som anges som referenspris för att få stöd i södra Sverige. Där och då svek regeringen norra Sverige. Alltför länge har man kramat den linjen och hållningen, vilket gör att man har tappat tid och inte gjort det arbete man hade behövt göra. Det får norrbottningar och norrlänningar nu betala för med fortsatt osäkerhet, oro och förtvivlan. Det är här och nu elräkningarna ska betalas, inte någon gång under våren. Jag tycker att det är fascinerande att regeringspartierna har sagt nej till vårt förslag om en elräkningsakut.

Jag vill också gärna att statsrådet berör frågan om hon menar att den som uppfattade beskedet från Ulf Kristersson och de övriga partierna som ett tydligt löfte fattade helt fel. Jag tror att få människor som lyssnade på den politiska debatten, tog del av den massiva annonseringen i sociala medier och lyssnade på partiledarnas anföranden i olika debatter uppfattade att det där högkostnadsskyddet, som skulle vara på plats den 1 november, var en viljeinriktning och att det var fråga om ett tydligt besked om att man innan dess hade tänkt fatta ett beslut. Det betalar inga räkningar under den här vintern. Är inte sanningen att statsministern och statsrådet ljög svenska folket rakt upp i ansiktet och sedan har tvingats spela svartepetter med varandra för att ingen vill ta ansvar i det här läget, när folk går på knäna under trippla eller rent av fyrdubbla elräkningsnivåer?

Mina konkreta frågor, som jag hoppas få svar på, är: När kan mina grannar förvänta sig att den här regeringen kommer att skydda människor och företag i norra Sverige från ruinens brant? När kommer utbetalningarna att komma?

(Applåder)

Prot. 2022/23:54

31 januari

Svar på

interpellationer

Anf. 29 ISAK FROM (S):

Herr talman! Näringsministern! Det finns stående tider för interpellationsdebatter i riksdagen på tisdagar, torsdagar och ofta fredagar. Vi kommer förmodligen att diskutera här fler gånger, kanske varje vecka. Vi får se.

Herr talman! Det går faktiskt att kompensera dem som är mest utsatta. Det är en politisk viljeinriktning. Ska vi stödja de pensionärer som nu använder alla sina pengar till att betala elräkningarna, oavsett var i landet de bor, eller ska vi stödja dem som har störst plånböcker och som förmodligen också får en stor skattesänkning? Kommer man från södra Sverige kanske man får en ganska stor återbäring i februari, och det är bra. Men det är fortsatt så att regeringen har gjort det helt obegripligt svårt för sig. Man har fyra olika förslag som hoppar omkring. Det blir helt ogörligt för alla som följer det här att förstå hur man egentligen tänkte.

När det gäller EU:s och Sveriges konkurrensregelverk är det väl rimligt att företag som finns i samma bransch men på olika sidor av stödkartan ska ha samma förutsättningar. När bagerier konkurrerar med bagerier i helt andra delar av landet och det ena plötsligt får stöd men inte det andra blir det helt orimligt. Det tror jag att de allra flesta kan hålla med om.

Sedan faller näringsministern in på lite kärnkraftsdebatt och diskuterar hur det hade varit om vi inte hade lagt ned kärnkraft. Men det framgår väldigt tydligt att Ringhals 1 och 2 stängdes av Vattenfalls styrelse 2015 för att de reaktorerna då ansågs dyra och olönsamma.

Det är lika tydligt att företrädare för partier i regeringsunderlaget, nämligen SD och Moderaterna – kanske inte i så stor utsträckning näringsministerns partikamrater – konsekvent och återkommande säger nej till vindkraft. Moderata kommunalråd i södra Sverige säger nej till den havsbaserade vindkraft som ganska snabbt skulle kunna förbättra förutsättningarna för industrin och hushållen i södra Sverige. Man har sagt nej under väldigt lång tid: Not in my backyard, inte här! Vindkraft kanske är bra, men gärna någon annanstans – kanske i Norrland? Där har de ju stora områden.

Ja, vi har byggt rätt stora vindkraftsparker. Men det kanske vore bättre och mer logiskt om fler kommunala företrädare stod upp för sina medborgare och sa att vi behöver göra den här investeringen i vårt elnät. Det är också de som skulle ha sett den annalkande krisen. Det är ganska många som har varit blinda för omvärldsfaktorerna.

Nu står vi här, och då är det vårt uppdrag att prioritera de mest utsatta. För mig är det självklart att det är pensionären som nu betalar hela sin pension i elräkning som ska ha stödet.

Anf. 30 MALIN LARSSON (S):

Herr talman! Att ministern inte kunde komma till kammaren för den här debatten förrän i dag är det ju ministern själv som har bestämt. Jag kom med invändningar och försökte få en tidigare tid, men det var inte möjligt.

I torsdags hade regeringen suttit i 100 dagar. Dessa första 100 dagar har kantats av brutna vallöften och ett slingrande som hala ålar kring vad man lovat och inte. Man sa en sak och gjorde en annan. Under valrörelsen lovade regeringen och Sverigedemokraterna att ett högkostnadsskydd mot de höga elpriserna skulle vara på plats den 1 november 2022. Hushåll och företag utlovades kompensation i god tid före jul. Vad blev det då av detta? Jo, i stället blev det ett elprisstöd som skulle börja betalas ut den 20 februari, men bara till hushåll i de södra delarna av landet.

Vi socialdemokrater har hela tiden drivit på för att elstödet ska gå till hela landet, och det är bra att regeringen nu tvingats backa. Men det här beskedet betalar ju inga räkningar nu i januari och februari, och våra norr-ländska företag får inget stöd av den högerledda regeringen. Regeringen har ändrat sig ett antal gånger, och så sent som i går ändrade man sig igen. Stödet för november och december ska nu gå till alla hushåll i landet. Men än vet vi inte när stöden kan utbetalas och hur mycket det blir. Samtidigt med detta hopas räkningarna för många. Dessutom har det visat sig kunna bli problem för företagen, då företag som hyr sina lokaler riskerar att bli utan elstöd. Ett begränsat stöd kommer i stället att gå till deras hyresvärdar, trots att det inte är de som har betalat elräkningarna.

Regeringen och Sverigedemokraterna sa i december nej till vårt utskottsinitiativ för elstöd till hushåll och företag även i norr. De har också sagt nej till vårt förslag om att införa en elräkningsakut som skulle göra det möjligt att delbetala sina elräkningar tills elstödet är på plats. Nu är det barnfamiljer, pensionärer, företag och föreningar som ensamma får ta smällen för regeringens svikna vallöften.

I stället för att jobba för att få elstödet på plats har högerregeringen jobbat mycket snabbt, kanske för snabbt, för att hemlighålla vilka som får del av stödet och hur mycket pengar var och en får i elstöd. Det här tycker jag är en mycket märklig prioritering. Regeringen missar dessutom flera hundratals miljoner kronor i skatteintäkter; man hade möjlighet att införa ett intäktstak för elbolagens övertvinster redan i december. Men då prioriterade man arbetet med att hemlighålla stödet, så att allmänhet och journalister nu inte kan granska vem som får del av det. Man kan fundera på hur regeringen prioriterar och vad det är som man vill dölja. Varför vill man mörka vilka som får stöd och hur mycket var och en får i stöd?

Herr talman! Jag vill återigen lyfta fram situationen för våra företag i norr. Många av våra företagare har det oerhört tufft nu, och många vittnar om att de är nära konkurs. Vi i norr är mitt i den kalla vintern, trots att man inte kan tro det en sådan här dag i Stockholm, när solen skiner och våren knackar på dörren. Situationen, klimatet och förutsättningarna är annorlunda i norr, och det måste man inse.

Därför vill jag fråga ministern: När kommer även alla företag och föreningar i våra norra delar av landet att inkluderas i elstödet?
(Applåder)

Anf. 31 JIM SVENSK LARM (S):

Herr talman! I valrörelsen kom ett vallöfte som få nog har missat. Den 1 november skulle ett högkostnadsskydd vara på plats i god tid före jul. Men efter att regeringen hade fått nycklarna till Rosenbad hände inte mycket.

Det har fått en att fundera på varför det har tagit så lång tid. I början av januari slog det mig. Då släppte regeringen sin Spotifylista med de låtar som ska ta Sverige in i ordförandeskapet i EU. Jag lyssnar ofta på musik när jag jobbar, och musik ger inspiration. Men det gäller verkligen att ha rätt sorts musik för att få den inspirationen.

Jag tror att en av låtarna har gått på repeat för mycket på Näringsdepartementet, och det har tyvärr gått ut över deras arbete. Den låt som får mig att osökt tänka på regeringens arbete med högkostnadsskyddet är den tredje låten på Spotifylistan, *Det Löser Sej* med Timbuktu.

Herr talman! Jag ska inte ge mig på att framföra det musikaliskt. Men jag vill läsa upp en del av den första versen, som jag tycker kännetecknar regeringens arbete i den här frågan.

Ännu en gång står vi inför samma gamla problem som vanligt
Dom ofantligt stora, och dom pyttesmå
Och jag vet som vanligt inte hur vi ska lösa dem eller komma över
dem
här sakerna som står mellan oss och total lycka
Men... vad jag tror är att om vi skiter i det och inte gör ett piss så
kommer nog tiden att lösa hela grejen, för tiden har en sån magisk
effekt på oss
Mañana mañana... eller manana manana som vi säger.
Skjut på det, skjut på det. Skjut på det.

Den här texten har nog gått runt på Näringsdepartementet, för vi fick inget högkostnadsskydd till den 1 november.

Min fråga till energi- och näringsministern blir: Går det att lite på regeringens löften?
(Applåder)

Anf. 32 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Orsaken till att de här frågorna kommer igen och igen är att energiministern hela tiden far med osanning. Den politik som energiministern och regeringen står för är inte politiken som man är vald på. Det är vad som är så viktigt.

Man kan naturligtvis alltid diskutera teknik, politik, olika förslag eller olika uppfattningar. Men att gå till val på en sak och efter valet göra någonting helt annat är huvudproblemet med regeringen.

Herr talman! Min fråga till energiministern är: Anser energiministern att hon och regeringen har varit mycket tydliga med att de inte ska införa ett högkostnadsskydd och att de var det före valet?

Energiministern återkommer flera gånger till att hon varit mycket tydlig med det hon gör. Möjligen har hon varit tydlig med, men kanske inte mycket tydlig, att hon inte tänker genomföra sina vallöften efter valet.

Herr talman! Problemet är om energiministern i denna talarstol i dag för oss och för svenska folket kan säga: Innan valet var jag mycket tydlig med, och mina kollegor i regeringsunderlaget var mycket tydliga med, att vi inte tänkte leverera något högkostnadsskydd.

Jag skulle vilja höra energiministern framföra det från talarstolen här i riksdagen till oss som finns här och till svenska folket. Sedan ska jag föra hem det till min valkrets och berätta det. Ingen kommer i så fall att känna igen det. Jag väntar.

Anf. 33 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):
Herr talman!

Det är väl bra med kids men nu är litt dumt
Men gynekologen säger att det finns risker
Och psykologiska aspekter som trycker
Fan va lätt att va efterklok
Ska det bli nytt liv för vi hade sex ihop?
Jag menar jag kan inte ens planera en dag fram
Ett sånt ansvar kräver en fulländad man
Och det är långt ifrån jag och knappast du
Nåt att ångra nån dag inget vackert slut
Ett snabbt beslut eller du är inte säker
Bara ett sår till som kanske tiden läker

Det är resten av Timbuktulåten, som är en av mina favoritlåtar. Den tog mig genom gymnasiet. Den som vill kan googla och se när jag slaktar den här låten i *Så ska det låta* för många år sedan när jag var gravid. Men där tar det roliga slut. Det handlar om att vara efterklok. Nu står vi här, och det är efterklokheten som vi hör just nu i inlägg efter inlägg.

Det är otroligt viktigt att man är noggrann med orden. I det uppdrag som gavs från den förra regeringen och som vi tog vid står det mycket tydligt att man ska beakta att elpriset är geografiskt betingat på så vis att nödåtgärderna i första hand träffar konsumenter och företag i södra Sverige.

Det gäller just detta att det är geografiskt betingat hur hårt man har varit drabbad. Ingen har valt bort någon landsände. Detta är en regering för att hela landet ska leva. Det ska gå att bo och verka oavsett var någonstans i landet man är.

Det är därför vi har satt ett referenspris som är på 75 öre. Det är lika för hela landet. Vi kommer att lägga ut det på Twitter för er som lyssnar på den här debatten så att ni kan titta på hur priset har legat under den här årsperioden.

Det är mycket få gånger som priset har gått över 75 öre. Det var därför man inte fanns med i den första omgången. Det handlar inte om att någon del av detta land har valts bort.

Det är därför som även norra Sverige kommer att nås av elstödsomgång nummer två. I november och december har man gått över referenspriset på 75 öre.

Det är tufft att bo och leva i områden som har längre till akutsjukhus, jobbet och till att skjutsa och hämta barn till och från skola.

Därför hoppas jag att man i andra ändar kan tänka sig att ompröva från Socialdemokraterna och andra. Det gäller synen på reduktionsplikten. Den kommer annars att fortsätta att piska barnfamiljer och företagare i norra Sverige.

Det gäller att man kan se att elstödet som går till elintensiva företag i mycket större proportion jämfört med sysselsättning och hur många som bor där kommer att gå till just till norra Sverige och kommer att gå mycket mer träffsäkert till just de norra delarna.

Det gäller också att man ser att det vi nu gör är ett sätt att försöka kompensera i efterhand för nedmontering av fullt fungerande kärnkraft i fyra reaktorer och att man stoppade två kärnkraftsreaktorer genom att man pausade projekteringen för 2012. Det påverkar norra Sverige i mycket större utsträckning än södra. Man får sin förhållandevis billiga och utsläppsfria el transporterad från norra Sverige ner till södra.

Den politiken lägger vi nu om. Den omvända Robin Hood-politiken sätter vi stopp för. Jag hoppas på stöd för detta framöver. Men vi kan inte använda detta som en krisinterventionsförordning i EU. Det är inte lagligt att använda de pengarna på det sättet egentligen som en fördelningspolitisk åtgärd.

Vi gör andra saker. Det handlar om att sänka reduktionsplikten, bana väg för mer elproduktion i södra Sverige och ändra reseavdraget för dem som har extra långt till jobb och annat. Det är vad vi gör för att hantera andra delar av detta.

Anf. 34 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! För människor och företagare är det allvar här och nu. Inga käcka budskap, pressträffar eller försök att skylla på andra hjälper. Det är här och nu elräkningarna ska betalas. Många hör av sig i ren desperation. Antalet ärenden hos Kronofogden ökar, och konkurserna börjar att komma.

Samtidigt har ni röstat nej till vår elräkningsakut. Ni har likaså sagt nej till tillfälliga höjningar av barnbidragen. Ni har i stället lagt 13 miljarder på sänkt skatt för höginkomsttagare och lägger kraft på att sekretessbelägga elprisstödet den dagen det kommer.

Jag hade en naiv förhoppning när jag ställde interpellationen om att ge regeringen möjlighet att redan i december säga: Vi tänkte fel. Vi tänker om. Vi säkerställer en modell som omfattar hela landet redan från början, där det aldrig blir någon diskussion om geografin utan där man utgår från referenspriset.

Men eftersom vi nu är på gränsen till februari, och eftersom den 1 november tydligen blir den 20 februari för vissa när det handlar om elprisstödet, skulle jag ändå vilja att statsrådet i sitt sista inlägg meddelar och berättar om det går att säga någonting mer specifikt om hur lång våren kommer att vara för en norrbottning eller norrlänning. När kommer elprisstödet att komma?

Som avslutning får jag väl tillägga: Lägg till Hooja på listan!

Går det bra
Eller går det som vanligt
De frågar fast de redan vet svaret
Fan det är jämna plågor nu
Och vädret ser inte så bra ut

(Applåder)

Anf. 35 ISAK FROM (S):

Herr talman och näringsministern! Jag hoppas och jag tror att många med mig – pensionärer, barnfamiljer och andra – hoppas att det blir en fin påsk. Vi hoppas att det kanske kommer ett elstöd som man kan använda under sin påskledighet med ungar.

Jag tror att det skulle välkomnas om näringsministern i sitt sista anförande också presenterar en idé om och ett förslag för när bageriet i Vilhelmina eller bilverkstaden i Norsjö kan förvänta sig ett elprisstöd. Det gäller alla de hantverkare som vi runt om i landet är så beroende av. Deras verksamhet måste gå runt så att alla vi andra kan få en dräglig tillvaro.

Jag tror att det är detta som kommer att finnas kvar i minnet. Hur var det nu? Vilka var det som fick det här? Vi hoppas naturligtvis att detta är av övergående natur, men precis som näringsministern själv har varit inne på behövs kommande omfattande investeringar. Det gäller framför allt ny kraftproduktion i södra Sverige.

Norra Sverige kommer med all sannolikhet, om alla de planerade investeringar som ligger på bordet genomförs, att behöva energi och el i stora mängder. Det skapar jobb och framtidstro, det klarar klimatutmaningarna och det ger mat på bordet för många fler. Så måste det vara om vi ska ha en dräglig planet att bo på. Vi ser fram emot både det sista anförandet och reell leverans.

(Applåder)

Anf. 36 MALIN LARSSON (S):

Herr talman! Jag lyssnar till vad ministern säger, men jag tycker faktiskt inte att vi får svar på våra frågor på ett tillfredsställande vis. Lite grann friskriver ministern också sig själv från ansvaret.

Nu är det dags att regeringen tar ansvar för hela landet och fattar rättvisa beslut. Titta på helheten! Om man bara pratar om elpriset är det lätt att se. Men om man ser till vad den totala elräkningen uppgår till för folk ser man att hushåll i norr många gånger betalar högre kostnader än de söderut. Någon rättvisa får det vara!

Uppe i norr är våra medborgare med rätta oerhört förbannade. Vi i norr har under årtionden tagit ansvar för att Sverige ska ha en god energiförsörjning. Vi byggde ut vattenkraften, och nu bygger vi ut vindkraften. Då ska vi också behandlas rättvist; det är vad det handlar om.

Behovet av energi kommer att öka, och vi vet att energitillgången har en avgörande roll i framtiden och för den gröna omställningen. Här vill vi socialdemokrater satsa på det som ger snabbast effekt, och det är den havsbaserade vindkraften. På regeringens bord ligger nu flera stora projekt med havsbaserad vindkraft som är redo för beslut. Jag hoppas verkligen att även regeringen är redo att fatta beslut. Det handlar om både jobb och investeringar.

Hemma i Sundsvall är vi förväntansfulla när det gäller de planer som finns på havsbaserad vindkraft efter vår Norrlandskust, för vi vill ha fler jobb, fler gröna jobb och fler investeringar.

Jag har en uppmaning nu på slutet: Se till att hushållen i norr får elstöden utbetalda och att våra företag i norra Sverige får det stöd som de behöver! I denna svåra tid behöver vi politiker göra allt vi kan för att stötta svenska hushåll och företag.

(Applåder)

Anf. 37 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag vill igen understryka frågan om utformningen av elstödet både i omgång ett och i omgång två. Det utgår alltså inte ifrån huruvida man är norrbottning, skåning eller värmlänning, utan det utgår

ifrån huruvida man har haft priser som har legat över 75 öre i spotpris eller inte. Har man haft det får man tillgång till elstödet, och har man inte haft det får man inte det.

I den första omgången, som man nu kommer att påbörja utbetalning av den 20 februari, har det blivit så att de som bor i elområde 3 och 4 får del av detta. Det elstöd som kommer att betalas ut under våren kommer att nå alla fyra områden, för i november och december hade alla delar av landet elpriser som låg över denna nivå.

Jag ska svara rakt på frågan i och med att jag tycker att det är viktigt att jag kan svara rakt: Jag kan inte sätta ett datum. Vi arbetar så fort det bara går med detta. Jag delar bilden av att det här inte kan gå fort nog. Det finns andra delar av oppositionen som tvärtom har anmält till konstitutionsutskottet att man tycker att det har gått för fort. Men här har vi valt att låta det väga tungt att svenska folket är i desperat behov av stödet så snart som möjligt.

Vi har också valt att inte gå på en elräkningsakut i och med att branschen avrådde så kraftigt från detta. Vi bedömer att en sådan kommer att kunna vara på plats först efter det att elstödet har betalats ut.

Det här är inte perfekt; jag vill understryka det. Det utgår ifrån en särförordning från EU som möjliggör att vi kan använda medlen på det här sättet. Det gör att det blir lite tvångströja, och vi kan inte göra exakt som vi vill – särskilt eftersom vi vill att det ska gå fort. Men det här är väsentligt större än max 2 000 kronor gånger tre månader. En normalstor villa kan få uppåt 16 000 kronor. Det blir en lindring, men inte full kompensation. Nu påbörjas den långa vägen för att bygga upp energisystemet starkt igen.

(Applåder)

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 14.58 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 15.04.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 15.04.

§ 10 Svar på interpellation 2022/23:92 om höga bränslepriser

Anf. 38 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Vad trevligt att ses här igen!

Patrik Björck har frågat finansministern om hon avser att vidta några åtgärder inom sitt ansvarsområde för att uppfylla löftet om att sänka priset på bensin och diesel i nivå med det som utlovades i valrörelsen.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

För att sänka priset på bensin och diesel till den nivå som utlovades i valrörelsen har regeringen, i ett första steg, föreslagit en sänkning av skatten på bensin och diesel om totalt 6 miljarder kronor för 2023. Riksdagen har sedermera beslutat i enlighet med regeringens förslag, och de nya reglerna har varit i kraft sedan den 1 januari 2023.

Utöver det föreslår regeringen att den tillfälliga skattenedsettingen på jordbruksdiesel förlängs. Det innebär en skattelättnad på cirka 380 miljoner kronor för de omkring 25 000 svenska företag som berörs av förslaget.

Regeringen har slutligen aviserat att reduktionsplikten sänks till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024, vilket ska gälla under mandatperioden.

Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Skratta eller gråta? Det har varit en fråga som ställts i den här kammaren ibland. När man hör svaret från energiministern är det faktiskt en fråga man kan ställa sig.

Då börjar jag fundera över hur väljarna i min valkrets tänker. Jag kan meddela energiministern att i min valkrets finns det ingen som skrattar åt energiministerns svek. Jag tror inte att man gråter heller, men man är uppriktigt förbannad, arg, besviken och ledsen över att man inte kan lita på politiker.

Jag träffade i valrörelsen många som jag diskuterade politik med och som återkom till de här löftena från Ebba Busch och Ulf Kristersson om att man skulle sänka priset med 9 kronor och 10 kronor och så vidare. Veldig många väljare i min valkrets – Skaraborg är min valkrets, för övrigt; den ligger någonstans mellan Väneren och Vättern, kan jag upplysa Ebba Busch om så att hon vet ungefär var i geografien den finns – är i dag väldigt upprörda över det här sveket.

När man ställer frågan som jag gör finns det inget som helst ens försök från regeringen att svara på hur man ska uppfylla de här löftena. Att man så här långt inte har gjort det har ju alla märkt. Jag tankade bilen i går, fru talman, och kunde konstatera att bensinen var lite dyrare än när regeringen tillträdde. Det är ju intressant att tänka på. Då funderar jag så här, och det kan ju vara en fråga till energiministern: Om bensinpriset har stigit sedan regeringen tillträdde, är det bensinpris som väljarna i min valkrets Skaraborg har att betala ett Putinpris eller möjligen ett Ebbapris?

Det är där verkligheten finns – det är vid pumpen. Och det finns ingen som ska tanka som känner igen att priset har sänkts med de här 9 eller 10 kronorna som man pratade om.

Sedan finns det en annan detalj som är lite spännande, och det är att finansministern inte vill ta på sig ansvaret och svara på den här interpellationen utan skickar den vidare till energiministern. Det kan man alltid fundera över. ”Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen”, säger energiministern. Vi har ju fått det fastslaget i kammaren många gånger att regeringen fattar kollektiva beslut, så finansministern skulle naturligtvis kunna svara. Man skulle också kunna tänka sig att finansministern har ett visst ansvar för budget och skatter, men det är en annan sak.

I svaret finns det också en diskussion om en skattenedsättning för jordbruksdiesel, och det är väl bra. Men det var inte detta som väljarna i första hand röstade för.

Det sägs att man kanske ska sänka reduktionsplikten till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024. Men det var inte detta väljarna röstade för – att man kanske, osäkert när och hur mycket, ska sänka reduktionsplikten.

Man lovade väljarna upp till 10 kronor lägre pris vid pump. Där har man svikit sina väljare; det är ofrånkomligen så.

Anf. 40 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Sverige är avlångt och ser väldigt olika ut beroende på var i landet man befinner sig. Jag bor, min skånska till trots, i de nordligaste delarna av landet, i det allra nordligaste länet – i Älvsbyn i Norrbottens län. Där är det glest mellan husen, kan man säga.

I snart sagt hela Norrbotten är bilen inte bara viktig för bekvämligheten utan en livsnödvändighet. Det går inte att ta sig från hemmet på den ena orten till arbetet på den andra utan bilen. Det går inte att skjutsa barnen till träningen på kvällen utan bilen. Det går inte att handla matvaror, kläder eller någonting annat utan bilen när man bor i de delar av landet där det är glest mellan husen.

När bränslepriserna stiger på det sätt de gjort det senaste året slår detta givetvis hårdast mot dem som är beroende av bilen för att livet ska fungera och som inte har några alternativ till bilen. Vi socialdemokrater har ända sedan krigsutbrottet med stor tydlighet visat att vi förstår detta. De som behöver stödet bäst ska få det mest. De krisstöd vi föreslog förra våren, när vi lade fram ett förslag till förändrat reseavdrag, och den tankrabatt vi föreslog i vår budgetmotion har inneburit att det har funnits en glesbygdsprofil. Vi har gett mest till dem som behöver bilen bäst.

Alla dessa förslag avvisas enträget av regeringen och regeringsunderlaget. I stället säger regeringen: Vi ska sänka skatten rakt av på bensin och diesel. Av 1 krona blev det 14 öre. Den 1 januari sänktes priset på bensin med 14 öre. Dagen efter höjde de stora bränslebolagen priset med 30 öre. Hela skattesänkningen åts alltså upp ett dygn senare. Det kostade nästan 7 miljarder att göra detta.

Min fråga är: När kommer regeringen tillbaka med förslag som på riktigt kan göra skillnad för dem som inte har några alternativ till bilen? Socialdemokraterna har presenterat gott om idéer till förslag som skulle göra större skillnad för dem som är beroende av bilen än för dem som har bilen för bekvämlighet. När kommer regeringen tillbaka med förslag som kommer att göra riktig skillnad för dem som är beroende av bilen?

Anf. 41 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Fru talman! Tack för att jag får vara med i denna interpellationsdebatt! Bränslepriserna är en viktig fråga som vi har debatterat här i kammaren väldigt många gånger. Som del av den dåvarande oppositionen hade jag mycket åsikter om vad den förra regeringen borde ha gjort. Nu är det intressant att höra vilka påhopp vi i den nuvarande regeringen utsätts för av den förra regeringen. Det har faktiskt skett mycket. Vi har sänkt skatten på drivmedel, och mer är på väg.

Det är otroligt viktigt att ta en sådan fråga som bränslepriserna på största allvar. Jag vet inte hur många människor som sa till mig när jag åkte runt i Sverige att skatten är alldeles för hög på just diesel och bensin.

Vi diskuterade förut olika delar av Sverige. Själv kommer jag från Ödeshög, en ort där många åker till olika platser. En person sa till mig: Magnus, jag kan inte åka längre; det är för dyrt. Det var precis detta som den här regeringen hörde.

Någon ledamot undrade om man skulle skratta eller gråta. Var det något som många sa förut så var det att de grät – det var alldeles för höga priser. Därför är jag så glad för att den här regeringen nu har lovat att ta tag i reduktionsplikten. Faktum är nämligen att jag tankade min dieselbil för över 28 kronor litern när det var som värst. Med en sänkning av skatten nu och en sänkning av reduktionsplikten från den 1 januari 2024 kommer det att hända saker – den saken är klar.

När oppositionen nu kommer med kritik mot detta tycker jag att vi ska ha klart för oss vad det var som hände förut. Vi hade exempelvis en reduktionsplikt. Den är i dag på ungefär 30,5 procent. Men målet för den förra regeringen var att den skulle upp till 66 procent. Varenda människa i det här landet kan begripa att priset skulle ha gått upp med en sådan ökning av reduktionsplikten. Nu kommer man och säger: Uj uj uj, vad priset är högt! Då ska man veta hur det kunde ha blivit om den förra regeringen hade fortsatt. Då var planen att reduktionsplikten skulle upp till 66 procent, med mycket högre pris vid tankning.

En ledamot sa att Socialdemokraterna har många förslag. Det låter ju väldigt bra. Han nämnde att man skulle få en tankning gratis, i princip – en tankrabatt, tror jag att han pratade om. En tankrabatt låter fantastiskt bra, men alla andra tankningar, då? Om priset är uppåt 28 kronor, vad pratar vi om då?

Jag tycker att man måste inse att den här regeringen kommer att göra och redan har gjort allt den kan och naturligtvis kommer att se till att reduktionsplikten sänks. Och då vet vi att priset kommer att gå ned.

Anf. 42 LARS BECKMAN (M):

Fru talman! Det är faktiskt riktigt underhållande att så här en tisdags-eftermiddag höra socialdemokratiska riksdagsledamöter som nu slipper Miljöpartiets bojar. Det måste vara så, fru talman. Det kan inte vara så att de här riksdagsledamöterna från Norrbotten och Västerbotten har suttit tysta i åtta år, i sina egna riksdagsgrupper, till exempel.

Vad var dieselpriset 2014, när ni tog över makten? Jag hörde att någon nämnde priset nyss i debatten. Det finns jättebra information om detta på nätet. Det var 14 kronor och 94 öre. Så var det, fru talman, innan Miljöpartiet tog makten i Sverige och bestämde att diesel- och bensinpriserna skulle chockhöjas.

Vi hörde en eldebatt här tidigare i dag. Miljöpartiet har ställt till mycket skada i Sverige med sin politik. Den har varit extremt landsbygdsfientlig. Men det är Socialdemokraterna som har tillåtit detta.

Alla de argument som har anförts här när det gäller varför man ska kunna leva i hela Norrland och hela Sverige är helt korrekta. Vi måste värna konkurrenskraften. Man måste kunna bedriva ett tillverkande företag i Ljusdal och frakta sina produkter ned till Mjölby över natten. Det är självklart.

Hur har ni socialdemokrater kunnat tillåta att dieselpriset steg med i princip 10 kronor per liter under åtta år? Det steg från 14,94 den dag ni tog över makten till 24,36 den 9 september i fjol. I går kostade dieseln 23,61 enligt den uppställning som finns på nätet. Det är lite billigare, alltså. Men den relevanta frågan är: Vad hade dieselpriset i dag varit om olyckan hade varit framme och Miljöpartiet hade fått fortsätta att styra Sverige? Vi får väl tro vad Miljöpartiet självt säger, nämligen ungefär 2 kronor dyrare per liter. Det är jättemycket pengar för alla, men det är särskilt mycket för åkerier, naturligtvis.

Vi har en regering som ibland hånas av Stockholmsmedier, inte minst ledarsidorna, som tycker att det är illa att regeringen nu sänker kostnaderna för bilismen, förstärker konkurrenskraften och förbättrar köpkraften för hushållen, men det tror jag att regeringen klarar av.

Jag är själv född och uppvuxen i Norrbotten, även om jag flyttat från Boden till Gävle. Jag tror att man i Norrbotten förstår att man har en regering som ser hela Sverige och förstår att vi måste sänka kostnaderna för bilismen. Vi måste förbättra vägnätet. Vi måste göra det möjligt att bo, leva och driva företag i hela Sverige. Även i Norrbotten måste man ha råd att tanka sin bil.

Tänk om man under åtta år hade fått höra en enda socialdemokratisk riksdagsledamot säga att vi faktiskt borde sänka bensin- och dieselkostnaderna! Men ni var tysta då. Ni var helt knäpptysta.

Jag tycker att det är befriande att höra vad ni egentligen tycker, nu när ni slipper Miljöpartiets bojor. Det är bra att ni hyllar regeringen för att den sänker kostnaderna för drivmedel. Det är positivt. Men det hade varit ärligt om ni också hade haft en egen regering och en egen finansminister som gått i den riktningen i stället för att ständigt chockhöja kostnaderna för bilismen.

Regeringen är på rätt väg. Jag ser verkligen fram emot den 1 januari nästa år, när reduktionsplikten förändras till EU:s lägstanivå. Vi får se vad den är då, men det är ett steg i rätt riktning. Sverige har åtta förlorade år bakom sig, men nu har man äntligen vänt kursen.

Anf. 43 ISAK FROM (S):

Fru talman! Till Magnus Oscarsson och Lars Beckman, som kanske har följt debatten på håll, vill jag säga att vi tidigare har haft en biodrivmedelsdebatt här. Vi har haft en debatt om stöd och höga energikostnader.

Miljöpartiet kan ju beskyllas för mycket, men de kan knappast beskyllas för världsmarknadspriset på olja. De kan knappast heller beskyllas för Rysslands helt fruktansvärda invasionskrig i Ukraina. Det är saker som påverkar oss väldigt mycket.

Jag har en dieselbil. Lars Beckman kanske också har en. När jag tankade diesel i går kostade den 24,30, och då var majoriteten av dieseln rysk. Så kommer det inte att vara framöver. EU:s medlemsländer är i princip överens om att andelen rysk diesel i princip ska ned till noll. Detta kommer också att påverka världsmarknadspriset kraftigt. Det bör man också beakta.

För oss socialdemokrater är det avgörande att stötta de mest utsatta. Det handlar om att vi kompenserar pensionärerna för höga elräkningar och att vi kompenserar glesbygden för dyra transportkostnader. Då är det viktigt att stöden också ska kunna gå ut i tid.

Vi lade fram ett förslag om 2 000 kronor i stöd per bil för att också pensionärer, som inte ska åka till jobbet, ska kunna få en nedsättning och ett stöd. De behöver bilen när de ska åka och handla, skjutsa barnbarnen och så vidare. Det är detta som den socialdemokratiska politiken bygger på: att stötta de mest utsatta.

Magnus Oscarsson kan jag också påminna om att vi har stått i den här kammaren ett antal år och haft olika debatter. Från början var man från Kristdemokraterna väldigt tydliga om att Socialdemokraterna gjorde för lite och att det gick för sakta. Man ville använda mer av skogen till bio-bränslen, och därför ville man öka reduktionsplikten snabbare. I det perspektivet är det verkligen inte bara Miljöpartiets fel.

Men detta handlar om här och nu. Det handlar om dem som ska ta sig till jobbet och om pensionärerna som ska kunna åka och handla, och det ska uppfattas som rättvist. Det som inte har uppfattats som rättvist är regeringspartiernas och regeringsunderlagets löfte till väljarna. Man lovade en sak före valet, och sedan – precis som Johan Pehrson helt ärligt har sagt – säger man något annat efter valet. Det är därför vi är här nu.

(Applåder)

Anf. 44 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Ibland uttalar man saker fel. Man behöver kanske inte fulltolkta varandra. Bara för att Gustav Fridolin, det dåvarande språkröret, hade svårt att uttala "Schweiz" – ni får googla och se på Youtube efteråt – behöver jag inte påstå att han på fullt allvar inte vet hur det ska uttalas.

Samma sak gäller också min kära partiledarkollega Johan Pehrsons uttalande. Man säger en sak i valrörelsen. Sedan lyckas man vinna valet och får väljarnas förtroende och ska genomföra det man har lovat. Ska då allt ske över en natt? Nej, vi har en tingens ordning för hur saker och ting ska gå till.

Hur långt in på mandatperioden vi har hunnit nu kan vi jämföra med en fotbollsmatch. Då motsvarar det fem minuter in på en 90-minutersmatch. Vet man i det läget hur det kommer att gå på slutet? Nej. Kommer vi att leverera på allt eller att stå för om det inte går? Svaret är ja, precis som vi har stått för att vi har gjort justeringar i modellen för elstödet och hållit fast vid de svar vi gav när det gäller att det inte går att säga ett exakt datum för när pengarna kommer att vara på konton. Den linjen har vi hållit.

Det är samma sak med reduktionsplikten. Det korta svaret på interpellationen är egentligen:

1. Hade vi inte sänkt skatten på drivmedel på det sätt som vi gjorde hade de varit 1 krona dyrare. Det spelar ingen roll hur mycket man än säger att det bara blev 14 öre eller att sänkningen åts upp av annat – drivmedlen hade likafullt varit 1 krona dyrare om vi inte hade gjort detta. Man får gärna förklara för alla medborgare vars kostnader man är så orolig över varför det hade varit så bra om priset var 1 krona högre!
2. Vi kommer att vara nere på EU:s minimivå för reduktionsplikten den 1 januari 2024. Här tycker jag att man kan vara ärlig: Socialdemokraterna driver fortfarande en linje som innebär att vi ska upp till 66 procents inblandning av biobränsle!

Jag tycker att interpellanten kan svara västgötarna hemmavid – jag har för övrigt mina egna rötter i Skaraborg och har tillbringat mina somrar i Blixtorp, där min mormor bodde – i Hjo kommun, Skövde eller Mariestad att med Socialdemokraternas politik den som har en dieselbil kommer att få ett dieselpris som ökar med 5 kronor till år 2026 och 9 kronor till 2030. Så sent som för bara några dagar sedan var Mikael Damberg ute och försvarade reduktionspliktsnivån och sa att den linjen ligger fast.

På samma sätt ligger linjen från Sveriges nya politiska ledarskap fast: Det är ohållbart dyrt. Vi ser gärna en stark framtid för de gröna näringarna och även för biodrivmedel i Sverige, men inte på bekostnad av att vi slår ut vårt svenska lantbruk. Det får inte ske på bekostnad av att vi slår ut hushållskassan fullkomligt för alldeles för många barnfamiljer. Vi får inte göra det ännu svårare att bo och leva utanför Stockholm, Göteborg och Malmö.

Därför lägger vi politiken när det gäller reduktionsplikten, och svaret är mycket tydligt: Hade vi inte gjort sänkningen vid årsskiftet hade det varit 1 krona dyrare. Vi kommer att fullfölja vårt löfte till väljarna om att ta ned reduktionsplikten till EU:s miniminivå till den 1 januari 2024.

Anf. 45 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Magnus Oscarsson sa tidigare, i riksdagens talarstol, att regeringen gör och har gjort allt den kan. Det är det som skrämmer väljarna så mycket. Det är just det sveket som gör väljarna arga. Det är ju, som jag sa, inte roligt att bli lurad.

Fru talman! Att regeringen gör allt den kan visste vi innan Magnus Oscarsson bekräftade det i talarstolen, för det finns också i energiministerns svar på denna interpellation. Jag tror att detta är ett av de absolut mest tomma svar på en interpellation som jag någonsin, under alla mina år i denna kammare, har läst. Här finns det inget som helst försök ens att svara på frågan.

Energiministern säger att vi bara befinner oss i början av matchen. Men faktum är att energiministern täcker in halva mandatperioden i sitt svar. Det är ungefär som att säga: Visserligen har matchen precis börjat, men vi får se i andra halvlek om vi kanske börjar spela boll.

Vi vet inte. Det är detta jag frågar om, fru talman. Vad har regeringen för tankar och idéer om att kunna uppfylla sina vallöften? Det är vad det handlar om. Man har inte sänkt priset vid pump med upp till 10 kronor. Det varierade lite mellan partierna. Någon sa 9 kronor. Någon sa 10 kronor. Men man har inte gjort detta. Det är inte 9–10 kronor billigare vid pump. Detta är alltså inte sant. Vi måste ändå förhålla oss till det.

Fru talman! Jag har fortfarande inte fått svar på den fråga som jag ställde i mitt första anförande. Ebba Busch, Ulf Kristersson och Jimmie Åkesson hade en berättelse för väljarna i valrörelsen: Kriget i Ukraina och världsmarknadspriset hade ingen som helst påverkan på vad bilisten betalade vid pump. De höga bränslepriserna var den socialdemokratiska regeringens fel. Det handlade om socialdemokratisk politik. Det var den berättelsen man gick till val på.

Sedan fortsatte man med den berättelsen för att övertyga väljarna: Eftersom det är socialdemokratisk politik som gör att bränslepriserna är så höga vid pump kommer man med en högerregering vid makten snabbt och lätt att sänka priset med upp till 10 kronor.

Det är där energiministern och hennes vapendragare blir helt svarslösa. Fru talman! Jag är tyvärr orolig för att Magnus Oscarsson har rätt. Regeringen har gjort och gör det den kan. Detta gör väljarna – ni har kunnat höra att det inte bara är väljarna i min valkrets utan väljare från stora delar av landet – väldigt besvikna och arga, för ingen tycker om att bli lurad. (Applåder)

Anf. 46 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Magnus Oscarsson inledde sitt anförande med att säga att man när man var i opposition hade många åsikter. Det var lätt att ha det då. Sedan kom verkligheten och spökade.

Och plötsligt kom Lars Beckman och sa att han tror att denna regering vet mycket om livet i norra Sverige. Jag är ledsn, men jag tror ärligt talat inte att det är den bild som invånarna i norra Sverige har. Det är möjligen en eller annan moderat eller kristdemokrat som kan tro det, men den generella bilden är inte att denna regering har brytt sig särskilt mycket om min landsända: norra Sverige.

Ingen minister kommer från norra Sverige. Inget elprisstöd kommer till norra Sverige, eller det kanske det gör – vi får väl se. Och det finns ingen förståelse för behovet av bilen i norra Sverige.

Lars Beckman stoltserar med hur lågt bensinpriset var när de lämnade regeringsmakten. Jag vill påminna om att bensinpriset har varit lägre under vår regeringsperiod – Lars Beckman sitter här och skakar på huvudet. Flera år, under pandemin, var priset under 14 kronor per liter för diesel, med Miljöpartiet i Regeringskansliet. Jag tror bestämt att Lars Beckman behöver fundera på: Hur kunde det komma sig?

Nej, vi socialdemokrater har lagt fram förslag om ett reseavdrag som riktas till dem som bäst behöver det och till dem som är beroende av bilen. Det avvisar denna regering. Vi har lagt fram förslag om en tankrabatt med glesbygdsprofil. Det avvisar denna regering.

Jag tycker att det vore på sin plats att regeringens företrädare i kammaren i dag svarar på min fråga, vilket hon kategoriskt undvek i sitt förra inlägg: När kommer det förslag som visar att regeringen förstår att vissa är beroende av bilen för att livet ska fungera? När får vi förslag som löser detta för dem som är beroende av bilen?

Anf. 47 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Fru talman! Det är intressant att höra, tycker jag, vad den nuvarande oppositionen säger. Det sägs att vi är helt svarslösa och att en del väljare blir skrämnda.

De väljare jag pratar med säger: Det är bra att ni har en plan. Det är bra att ni visar att ni vill någonting.

De väntar såklart på resultat och på att det ska bli färdigt. Nu har vi sänkt priset med 1 krona. Det var viktigt, men det är inte klart. Det viktiga är faktiskt det som händer den 1 januari 2024, när vi sänker reduktionsplikten.

Reduktionsplikten är intressant. Förra regeringen ville inte sänka den. Den skulle däremot höjas. 30,5 procent är det nu, och det skulle upp till 66 procent till 2030. Vi hörde av ministern hur mycket pengar det skulle bli.

Vi köper faktiskt väldigt mycket av bränslet från andra länder. Det mesta, ungefär 80 procent, köps från Indonesien eller Brasilien. Det tycker jag också att vi ska prata om, för det är inte speciellt miljövänligt att vi gör på det sättet.

Det viktiga är nu att vi har en regering som har sagt: Vi kommer att sänka reduktionsplikten. Det är viktigt. Det är också viktigt att vi har börjat agera och att människor, våra väljare och svenskar som bor runt om i Sverige, ska veta att denna regering har en plan. Vi kommer att sänka priset vid pump från den 1 januari 2024.

Anf. 48 LARS BECKMAN (M):

Fru talman! I september 2014 kostade det för den som hade en dieselbil som rymde 70 liter och som åkte till OK i Råneå för att tanka 1 045 kronor – enligt statistiken på nätet. Den 9 september i höstas, efter åtta år med Miljöpartiet, som satte priserna på drivmedel i Sverige, kostade det för samma bilist med samma bil 1 700 kronor att tanka på OK i Råneå.

Hur mycket det hade kostat att tanka i dag om Miljöpartiet hade fått bestämma vet vi inte, men det hade sannolikt varit 2 kronor dyrare. Statsrådet sa 1 krona. Ja, det är den positiva tolkningen av Socialdemokraternas politik. Sannolikt hade man skyllet på någon kris och drämt till med 2 kronor.

Men vad kommer det att kosta för samma bil om Socialdemokraterna får bestämma och man följer kurvan med reduktionsplikt? Då kommer det att kosta 2 300 kronor. Det är det som är skillnaden.

Jag tycker inte att det är negativt att det nu är fyra fem socialdemokratiska riksdagsledamöter som engagerar sig i bensin- och dieselpriser. Det tycker jag är jättebra. Frågan är var ni har varit i åtta år. Varför har ni tillåtit regeringen att höja priset med 700 kronor per tank på åtta år? Var det så enkelt att Miljöpartiet bestämde åt var och en av er och att det var så Socialdemokraterna köpte makten? Av samma anledning vet den som fick en elräkning i höstas vad det kostar med rödgrön energipolitik.

Som ordförande i Bilnätverket i riksdagen tackar jag för ert engagemang för bilismen. Jag tycker att det är jättebra, även om jag beklagar att ni inte har visat det under de föregående åtta åren. Ställ er nu på barrikaderna tillsammans med den borgerliga regeringen och strid för bättre villkor för bilismen! Det välkomnar jag.

Anf. 49 ISAK FROM (S):

Fru talman och näringsministern! Det är uppenbart att Lars Beckman saknar möjligheten att interpellera miljöpartistiska statsråd. De finns som bekant inte här för närvarande, utan det är Socialdemokraterna som har ställt dessa interpellationer till sittande regering.

Hur kan vi utifrån de förutsättningar som råder just nu säkerställa att vi kompenserar dem som har höga resekostnader? Hur kan vi lyfta upp att den här regeringen, med regeringsunderlaget, lovade någonting som de faktiskt inte genomför? Det är fortfarande så att en bred politisk majoritet med både Kristdemokraterna och Moderaterna stod bakom reduktionsplikten. Man stod här i kammaren och sa att regeringen gör för lite och borde höja reduktionsplikten mer. Sedan har det ändrat sig.

Nu är det här inte en reduktionspliktsdebatt, men faktum kvarstår: Vi har i dag väldigt mycket rysk diesel i tanken. Frågan till regeringsunderlaget är, Lars Beckman med flera, vilken olja är det vi ska ha i tanken. Är det den som kommer från Iran? Eller från Qatar? Från Saudiarabien eller någon annanstans ifrån?

Det är klart att när USA lättade på kranarna och släppte ut sin oljereserv sänkte det världsmarknadspriset något. När Kina nu växlar upp efter pandemin och kör igång kommer efterfrågan på olja att kraftigt öka och med det världsmarknadspriset. Det är delar som man bör ha med sig i ekvationen: Världsmarknadspriset kommer förmodligen att fortsätta att öka.

Anf. 50 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Svaret är kort, Patrik Björck, eftersom det är så pass enkelt att svara. Det hade varit 1 krona dyrare om vi inte hade sänkt skatten med drygt 6 miljarder januari 2023, och vi kommer att sänka reduktionsplikten och därmed priset vid pump rejält i och med att vi går ned till EU:s miniminivå för reduktionsplikten den 1 januari 2024.

Rak fråga – rakt svar. Jag hoppas att det ska uppskattas.

Det är också svaret på vad vi gör för alla dem som är beroende av bilen. Till skillnad från Socialdemokraterna sätter vi nu stopp för den politik som gjort att vi utöver sådant som vi inte kan påverka, som Putins invasionskrig i Ukraina, dessutom haft inhemska politiska beslut som drivit upp priserna ytterligare.

Det kan ju vara så att det finns två sanningar. Vi har blivit påverkade av Putins invasionskrig i Ukraina. Det kan vi inte påverka. Men det går att påverka hur hög inblandning vi har av biodrivmedel. Där håller Socialdemokraterna med en dåres envishet fast vid att vi ska upp till 66 procents inblandning. Man försvarar de höga nivåerna som vi har nu.

Det klingar därför väldigt märkligt att man kritiserar att det inte går fortare med detta. Samtidigt som man försöker få det att framstå som att man är oroad över de höga priserna som drabbar så många svenskar fortsätter man att bedriva en politik som kommer att göra det ännu dyrare framöver – 5 kronor till 2026 för dieseln, 9 kronor mer till 2030.

Apropå att vara rak och inte fultolka varandra vill jag säga att det stämmer att vi röstade för reduktionsplikten när den infördes. Då såg också priserna för biobränsle annorlunda ut. Sedan dess har det ändrats. När vi har sett att priserna har blivit mycket, mycket högre och inte håller vare sig för hushållen eller för företagen, då har vi ändrat dem. Ändrar sig priserna igen kanske vi kan se en annan utveckling i detta, men den typen av hederlighet tycker jag att vi kan ha, och jag är gärna transparent och rak med detta.

Utöver det vill jag lägga till att vi ju gör förändringar i reseavdraget som innebär att den som har mer än fyra mil att pendla till exempel till jobbet kommer att få 4 700 kronor mer i kompensation i reseavdrag med de fyra samarbetspartierna. Om jag ska försöka förstå frågan undrar jag om besvikelsen ligger i att vi nu driver en politik som kommer att minska priset rejält, fast S håller fast vid att priset ska öka rejält framöver. Så uppfattar att jag att det är: Ni kan inte säga exakt när det blir 9 kronor mer för dieseln.

Under valrörelsen frågade väljare och journalister om man kunde få ett exakt datum när pengarna är på kontot. Jag svarade att nej, det går inte. Så

har jag också svarat när vi har pratat om siffror, nämligen att när vi har räknat ut 9 kronor vid pump baseras det på dagens priser. Ändras det och det förvärras ytterligare i omvärlden, ja, då kommer det fortfarande att bli ett lägre pris än om vi hade fortsatt att tuffa på med Socialdemokraterna. Men en exakt siffra kommer vi att se om ett år.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 51 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Jag och energiministern kommer väl troligen inte att ha samma uppfattning i den här frågan eller andra frågor hur länge vi än resonerar. Men det är klart att med energiministerns lite mer resonerande sätt nu efter valet, när hon erkänner att det finns ett världsmarknadspris och ett krig som påverkat, hade debatten varit intressantare för väljarna att lyssna på. Då, fru talman, hade man ju kunnat förstå vad det är som skiljer oss åt.

Men eftersom man inte hade den resonerande stilen i valet gick man faktiskt på riktigt till val på att sänka priset vid pump på upp till 10 kronor. Nu säger man att man har sänkt priset vid pump med 1 krona, men det är ju inte sant, fru talman.

Om vi hade kunnat diskutera bränslepriser och elstöd på ett sådant här resonerande sätt som energiministern nu avslutar med hade vi faktiskt kunnat ha en riktigt bra debatt. Då hade man kunnat se vad det är som skiljer, och väljarna hade kunnat få ett rimligt och realistiskt val att ta ställning till. Men det nekade Ebba Busch, Ulf Kristersson och Jimmie Åkesson väljarna.

Nu vill man såklart inte ta i sin mun hur mycket man ska sänka priset. Man kan inte svara på hur mycket en eventuell sänkning av reduktionsplikten kommer att innebära vid pump. Man kan inte ens riktigt svara på om den kommer att inträffa och hur den kommer att se ut. Man har ingen aning om lägstanivån i EU den 1 januari 2024. Man kan över huvud taget inte ge några svar alls.

Det är det som är så viktigt att väljarna får ta del av, fru talman, och jag hoppas att de som lyssnar på den här debatten har förstått att energiminister Ebba Busch inte har svarat på en enda fråga i dag.

(Applåder)

Anf. 52 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Allt det jag har sagt i kammaren i dag har jag också sagt i valrörelsen – precis allt, varenda nyans. Man kan titta på hela pressträffen och intervjuerna när vi presenterade förslaget om en kraftig sänkning av reduktionsplikten. Vi redogjorde för hur vi hade räknat ut prisexemplet med en sänkning på 5 kronor för bensin och 9 kronor för diesel. Varenda nyans fanns med.

Fanns varenda nyans med i ett 30-sekundersklipp i tv? Nej. Jag står för och har återkommande påpekat att Sverige har varit påverkat av både externa faktorer och globala världsmarknadspriser. Det var själva motiveringen till att vi ändrade oss om reduktionsplikten, och det var själva grunden för presskonferensen.

Ja, jag vidhåller att sanningen är viktig för mig och att jag inte tycker att vi ska fultolka varandra. Vi har haft en spänstig debatt under eftermiddagen. Det har varit syrligt, ironiskt och humoristiskt, och det har varit finess. Jag uppskattar allt detta. Jag uppskattar en riktigt tuff politisk de-

batt. Men att påstå att jag inte har svarat tydligt och rakt upp och ned är osnyggt.

Jag förutsätter att vi kommer att ha fler interpellationsdebatter med varandra i kammaren. Låt dem vara tuffa. Gå på med kritiken, och låt den vara saklig. Men här har jag svarat rakt. Att inte tycka om svaret är en sak, men det viktigaste för dem som lyssnar är att vi lägger om kursen och kommer att sänka priset. Man får utifrån läget räkna ut hur mycket det blir vid pump.

Sanningen kvarstår: Med oss blir det lägre pris. Med Socialdemokraterna fortsätter man att försvara linjen att priset ska fortsätta att öka. Där skiljer vi oss åt.

(Applåder)

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2022/23:113 om energi- och näringsministerns uttalande om den tidigare elpriskompensationen

Anf. 53 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Fredrik Olovsson har frågat mig på vilken grund jag har baserat mitt uttalande om att alla hushåll inte har fått elprisstödet som betalades ut under våren 2022.

Den förra regeringens modell för så kallad elpriskompensation var utformad på så sätt att elnätsföretag som kompenserat sina kunder för höga elkostnader kunde ansöka om ersättning för detta hos Kammarkollegiet. Den förra regeringen ställde emellertid inte några formella krav på att företagen faktiskt skulle betala ut kompensation till elkunderna. Elanvändarna var därmed beroende av elnätsföretagens goda vilja.

Vidare ansvarar Kammarkollegiet för uppföljningen av den ersättning som betalades ut i våras. Ingen sådan uppföljning har emellertid genomförts än, eftersom elnätsföretagen har ända till utgången av februari 2023 på sig att genomföra utbetalningar till elanvändare i elområde 3 och 4. Därmed är det ännu inte möjligt att svara på om alla hushåll fått det elprisstödet som betalades eller började att betalas ut under våren 2022.

Som jag tidigare påpekat är detta en fråga om rättssäkerhet. Därför har regeringen beslutat att utbetalningarna till hushåll den här gången ska göras via Försäkringskassan.

Anf. 54 FREDRIK OLOVSSON (S):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaret. Någon egentlig grund för hennes uttalande om att det tidigare elstödet inte har kommit ut till konsumenterna finns uppenbarligen inte. I stället verkar det mera vara en teori – eller en konspirationsteori – som har lanserats. Det är i sig förvånande. Men det är viktigare att regeringen, om regeringen på riktigt har indikationer eller tror att medborgare går miste om statliga pengar som skulle gå till stöd, agerar och gör något åt problemet. Nu sprids den här uppgiften, men några initiativ för att hjälpa dem som påstås utsätts för missförhållanden har statsrådet inte redovisat.

Den stora frågan är varför man över huvud taget har ett behov av att slänga ur sig ett sådant påstående. Svaret är antagligen att det handlar om någon form av krishantering – det är min teori – av de vallöftessvek som regeringen och Sverigedemokraterna fortsätter att göra sig skyldiga till när det handlar om elstödet. Det var inte på plats den 1 november, och det räddade inte heller hushållen i god tid före jul, för att citera statsministerns löfte.

En anledning till att några pengar ännu inte har betalats ut är att det är regeringens val att låta Försäkringskassan stå för utbetalningarna. Man har bytt modell. Det har inte bara tagit tid utan är också dyrt. Modellen som Ebba Busch har beslutat sig för kan samlat kosta staten uppemot 1,3 miljarder kronor. Det är mycket pengar. 1,3 miljarder skulle exempelvis räcka för att höja barnbidraget med närmare 200 kronor per barn under januari, februari och mars. Det är inga små belopp det handlar om. Ska regeringen förklara varför man gör något långsamt, men också dyrt, kanske det är det här argumentet som statsrådet har hittat.

Nu återstår ändå den stora frågan, nämligen om Ebba Busch vidhåller att det finns risk att konsumenter inte kommer att få det elstöd de har rätt till från förra vintern. Då måste hon faktiskt agera. I sitt interpellationssvar redovisade hon för hur den gällande förordningen ser ut och hur lång tid elnätsföretagen har på sig. Men den skulle i så fall riskera att vara otillräcklig. Då behövs helt enkelt initiativ för att säkerställa en korrekt hantering. När kommer de initiativen, eller ska bristen på aktivitet i frågan snart ses som intäkt för att inte heller Ebba Busch tror på vad hon har sagt? (forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.56 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 18.00.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 18.00.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 18.00 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 18.15 i väntan på att energi- och näringsminister Ebba Busch (KD) skulle infinna sig i kammaren för fortsatt debatt om interpellation 2022/23:113.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 18.15.

§ 11 (forts.) Svar på interpellation 2022/23:113 om energi- och näringsministerns uttalande om den tidigare elpriskompensationen

Anf. 55 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Vi ska ta vid där vi började strax före pausen. Detta handlar om att Fredrik Olovsson har frågat mig på vilken grund jag har baserat mitt uttalande om att inte alla hushåll har fått det förra elstödet, som betalades ut under våren 2022. Jag har fått relevanta följdfrågor om hur detta följs upp och om vi ämnar vidta några åtgärder.

I och med att den ansökan har skett till Kammarkollegiet är det Kammarkollegiet som har ansvar för uppföljningen av den ersättning för vilken utbetalningar påbörjades i våras. Som jag tidigare redogjorde för har man februari 2023 på sig att genomföra de sista utbetalningarna till elanvändare i elområde 3 och 4. Nu närmar vi oss februari. När detta är klart i februari förväntar vi oss någon sorts uppföljning från Kammarkollegiet. Om det där skulle råda tveksamheter i fråga om alla hushåll med rätt till det tidigare elstödet har fått det kommer vi självklart att vara beredda att vidta ytterligare åtgärder.

Jag vill också vara tydlig med hur jag tidigare har försökt uttrycka mig, eftersom jag fick en kommentar om att jag skulle ha påstått att det inte har nått hushållen. Det som jag har försökt förmedla är att det har varit omöjligt att få svar på om alla hushåll som har rätt till det verkligen har fått det.

En faktor är att detta inte har gått via Försäkringskassan, Skatteverket eller annat utan via andra aktörer, från Kammarkollegiet och vidare. Ett krasst konstaterande är att det inte finns någon som kan svara för detta. Det är det som jag har lyft upp. Det finns ett stort frågetecken där. Det är det som vi har försökt kompensera för när det gäller det nya elstödet, genom att skapa större säkerhet så att vi verkligen kan veta att de som har rätt till elstöd får elstöd.

Det här är ett försök att svara på de tidigare ställda frågorna från Fredrik Olovsson före ajourneringen om hur vi vet detta, hur jag har uttryckt mig och vad vi ämnar göra ifall en utvärdering visar att det inte har nått alla som har rätt till det.

Anf. 56 FREDRIK OLOVSSON (S):

Fru talman! Jag har vänt mig mot att statsrådet försökt skapa frågetecken kring om det förra stödet verkligen betalats ut. Det är i sig märkligt att man vill lyfta en sådan fråga när man inte har någon som helst grund för det. Det är ju inte så att Kammarkollegiet har sagt att det är något problem med stödet, som jag uppfattat saken, utan det har statsrådet gjort helt på egen hand.

Ännu konstigare blir det när man nu vet att regeringen använder samma modell för sitt gasstöd. Alldeles nyligen remitterades ju förslaget till förordning för ett gasstöd riktat till de konsumenterna som har gas till uppvärmning. Det är jättebra. När jag efterfrågade ett sådant i december sa statsrådet att något sådant inte var på gång. Det är jättebra att det är det nu.

Men hur ska gaspengarna komma ut till konsumenterna? Ska det ske genom Försäkringskassan och den modell som Ebba Busch nu talat sig varm för som rättssäker och stabil – om än med mitt tillägg att den är hemlig och sekretessbelagd – eller blir det enligt samma modell som det

tidigare elstödet, som hon påstår är rättsosäker och där hon sprider en teori att man inte kan veta om någon verkligen får pengarna?

Fru talman! Ebba Busch använder samma modell som hon nyss kallat rättsosäker. Modellen för utbetalningar är i princip densamma, nästan paragraf för paragraf, i förordningen. Det hänger förstås inte riktigt ihop. Statsrådet får gärna reda ut argumenten i sitt nästa anförande.

Anf. 57 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag ska vara tydlig med vad mitt syfte har varit med att lyfta fram frågan om att ingen kan redogöra för om alla hushåll med rätt till den tidigare elpriskompensationen med säkerhet har fått den. Det har varit för att peka på vad regeringen har uppfattat som brister, frågetecken och svagheter och försökt kompensera för. Jag har försökt avhålla mig från att säga att den skulle vara rättsosäker och i stället peka på att den modell vi nu har valt är mer rättsäker. Jag känner mig tryggare med det.

Då är frågan hur det här hänger ihop. Bedömningen är att det är svårt att göra ett upplägg via Försäkringskassan för gasprisstödet. Dömer jag helt ut det förra upplägget? Nej, men jag konstaterar, som jag påpekat i andra interpellationssvar under dagen, att regeringens väg är snabbare och säkrare för det stora elstödet. Vi bedömde dock att det var en mer svårframkomlig väg för gasprisstödet. Säger jag att det förra upplägget var uselt? Nej, men jag pekar på svagheter i det som vi så långt det är möjligt har försökt hitta en annan väg framåt för. Det har inte bedömts vara möjligt för gasprisstödet.

Jag kan krasst konstatera att det är en svaghet att man i slutet av januari, ganska många månader efter det att man påbörjade utbetalningarna av det förra elstödet, inte kan svara på var man är någonstans. Det finns en risk att vi står här om några månader och ser brister i den nya varianten som gäller för merparten av stödet som når elkonsumenterna och inte primärt gaskonsumenterna på privathushållssidan. Ur det perspektivet menar jag att det nog ändå hänger ihop och att regeringen står för de vägval vi gjort, medvetna om bristerna och med avsikt att överbrygga dem där det varit möjligt. Där det inte varit möjligt har vi valt ett liknande upplägg som det förra.

Anf. 58 FREDRIK OLOVSSON (S):

Fru talman! Jag tycker ändå att det är beklagligt att man väljer att sprida den typ av påståenden som kan leda till att man får uppfattningen att saker och ting inte sköts på rätt sätt, att det kan vara så att man missgynnats och att det finns grupper av hushåll som inte får det de har rätt till i ett väldigt svårt läge. Det är dåligt att den typen av yttranden sprids när det inte finns någon grund för dem. Jag hoppas verkligen att statsrådet ser till att vara helt övertygad om, och vet, att det hon säger framöver stämmer när hon sprider den typen av uppfattningar.

Det finns heller ingen fristående granskning av hur det nya elstödet kommer att skötas i den meningen att det finns möjlighet till en fri, offentlig debatt och insyn i alla detaljer. Det är i stället en sekretessbelagd verksamhet under de kommande 20 åren. Det är naturligtvis också en brist om man vill ha rättssäkerhet.

Det blir också ganska avslöjande att när regeringen konstruerar ett stöd för gaskonsumenter blir det exakt likadant som det som redan ifrågasätts.

Det vore bra om de eventuella svagheter som finns i stödet som regeringen skickat på remiss, om det finns brister och det är uppfattningen på departementet, ändå åtgärdas så att man inte behöver höra att gaskunder går miste om sina stöd framöver. Det skulle vara djupt olyckligt.

Anf. 59 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Det är möjligt att jag försöker vara alltför transparent och nyanserad i min argumentation här, men det jag har sagt stämmer. Ingen kan redogöra för om alla hushåll som har rätt till den förra elpriskompensationen har fått den. Det är en svaghet som jag försöker kompensera för. Kommer det att lyckas? Det beror på. Det får vi se när utvärderingen sker av den nya konstruktionen, men det är anledningen till att regeringen har valt en annan väg.

Har jag sagt att det har varit ett alltigenom dåligt upplägg? Nej, men det här är en svaghet som man behöver hålla koll på. Regeringen står för att vi väljer samma – eller ett liknande – upplägg för gaspriskompensationen, och då är det också någonting vi behöver vara extra vaksamma på.

Utöver det vill jag tacka Fredrik Olovsson för de riktiga påpekandena om att när man når slutet av februari är det här en viktig fråga att följa upp om det skulle vara så att det fortsätter att råda frågetecken och att ingen kan svara på den fråga som jag tidigare har ställt. I sådana fall kommer vi i regeringen att behöva åtgärda det.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2022/23:114 om stärkande av EU:s konkurrenskraft under EU-ordförandeskapet

Anf. 60 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Elin Söderberg har frågat mig hur jag avser agera för att på ett trovärdigt sätt stärka EU:s konkurrenskraft under EU-ordförandeskapet.

Parallellt med hantering av akuta kriser för säkerhet, energiförsörjning och företags överlevnad i Europa är det absolut nödvändigt att använda krisen som hävstång för att möta våra långsiktiga utmaningar. Regeringen har tydligt prioriterat näringslivets konkurrenskraft i både Sverige och EU. I regeringsförklaringen aviserades en ny produktivitetskommission för en samlad analys av den svenska ekonomins konkurrenskraft.

Konkurrenskraft är också en av regeringens fyra prioriteringar i EU-ordförandeskapet. En stark och innovativ ekonomi är avgörande för EU:s globala ställning, men EU har halkat efter. EU-ländernas andel av den globala bruttonationalprodukten har sjunkit betänkligt de senaste 30 åren.

Regeringen kommer därför att under det svenska ordförandeskapet agera för att EU ska få en samlad konkurrenskraftsstrategi högst upp på den politiska dagordningen. Arbetet har redan gett resultat genom att Europeiska rådet i december 2022 uppmanade EU-kommissionen att i början av 2023 lägga fram en sådan strategi. En naturlig startpunkt är uppmärksammandet av att den inre marknaden sjösattes för 30 år sedan. Ordförandeskapet kommer att lyfta fram behovet av en ny, långsiktig plan och vi-

sion för hur den inre marknaden kan vara en stark och hållbar motor för sysselsättning, entreprenörskap och hållbar tillväxt även under de kommande 30 åren.

Den gröna omställningen är viktig för både klimatet och konkurrenskraften. Det är i stor utsträckning företagen som kommer att genomföra den gröna omställningen och utveckla lösningar som bidrar till att EU når klimatneutralitet till 2050. Företagens klimatomställning är en nödvändig global utveckling, där EU:s företag har och fortsatt bör ha en ledande ställning. En långsiktigt hållbar konkurrenskraft för EU måste utgå från EU:s ambitiösa klimatmål. Regeringen kommer under ordförandeskapet därför också att prioritera arbetet med att fasa ut EU:s beroende av fossila bränslen och påskynda elektrifieringen. De EU-länder som själva vill ska kunna ta fortsatt ansvar genom att bygga ny kärnkraft.

Det är avgörande med transparenta, långsiktiga och förutsägbara regelverk för att skapa goda handelsvillkor för företagen. Detta kräver en ambitiös öppen handelspolitik som säkerställer rättvis konkurrens och ömsesidiga fördelar inom och utanför den inre marknaden. Därför är det viktigare än någonsin att stå upp för det multilaterala regelbaserade handelssystemet, med WTO i centrum. Inte minst Rysslands aggression mot Ukraina understryker vikten av att stärka motståndskraften, diversifiera leveranskedjorna och slå vakt om ömsesidigt fördjupad handel med andra länder. Att underlätta för digitala tjänster i nya handelsavtal, liksom på den inre marknaden, är en viktig uppgift för det svenska ordförandeskapet. Vi behöver också stärka europeisk produktion för att säkra försörjningskedjor på strategiskt viktiga områden, inte minst för att teknikföretag inom den gröna omställningen ska kunna förlägga och utvidga sina verksamheter inom Europeiska unionen.

En helhet som denna är nödvändig för att på ett trovärdigt sätt stärka EU:s konkurrenskraft i en mycket orolig tid.

Anf. 61 ELIN SÖDERBERG (MP):

Fru talman! Jag tackar statsrådet Ebba Busch så mycket för detta svar. Hon nämner bland annat att kriserna som nu hanteras i EU ska användas som hävstång för att möta de långsiktiga utmaningarna, att ”en stark och innovativ ekonomi är avgörande för EU:s globala ställning” och att ”den gröna omställningen är viktig för både klimatet och konkurrenskraften”. Jag håller till fullo med om detta. Det krävs stora satsningar på att både hejda den allvarliga förlusten av biologisk mångfald och hejda klimatkrisen för att undvika allvarliga konsekvenser i framtiden. Samtidigt ser vi att klimatomställningen innebär fantastiska möjligheter för innovationer, teknikutveckling och samhällsbyggnad, både här i Sverige och i hela EU.

Fru talman! Jag ser dock inte att dessa frågor prioriteras av regeringen vare sig i det gemensamma arbetet i EU eller nationellt på hemmaplan. Därmed ser jag också risker för svensk och europeisk konkurrenskraft med ett för litet och för sent klimatarbete.

Fru talman! Nyckeln till den framtida konkurrenskraften ligger i klimatomställningen. Därför avgörs regeringens trovärdighet i näringslivspolitikerna också av dess trovärdighet i klimatpolitiken. Sverige har ett starkt näringsliv och en industri som påbörjat en fantastisk klimatomställning och samhällsutveckling i hela landet genom den gröna industrirevolutionen.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Under Miljöpartiets tid i regering arbetade vi aktivt för att få till de bästa förutsättningarna för snabb klimatomställning, näringslivsutveckling, innovation och konkurrenskraft som kan göra Sverige till en världsutställning för ny teknik och ett hållbart samhällsbygge. Det har gett resultat. Svenska företag är världsledande, och tack vare att detta var prioriterat när vi satt i regering har vi också aktivt drivit på EU i dessa frågor. Nu ser vi leverantörskedjor inom bland annat stål-, batteri- och fordonsbranschen i hela EU ta stora kliv framåt.

Detta är dock inte en utveckling som sker av sig själv. Näringslivet är ytterst lyhört inför politiska signaler inför att de ska göra investeringar. Det tydligaste exemplet är att svenska företag nu efter regeringsskiftet gått ut med att de överväger att lägga sina investeringar i andra länder.

Fru talman! Jag önskar fråga statsrådet Ebba Busch vad statsrådet avser att göra för att stärka klimatarbetet under EU-ordförandeskapet i EU och i Sverige.

Anf. 62 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag vill påpeka för dem som lyssnar på detta nu eller kommer att lyssna efteråt att det är en styrka i svensk politik att två företrädare som representerar olika partier och har stöttat olika regeringsalternativ står här och debatterar utan att det finns några frågetecken kring huruvida vi tar klimatutmaningen och de problem vi har på allvar. Det är lösningarna som ser olika ut, och fokus kan ligga på att vässa och utmana varandra när det gäller vägen framåt.

Jag vill också understryka att våra tydliga prioriteringar har mottagits väl i de utfrågningar som många representanter för regeringen hållit i olika EU-sammanhang i början av det svenska EU-ordförandeskapet. Två av fyra prioriteringar för det svenska ordförandeskapet är just konkurrenskraft och grön omställning, och vi markerar tydligt att de hänger ihop. Ska vi klara den gröna omställningen och nå våra högt uppsatta klimatmål är det otvetydigt så att det är genom näringslivet och företagen som mycket av omställningen behöver ske. Vi har som ledord för det svenska ordförandeskapet att vi ska verka för en europeisk union som är grönare, friare och säkrare, och det är inte bara slagord.

Med det sagt har vi sett en risk. Ambitionen för den världsutställning som den svenska gröna omställningen nu innebär att Sverige har blivit delar jag verkligen mycket av. Men det har funnits en risk för att det blir mer av en museiutställning om vi landar snett. Delar av det svenska företaget och näringslivet kan då bli en antikvit. Om vi navigerar fel kommer man att tvingas leta efter stämpeln ”Made in Sweden” i framtiden.

Här är det viktigt att vi värnar den svenska konkurrenskraften genom samarbetet inom Europeiska unionen. Det är med oro vi har sett på de besked och den risk för snedvridning av konkurrens som har bubblat i diskussionen bland enskilda medlemsländer som svar på IRA. Inflation Reduction Act är USA:s sätt att – om man ska tolka det positivt – nu markera att vägen framåt är grön omställning. Men det finns en mycket allvarlig risk för ett handelskrig om man inte navigerar rätt.

Vi noterar att det är flera tunga företrädare för näringslivet som konstaterar att det här sätter frågetecken kring en del av de långsiktiga nya investeringarna i Sverige. Därför är det också viktigt att energirådskretsen, som jag har förmånen att leda, och konkurrenskraftsrådskretsen gifts ihop

när vi svarar på detta. Ska vi lyckas nå våra högt satta klimatmål och hålla fast vid dem, en kurs som är mycket tydlig under det svenska ordförandeskapet, är det genom att stärka konkurrenskraften med grön omställning. Det ska inte finnas några frågetecken kring det. Detta är den linje som vi kommer att fortsätta hålla under vårens ordförandeskap, och det är också en svensk ståndpunkt som är väl förankrad i EU-nämnden.

Anf. 63 ELIN SÖDERBERG (MP):

Fru talman! Tack för svaret, Ebba Busch! Det är gott att höra att vi är överens om klimatmålen och att de ligger fast och ska nås. Statsrådet säger att vi har olika lösningar på detta problem. Min bild är dock att de åtgärder som har vidtagits den senaste tiden av den nyligen tillträdde regeringen ökar utsläppen här i Sverige, vilket gör att vi inte når klimatmålen.

Jag skulle väldigt gärna ha en debatt om hur vi löser klimatkrisen där regeringspartierna kan presentera ett förslag som minskar utsläppen lika mycket som Miljöpartiet vill minska utsläppen. Då kunde vi debattera hur och varför våra olika lösningar är bra. Men vi har inte en debatt om hur vi löser klimatkrisen. Så länge vi har en regering som ökar utsläppen av de fossila växthusgaserna har vi en debatt om vi ska nå klimatmålen och om vi ska hantera klimatkrisen.

Fru talman! Sedan Ulf Kristersson tillträdde som statsminister har regeringen infört eller aviserat reformer som kraftigt ökar de svenska växthusgasutsläppen, slår undan benen för bioraffinaderibranschen och rycker undan mattan för förnybar elproduktion som snabbt skulle kunna komma på plats och möta de behov som industrin har i sin klimatomställning.

Regeringen hänvisar varje klimatpolitisk fråga till energipolitiken men prioriterar samtidigt ned åtgärder för energieffektiviseringar och försvårar investeringar i vindkraft. De signaler som regeringen skickar till näringslivet är att den har klimatpolitiska ambitioner någonstans mellan ”när vi inte målen så när vi dem inte” och Sverigedemokraternas uttalanden om att slopa de svenska klimatmålen.

EU å sin sida driver ett aktivt klimatarbete med Fit for 55 och visar framfötterna genom att ligga på medlemsstaterna om att både bygga ut den billiga förnybara energiproduktionen och effektivisera användningen av energi. EU utgör också den huvudsakliga marknaden för svenska företag. Kunderna hos svenska företag efterfrågar hållbarhet och produkter med bra klimatstandard.

Regeringsunderlaget består dock av fyra partier. Inget av dessa partier har presenterat en klimatpolitik som kan komma i närheten av att minska utsläppen ens för att täcka upp för de åtgärder man gjort som har ökat utsläppen.

Det största partiet i regeringsunderlaget står inte ens bakom det av riksdagen fastställda klimatmålet till 2045. Vi hörde här i dagarna att målet inte ens skulle nämnas i regeringens Powerpoints.

Sverigedemokraterna är även tydliga med att de kommer motarbeta klimatpolitik i både den svenska regeringen och EU. Vilka risker den globala uppvärmningen utgör för vår befolkning tycks inte Sverigedemokraterna kännas vid.

Regeringens och samarbetspartiet Sverigedemokraternas inställning till klimatarbetet och den konkreta politiken som läggs fram är avgörande både för EU:s och Sveriges konkurrenskraft.

Jag undrar: Vilken klimatpolitik är samarbetspartierna överens om?

Anf. 64 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Hållningen är tydlig. Regeringen har inte lämnat några klimatmål på vare sig kort eller lång sikt. De ligger fast. De är också en del av budgeten som vi presenterade i höstas.

Sedan kan enskilda partier tänka och tycka olika om dem. Men vi är överens om att inte ändra på dem. Det finns inte någon sådan uppgörelse, utan de ligger alltjämt fast. Vi har förhandlat en rad olika politiska åtgärder som vi har redogjort för både när Tidöavtalet presenterades och i ett antal presskonferenser därefter. Vi kommer att återkomma med en färdplan med ytterligare preciseringar för klimatet som vi ser fram emot att få debattera med riksdagen när tillfälle ges.

Vi hade möjlighet att välkomna EU-kommissionen till Kiruna. Det var inte en slump att vi höll fast vid den planering som fanns. När vi välkomnar EU:s tyngsta företrädare till Sverige ska vi göra det på en plats som verkligen är i framkant för den gröna omställningen. Det visar att det är möjligt att kombinera högt uppsatta klimatmål med ekonomisk tillväxt och en stark välfärd. De måste inte stå emot varandra.

När vi har fört diskussioner med andra länder som har en annan syn på klimatfrågan än vår har vi många gånger gått fram med de moraliska argumenten, samvetsargumenten och förvaltarskapstanken. Vi har fått tillbaka: Det kanske stämmer, men vi kan inte låta bli att göra den resa i ekonomisk tillväxt som ni har gjort. Vi kan inte undanhålla de välfärdsomöjligheterna för vår egen befolkning som ni har skapat i ert land. Här visar vi att det går att gå hand i hand. Det går att ta den gröna omställningen ytterligare steg framåt och samtidigt möjliggöra för en stark välfärd och ekonomisk tillväxt.

Det är inte för inte som vi har valt att lägga så mycket av våra lösningar för klimatmålen på energipolitikens område. Ska vi få ned utsläppen rejält inom transportsektorn och den tunga industrin där vi har våra stora utsläpp och inte bara lägga mycket tryck framåt på den enskilde är vägen framåt elektrifiering av fordonsflottan. Vägen framåt är mycket mer el för vår tunga industri som ser ut att kunna göra ganska banbrytande framsteg på området. Då behöver det finnas tillräckligt med el för det.

Med det sagt har frågeställningen i dag varit hur vi på ett trovärdigt sätt ämnar agera för att stärka EU:s konkurrenskraft under EU-ordförandeskapet. Jag har försökt att redogöra för det i skrift och ta en del följdfrågor på det. Det görs trovärdigt genom att två av fyra prioriteringar är just konkurrenskraft och grön omställning.

Sedan får vi ha respekt för att vi i vissa framför allt inrikespolitiska frågor väljer olika verktyg. Men på EU-nivå ser vi fram emot att föra flera av de viktiga filerna och akterna framåt och inte minst Fit for 55.

Anf. 65 ELIN SÖDERBERG (MP):

Fru talman! Jag vill inleda med att vara ytterst tydlig. Det finns inte något business as usual-scenariot utan klimatrelaterade konsekvenser. Antingen ställer vi om och minskar utsläppen i den takt som krävs för att klara

Parisavtalet, samtidigt som vi anpassar oss till den klimatförändring som ändå sker inom Parisavtalet. Eller så ställer vi inte om tillräckligt snabbt, och då står vi där med konsekvenserna. Följderna av en global uppvärmning skenar till slut bortom mänsklig kontroll.

Fru talman! Jag vill ägna de sista sekunderna av mitt anförande till att tala lite om reduktionsplikten just för att den kopplar till klimatpolitiken och EU-politiken.

Sverige har i dag ett bindande åtagande inom EU att minska våra territoriella utsläpp som inte är en del av EU:s utsläppshandel. Reduktionsplikten har varit central för att vi ska nå det målet.

Regeringen har aviserat att man vill slopa, kraftigt skära ned och minska reduktionsplikten till EU:s miniminivå- från och med den 1 januari 2024. Det skulle leda till kraftigt ökade utsläpp av fossila växthusgaser och ett ökat beroende av import av fossila drivmedel. Vidare leder det till att vi inte når vårt klimatmål i EU.

Det finns här några alternativa vägar framåt för regeringen. Det kan innebära stora kostnader för statskassan, kraftiga effekter för hela skogsnäringen eller stora konsekvenser inom transportsektorn. Jag skulle vilja att regeringen redogjorde för hur man har tänkt genomföra någonting ur ett helhetsperspektiv innan man gör en sådan kraftfull reform.

Därför vill jag avsluta med att fråga statsrådet: Hur avser regeringen att få ihop helheten när det gäller vårt klimatåtagande, och vilka näringar riskerar att drabbas?

Anf. 66 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Det är en svår balansgång som vi nu går. Tiden tickar. Det är ont om tid för att nå våra klimatmål i tid innan vi hamnar i ett läge som är bortom kontroll. Vi är väldigt nära det redan nu.

Samtidigt har vi ibland fattat beslut i en sådan takt att saker och ting har ändrats. Det gäller till exempel priset på biodrivmedel som har blandats in i diesel. Prisutvecklingen har blivit sådan att vi har riskerat en situation där svenska företag och svenskt lantbruk minskar i konkurrenskraft.

Det gäller inte bara det, utan de till och med lägger ned. Det riskerar att tvinga produktion ut i andra länder som har en helt annan syn på miljö, klimatfrågan och utsläpp. Det ökar dessutom vårt importbehov och riskerar att bidra till ökade utsläpp den vägen.

Detta i kombination med att det helt enkelt inte har varit en hållbar prisbild har gjort att jag tycker att det är rätt och riktigt att vi nu sänker kravet på reduktionsplikten när priset på biodrivmedel är så högt. Om det utvecklar sig på ett annat sätt kanske vi också kan återkomma till den frågan. Någon sådan ståndpunkt finns inte nu, men det är prisbilden vi har önskat komma åt.

Vi bereder just nu helheten för detta inför att vi ska ned till EU:s miniminivå den 1 januari nästa år. Vi kommer då att återkomma samlat med att vi i den ena delen riskerar att öka våra utsläpp – det är vi medvetna om – och om vilka andra åtgärder vi kommer att vidta ytterligare. Målsättningen ligger fast.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2022/23:130 om nedläggning av utredning om energisystemet

Anf. 67 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Marielle Lahti har frågat mig på vilka fakta och omständigheter regeringens beslut att i förtid lägga ned utredningen om ett kvotpliktssystem, så kallade vita certifikat, grundar sig.

Jag vill börja med att understryka att det senaste året inte bara har visat hur viktigt det är med ett robust och fossilfritt energisystem utan också hur viktigt det är att använda energi på ett effektivt sätt. Regeringen ser att energieffektivisering och minskad användning av energi är mycket betydelsefulla pusselbitar i att minska samhällets sårbarhet vid bland annat höga energipriser.

Det är mot denna bakgrund som regeringen satsar cirka 400 miljoner kronor på energieffektivisering i årets budget. Satsningen innehåller både ett ekonomiskt investeringsbidrag till minskad el- och gasanvändning inom småhusbeståndet och medel till kapacitets- och kompetenshöjande insatser för energieffektivisering med syfte att minska sårbarheten vid höga energipriser.

Även inom EU har energieffektiviseringen en viktig roll i att bidra till EU:s höjda klimatambitioner och att minska EU:s beroende av fossila bränslen, framför allt beroendet av rysk gas. Just nu pågår förhandlingar om flera direktiv inom energiområdet, däribland av direktivet för energieffektivitet.

Ett av kraven i energieffektiviseringsdirektivet är ett årligt nationellt bindande energisparkrav. Sverige uppfyller i dagsläget energisparkravet genom att räkna besparingar som följer av energi- och koldioxidskatten. Sparkravet kan enligt direktivet också uppfyllas genom att införa ett kvotpliktssystem för energieffektivitet eller alternativa policyåtgärder.

Regeringen anser att statens roll gällande politiken för energieffektivisering i huvudsak bör bygga på energimarknader där styrmedel syftar till att korrigera marknadsmisslyckanden, främst externa effekter och brist på information, men även beteenderelaterade hinder.

Statens energimyndighet har vid tre tidigare tillfällen fått i uppdrag att utreda behovet av och konsekvenser av olika sätt att utforma ett kvotpliktssystem för energibesparing. Myndigheten har kommit fram till att ett sådant system inte bör införas i Sverige, bland annat på grund av att styrmedlet inte bedöms samhällsekonomiskt effektivt då det inte anses korrigera för något marknadsmisslyckande som inte andra styrmedel redan syftar till att korrigera.

I klartext betyder detta att en expertmyndighet ett flertal gånger har kommit fram till att ett kvotpliktssystem inte är det mest verkningfulla styrmedlet för att se till att energieffektiviseringen ökar.

I tillägg påverkas designen av ett kvotpliktssystem av hur direktivet i slutändan kommer att utformas. Utredningen beslutades av den förra regeringen med ett slutdatum där det inte är möjligt att hinna ta hänsyn till utformningen av det ändrade direktivet. I och med dagens energisituation och eftersom offentliga medel ska användas på ett ansvarsfullt sätt ser regeringen behov av att kunna prioritera medlen till mer brådskande utredningar.

Anf. 68 MARIELLE LAHTI (MP):

Fru talman och ministern! Tack så mycket för svaret! Jag ska bara göra en liten recap av varför vi över huvud taget tillsatte utredningen hösten 2021.

Syftet var att föreslå ett kvotpliktssystem för energieffektivisering för att åstadkomma ett marknadsbaserat och kostnadseffektivt styrmedel som kan öka energieffektiviseringstakten i Sverige och underlätta en snabb, smart och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering av samhället.

Utredningen fick tyvärr inte chansen att slutföra sitt arbete. Två dagar före julafton meddelade regeringen att utredningen skulle avsluta sitt arbete senast den 31 december, nio dagar senare. Utredningen skulle ha arbetat till den 31 mars 2023 och hade redan då arbetat i ungefär ett år och tre månader innan dess. Det är ganska anmärkningsvärt att avsluta en utredning i förtid, tre månader före planlagd avrapportering.

Varför menar jag att det är besvärande för regeringen att göra så? Jo, i slutskedet av utredningar brukar slutliga förslag tas fram, till exempel författningsförslag och konsekvensanalyser utifrån de förslag som läggs fram. När förslag och slutrapport sedan lämnas till regeringen blir de ofta föremål för en remiss, till exempel, där man ytterligare kan vässa förslagen och eventuellt sedan gå vidare med en proposition.

Allt detta valdes bort. Utredningen fick inte möjlighet att jobba klart och slutföra sitt arbete. Inga beslutsfattare fick möjlighet att ta del av förslagen. Ingen remissinstans fick möjlighet att tycka till om förslagen. Ministern överprövade helt enkelt frågan om kvotpliktssystemet innan utredningen fick chansen att göra sitt jobb. Det är anmärkningsvärt.

På vilka grunder lade man då ned utredningen i förtid? Först vill jag säga att det är mycket glädjande att regeringen också ser vikten av energieffektivisering. Där tycker vi lika. Det är mindre glädjande att se orsakerna till att utredningen lades ned.

Ministern anger att Sverige i dagsläget uppfyller energisparkrav genom ett slags räknescenari – vi kan kalla det så – som baseras på energi- och koldioxidskatt. Men den här räknescenari kommer inte att räcka för att uppfylla kraven till 2030 – om man inte kan tänka sig att höja energiskatten till 50 procent eller så. Och det var faktiskt en av orsakerna till att utredningen om vita certifikat tillsattes.

Ministern säger i klartext i svaret att expertmyndigheten ett flertal gånger har kommit fram till att ett kvotpliktssystem inte är det mest verkningfulla styrmedlet. Men det stämmer inte riktigt. I den första utredningen 2006 sa Energimyndigheten att man tyckte att det var intressant, men för tidigt, att införa ett marknadsbaserat system. Man ville avvakta andra erfarenheter, till exempel från elcertifikathandeln.

Den andra utredningen, från 2010, dömde ut systemet. Därefter gjorde man en tredje utredning 2015. Då var man positivt inställd och sa att omständigheterna hade förändrats. Nya elmätare hade installerats löpande, vilket hade förändrat förutsättningarna. Andra länder hade också infört denna typ av system. Man sa att politiker behövde ange mål och att det fanns bättre förutsättningar att omvärdera slutsatserna från 2010.

Ministern menar i svaret att ett av huvudskälen till att lägga ned utredningen är att regeringen anser att statens roll gällande politiken för energieffektivisering i huvudsak bör bygga på energimarknader där styrmedel

syftar till att korrigera marknadsmisslyckanden. Med anledning av detta vill jag ställa en fråga till ministern.

Det framgår av svaret att regeringen tänker satsa 400 miljoner kronor på energieffektivisering i årets budget. Vad är det för marknadsmisslyckande man vill rätta till med denna satsning?

Anf. 69 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att jag trots att jag hämtade mer vatten var idel öra. Det är fördelen med att vara småbarnsförälder – man kan hantera flera saker samtidigt.

Jag vill säga så här om de vita certifikaten: Syftet har varit gott. Intentionerna har varit goda. Mycket av det här instämmer vi i. Regeringens uppfattning är ändå att i och med att man varit inne på liknande idéer tidigare och prövat det tycker vi att det gett vid handen att det inte är den mest fruktbara vägen framåt. I ett läge där många utredningar skulle tillsättas, där vi inte hade oändligt med resurser för att kunna hantera det och där vi hade många viktiga och pressande frågor på regeringens bord valde vi att prioritera om.

För den som lyssnar kan det tyckas lite märkligt när det redan var så pass långt gånget. Jag vill säga att det är beklagligt; det är inte optimalt. Men det är inte ovanligt vid regeringsskiften, oavsett om man går från blått till rött eller rött till blått, utan det är kutym att man ser över vad som ska fullföljas och inte. Det är klart att det är beklagligt att detta blir nedlagt så sent inpå, men jag menar att vi hade fog för att göra den prioriteringen, både med tanke på de tveksamheter som framkommit tidigare och när man tar i beaktande att utredningsresurserna är begränsade.

Marielle Lahti redogör mycket förtjänstfullt för processen som följer av en utredning. Det tar tid men är också en kostnadsfråga, och vi har valt att prioritera andra delar tyngre.

Så till den slutgiltiga frågan om att vi gör en så pass tydlig prioritering i budgeten och avsätter medel för energieffektivisering och vilket marknadsmisslyckande som det kompenserar för.

Som vi ser det är vi nu i ett läge där vi tydligt behöver signalera att vi behöver göra det vi kan för att leverera mer elproduktion och släppa på allt vi har.

Det är det som är det första av tre ben i regeringens hantering av energikrisen. Det handlar om att kraftsamla och få loss så mycket elproduktion som möjligt. Det andra handlar om att stötta hushållen och företagen och försöka lindra genom den här svåra tiden. Det tredje handlar om att spara för att undvika och minska risken för fränkoppling.

Men i detta finns också frågan om energieffektivisering. Vi vet att det finns en stor outnyttjad potential inom näringslivet men också hos många privata konsumenter för just energieffektivisering. Det är klart att man inte ska slösa i onödan. Här händer det mycket inom byggsektorn som är banbrytande och kan minska vårt elbehov rejält. Det kan ha stor betydelse samtidigt som vi bygger nytt.

Samtidigt bär väldigt många hushåll tungt. Det är som många påpekat dyrt att vara svensk, och när marginalerna minskar för många hushåll kan det vara det som gör att det inte är möjligt att köpa den där luftvärmepumpen eller vad det nu kan vara för att växla över från uppvärmning med direktverkande el.

Kan vi stötta hushållen i detta samtidigt som vi ställer tydliga krav och förhandlar vidare många av de här frågorna på EU-nivå är det prioriterat för regeringen.

Anf. 70 MARIELLE LAHTI (MP):

Fru talman! Jag tänkte nämna något om varför det är så angeläget med energieffektivisering.

De flesta av oss vet att vi kommer att ha ett fördubblat energibehov till 2045 – om det räcker. Det betyder att vi har lite drygt 20 år på oss att säkerställa energitillgången för svenska hushåll och företag.

Vi behöver jobba hårt med att få ny produktion på plats med geografisk spridning över hela vårt land, men det kommer inte att räcka. Att få ny produktion på plats tar tid – beroende på energislag allt från tre till tio år. Därutöver behöver man dra ledningar till produktionsanläggningarna. Där kan det handla om så mycket som tolv år innan man har ledningar på plats, och den tiden har vi ju inte.

Vi behöver fokusera på annat än ny produktion och jobba parallellt med andra åtgärder. Vi behöver jobba med energieffektivisering, bygga smarta elnät och utnyttja den flexibilitet som redan finns i energisystemet. Men nu pratar vi om energieffektivisering.

Det kan ibland verka som att vi i Sverige redan har energieffektiviserat tillräckligt, men det stämmer faktiskt inte med verkligheten. I själva verket är det så att nästan 80 procent av byggnaderna i Sverige uppnår energiklass E–G, vilket innebär att de använder i snitt dubbelt så mycket energi som de bör göra. Ibland räcker inte ens det.

Jag har träffat aktörer som arbetar dagligen med att hjälpa fastighetsägare att energieffektivisera. När de går in där fastighetsägarna är motive-
rade sänker de energianvändningen med 50 procent, ofta så mycket som 65 procent. Det ger många kilowattimmar till energisystemet.

Energiministern har vid flera tillfällen upprepat att varje kilowattimme räknas. Jag kan inte annat än hålla med.

Den motiveringen användes till exempel i samband med den extraordina-
nära åtgärden att stoppa miljöprövningen av vattenkraften, ett regelverk som Sverige redan före detta stoppbeslut var försenat med att införa. Vi riskerar böter på upp till 1,2 miljarder per år för att regelverket inte införts. Där vidtogs en kraftfull åtgärd för att få loss varje kilowattimme.

Om varje kilowattimme räknas borde 17 terawattimmar el och 11 tera-
wattimmar fjärrvärme verkligen räknas. Nu är det ju livsfarligt att räkna om det här, för då kan man hamna var som helst, men som jämförelse är det 17 miljarder kilowattimmar och 11 miljarder kilowattimmar.

Energieffektivisering är en åtgärd som ger åtskilliga viktiga terawatt-
timmar till vårt energisystem på både kort och lång sikt. Utredningen om vita certifikat visar i sin slutrapport, som man fick leverera ganska hastigt, att den här besparingen motsvarar produktionen hos två reaktorer – Ring-
hals 3 och 4 – med råge. Den produktionen skulle i stället kunna tillgodose en del av de behov som omställningen av industrin och elektrifieringen kräver.

Min fråga till energiministern är vilka åtgärder hon kommer att vidta för att uppnå en energieffektivisering som motsvarar dessa 28 terawattim-
mar till 2030.

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 71 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Det något knapphändiga och torra svaret på detta om jag ska fokusera på själva frågan – jag skulle kunna kommentera mycket om ämnet i stort – är att det kommer vi att behöva återkomma till.

Nu önskar vi se vad utfallet blir av den prioritering av stöd för energi-effektivisering som vi gjort i budgetpropositionen för 2023 och som vi kommer att hålla i även för nästkommande år.

Som sagt pågår det också ganska omfattande förhandlingar på EU-nivå där vi har en ambition att föra de akterna så långt framåt som det bara är möjligt under våren. Sedan kommer vi att ha anledning att återkomma till riksdagen med ytterligare besked i frågan.

Anf. 72 MARIELLE LAHTI (MP):

Fru talman! Jag vill avslutningsvis säga att jag träffar en hel del aktörer som är oroad över utvecklingen framöver.

Det här är fantastiskt duktiga företag som i allra högsta grad är en del av det svenska näringslivet. De är oroliga för att det finns en stor brist på kunskap och incitament för hushåll, företag och flerbostadshus att energi-effektivisera. Det är olyckligt, särskilt när man ser den enorma potential som finns.

Det finns behov av hjälp och stöd. Utredningens förslag om att minska transaktionskostnaderna för att vidta energieffektiviseringsåtgärder var att lägga det stödet hos en energiaktör. I en remissrunda hade man kanske kunnat formulera om förslaget så att det blev mindre administrativt betygande, men nu fick vi ju inte ens en chans att göra det.

Transaktionskostnaden för de enskilda hushållen att själva komma på vilka åtgärder som passar just dem bäst är ju enorma jämfört med att ett proffs kommer in och kan berätta att ”du har den här paletten av åtgärder att välja på med tanke på hur du bor” och sedan genomföra åtgärder för att få faktisk effekt. Det hade gett 28 terawattimmar.

Ytterligare en faktor som är viktig i det här sammanhanget är hushåll i flerbostadshus. Där kan fastighetsägarna transportera över kostnaden för energin till hushållen, och hushållen har ingen makt att vidta åtgärder för att minska sin energikostnad. De vita certifikaten hade stöttat även där.

Avslutningsvis undrar jag vilket besked energiministern ger till de kunder som bor i till exempel flerbostadshus och inte har möjlighet till sänkta energikostnader eftersom ni i er regering har valt att ta bort det stöd till flerbostadshus som den tidigare regeringen hade i sin budget.

Anf. 73 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag ska försöka hålla det kort och sammanfatta. Vi delar ambitionen att prioritera energieffektivisering framöver. Jag tycker att vi har motiverat väl varför vi valde att lägga ned den pågående utredningen och prioritera annat. Det hänger delvis ihop med att den inriktning vi har haft och som under lång tid har drivits när det gäller elsystemet i Sverige har gjort att vi har hamnat i ett läge där vi har behövt dra igång oljeeldade kraftverk, där driften slår rekord 2021 och 2022, samtidigt som vi har lagt ned fyra kärnkraftverk.

Vi kommer inte att klara av att elektrifiera och göra en grön omställning utan fossilfri kraftproduktion och ett robust elsystem; detta behöver

vara grunden. Samtidigt – jag vill understryka det vi är överens om – har vi alltså ett viktigt behov av energieffektivisering, vilket är prioriterat.

Vi kommer att ha anledning att skruva i det stödet framöver för att se till att det träffar så rätt som möjligt och blir så effektivt som möjligt, när det nu också förhoppningsvis ska jacka i det som vi klarar av att gå i mål med eller driva vidare under ordförandeskapet när det gäller just den viktiga frågan om energieffektivisering. Jag misstänker att vi kommer att ha anledning att debattera detta igen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellation 2022/23:135 om prishöjningar på fjärrvärme

Anf. 74 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Joakim Sandell har frågat mig om regeringen och jag har någon plan för att hantera det naturliga monopol som fjärrvärmeleverantörer verkar i och vad regeringen och jag kan göra för att hindra oskäliga prishöjningar på fjärrvärme.

Rysslands invasion av Ukraina och effekterna på den ryska exporten av fossila bränslen har påverkat de flesta energimarknader. Både privatpersoner och industrin pressas av orimliga energipriser, och både regeringen och EU arbetar intensivt för att hantera situationen. Helt uppenbart behöver ryska bränslen ersättas med fossilfria alternativ. Det är lika nödvändigt för ekonomin som för att hejda klimatförändringarna. Fjärrvärmesektorn är en viktig del av energiomställningen.

Konkurrensen på värmemarknaden bygger på att kunderna kan välja uppvärmningsteknik. Fjärrvärmeleverantörer måste vara konkurrenskraftiga för att fastighetsägarna inte på sikt ska välja andra alternativ.

Branschen har själv startat den så kallade Prisdialogen, som är ett system för att stärka den lokala dialogen kring förändringar i fjärrvärmepri-set. Systemet har fått snabb spridning, och vid utvärderingar har det konstaterats att kunderna är positiva till processen.

Fjärrvärmelagen (2008:263) reglerar dessutom att konsumenter som inte accepterar ett visst pris kan vända sig till Fjärrvärmenämnden för medling. Trenden har dock varit att antalet tvister minskat kraftigt, och de senaste åren har Fjärrvärmenämnden bara behövt hantera enstaka ärenden.

Så kommer vi till men:et. Befolkningen, särskilt i södra Sverige, påverkas hårt av den rådande energikrisen. Vi behöver kraftsamla för att öka energisystemets robusthet, spara el och stötta hushåll och företag. I det rådande läget är det därför angeläget att fjärrvärmebolagen agerar ansvarsfullt. Regeringen kommer att följa utvecklingen på värmemarknaden mycket noga.

Anf. 75 JOAKIM SANDELL (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret på frågan! Bakgrunden till interpellationen är Eons minst sagt kraftiga höjningar i Malmö och Burlöv, där man har aviserat höjningar på 13 procent för privathushåll och 20 procent för företagskunder under nästa år.

I dag fungerar det så att de som bor inom ett fjärrvärmeområde inte har möjlighet att välja mellan olika aktörer. Däremot har man, precis som statsrådet säger, möjlighet att välja mellan olika typer av källor. Ett av alternativen är bergvärme, men det fungerar – om jag uttrycker mig lite försiktigt – inte så bra nere i Malmö och Burlöv. Det andra alternativet är att man går över till luft- och värmepump, till exempel. Men det skulle öka belastningen på elnätet, och där har vi bekanta problem nere i Skåne.

Vi har alltså ett väldigt stort bekymmer. Man kan i detta sammanhang säga att marknaden är en utmärkt tjänare men en usel herre. När det gäller systemet, som ändå är framtaget i dialog mellan kunder och branschen, tänker jag att ett par ruttna äpplen kan förstöra hela korgen, men två friska äpplen kan inte göra de ruttna friska. På samma sätt som det är viktigt att vi har ett energisystem som inte bara fungerar när det är soligt och blåser, som statsrådet brukar säga, måste vi ha fjärrvärme och prissättning på den som funkar både när det är kris och när det inte är kris.

Systemet med Prisdialogen har fungerat bra, men Eon är utslängda ur Prisdialogen för att de inte har levt upp till kraven. När det gäller anmälningar är det, sett över en tidslinje, väldigt få sådana. Föregående år var det 2. I år är det 200, bara gällande Eon.

Det finns alltså all anledning att titta närmare på en reglering, som den som finns i andra länder, till exempel Danmark. Ett annat alternativ att titta på är att man gör som på elmarknaden – att man har en aktör som står för nätet men släpper in andra leverantörer. Jag tänkte fråga statsrådet om detta är något som regeringen ämnar titta på.

Anf. 76 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Vi har diskuterat energifrågorna med energiministern under dagen, och vi har haft svårt att få svar. Energiministern har tidigare tyckt att vi har tolkat henne lite negativt.

Om man ska försöka tolka energiministern positivt är alltså svaret på den här interpellationen, där Joakim Sandell frågar om regeringen kan göra något för att hindra oskäligen prishöjningar på fjärrvärme, att regeringen ska följa utvecklingen noga. Om man är väldigt positivt inställd skulle man möjligen kunna säga att regeringen har gett ett svar. Men det är, för att uttrycka sig diplomatiskt, inget tillfredsställande svar – att man följer en svår utveckling noga men inte tänker agera eller reagera. Men okej, ett svar är det, även om det inte är tillfredsställande.

En sak till som har följt med under den här dagen när vi har diskuterat energifrågorna är, fru talman, att jag vid flera tillfällen har frågat energiministern om den berättelse som hon före valet föredrog för väljarna: att bränslepriser, energipriser etcetera var den dåvarande regeringens fulla ansvar och att det inte fanns någon världsmarknad, några krig eller något annat som påverkade energipriserna. Jag ställde då en väldigt konkret fråga som jag inte fick något svar på: om man nu ska kalla de höga bränsle- och energipriserna för Putinpriser eller Ebbapriser.

Jag fick inget svar i den tidigare debatten. Möjligen skulle man kunna finna en antydning till svar i det här svaret på Joakim Sandells interpellation, fru talman. Här medger faktiskt energiministern att Rysslands invasion av Ukraina och effekterna på den ryska exporten av fossila bränslen har påverkat de flesta energimarknader. Både privatpersoner och industrin pressas av orimliga energipriser, och regeringen och EU arbetar intensivt för

att hantera situationen. Helt uppenbart behöver ryska bränslen ersättas etcetera etcetera.

Då blir min fråga: Ska jag tolka detta som att energiministern nu har bestämt sig för att det är Putinpriser? Är det så, om man nu ska fortsätta att göra en positiv tolkning av det budskap som energiministern ger? Den frågan skulle jag vilja ställa. Är det så vi ska tolka svaret?

Anf. 77 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Om jag vore boende i Joakim Sandells valkrets – oavsett vad jag hade röstat på, om det så hade varit långt högerut eller långt vänsterut – hade jag varit väldigt nöjd med att ha Joakim Sandell som riksdagsledamot, för det är precis så här det ska funka.

Här har vi ett system, en marknad, som har fungerat förhållandevis bra i fredstid. Man har hittat sätt att självreglera sig på. Men nu är det uppenbart att man har stött på patrull och att det inte fungerar som det är tänkt. Mycket av det som är tänkt att lösas genom Prisdialogen går ju inte att lösa om en av de tunga aktörerna har lämnat den eller blivit utkastad för att aktörens påverkan på hushållen är så pass stor och skiljer sig så markant från alla andra aktörers agerande.

Detta är ett komplext system, som så mycket på energiområdet. Det handlar om de faktiska förhållandena och hur det är tänkt att fungera. Sedan har man en verklighet i hur geografin ser ut. Detta gör att det är en djupt problematisk situation.

Sedan den här interpellationen kom in och fick ett formellt skriftligt svar har vi också haft anledning att svara på fler frågor i medierna. Det är beklagligt att vi inte har hunnit ha den här interpellationsdebatten tidigare. Jag återkommer till det. Det är min absoluta ambition att hålla debatterna så tätt som möjligt in på det att interpellationerna kommer in. Men detta är inte en fråga som vi tar lätt på, och jag söker gärna dialog om var vi har hittat lämpliga sätt att svara upp mot liknande situationer i andra länder. Det är uppenbart att det är en situation för hushållen och att det nu inte fungerar som det är tänkt.

Än så länge har vi en situation där systemet fungerar så till vida att man kan göra anmälningar. Tanken är att man ska kunna göra anmälningar, men nu ser vi en markant uppgång när det gäller anmälningarna. Vi behöver se lite hur det utvecklar sig. Det är anledningen till att jag i mitt svar betonar att vi följer situationen mycket noga. Vi måste ha underlag att agera på.

Men jag vill vara mycket tydlig. Tack för att den här frågan lyfts i kammaren! Vi kommer inte att dra benen efter oss om vi ser att vi behöver agera och att detta inte hanteras genom anmälningarna, och jag sätter frågetecken för om det verkligen kommer att hanteras genom anmälningarna.

Vi kan inte på studs ändra en hel marknadsmodell utifrån en aktörs agerande. Därför markerar jag att vi följer detta mycket noga, och beroende på hur det utvecklar sig kommer vi inte att avhålla oss från att agera.

Jag har återkommande påpekat att Sverige inte är immunt mot omvärldsläget. Jag vill inte anklaga någon riksdagsledamot för lögn, men det är direkt felaktigt att påstå att jag under valrörelsen skulle ha sagt att Sverige inte påverkas av omvärldsläget, globala marknadspriser och annat. Tvärtom har jag tagit detta i beaktande och sagt att det just därför är allvarligt att vi i Sverige ovanpå Putinpriser återkommande har fattat beslut

som ökat vår sårbarhet, gjort oss mer känsliga för pristryck från andra länder och lagt tyngre sten på redan tung börda.

Anf. 78 JOAKIM SANDELL (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag har också i en intervju i Sydsvenskan noterat att regeringen, som jag uppfattade det, också var öppen för att titta på en reglering av detta om det inte skulle ske någon förändring. Det tycker jag är bra.

Den här frågan har också andra bottnar. Vi har ju oerhörda bekymmer med inflationen. Oavsett vilket parti vi företräder vill vi göra vad vi kan för att trycka ned inflationen. Mycket fokus i den frågan har legat på att vi är inne i en avtalsrörelse, och man vädjar till arbetsmarknadens parter att hålla igen. Men frågan blir då hur näringslivet agerar i andra situationer.

Eon hade enligt ett underlag som jag har fått en vinstmarginal på 18 procent på fjärrvärmens under 2022. Med den höjning som nu aviserats kommer man under 2023 att ha en vinstmarginal på 21–21,7 procent. Dessutom har man inför 2024 flaggat för ytterligare höjningar, eller rättare sagt för ett spann mellan minus 5 och plus 20 procent. Övriga aktörer har flaggat för ett spann mellan minus 2 och plus 8. Skulle man höja lika mycket igen talar vi om vinstmarginaler på uppemot 25–26 procent, alltså att var fjärde krona går tillbaka till ägarna.

De som bor i Malmö och Burlöv och nu går in i en avtalsrörelse och får höra att de ska hålla igen kan ju inte tycka att det är rimligt att man i ett naturligt monopol låter var fjärde krona gå ned i ägarnas fickor.

För det enskilda hushållet – nu pratar vi om hyresgäster i allmännyttan – handlar det om 1 400 kronor i ökade kostnader bara för fjärrvärme. Fastighetsägarna Syd säger 2 procent. Sedan är det andra kostnader som har ökat under de här åren, inte minst räntor och liknande.

Det blir också lite så när man ser till skillnaden mellan privatkunder och företagskunder, för vilka är sedan kunder hos företagen? Jo, det är ju de som bor i hyresrätter. Man kan göra en jämförelse när det gäller socioekonomisk tillhörighet mellan dem som äger sitt boende och dem som inte gör det. Samtidigt säger näringslivsföreträdare att de som tjänar minst måste få det sämre innan de får det bättre; det är deras ingång i avtalsrörelsen. Detta får mig att undra. Näringslivet måste ju också ta sitt ansvar för den situation som vi befinner oss i just nu. Här verkar det, så att säga, vara ett ruttet äpple i äppelkorgen.

Anf. 79 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! När man har lyssnat på energiministern före valet och efter valet hör man att det svajar. Jag vill också påpeka att det har svajat under dagen i dag när det gäller hur energiministern har svarat.

Står man inte på en stabil grund blir det lätt att man svajar. Det är extremt tydligt för den som har följt den här debatten att så är fallet. Vad det ska kallas kan man diskutera.

Men, för att avsluta lite positivt, tycker jag att det är ett bra besked från energiministern att hon fortsättningsvis kommer att ha ambitionen att följa riksdagens regelverk när det gäller hur man svarar på interpellationer och att de i fortsättningen ska besvaras i tid. Det tar vi riksdagsledamöter till oss som väldigt positivt. Det har nämligen från ett flertal interpellanter kommit upp en stor frustration när de har fått vänta på att få svar av energi-

ministern, inte de normala två veckorna utan tre, fyra, fem eller sex veckor eller upp till över två månader.

Detta tar vi alltså till oss som positivt. Vi kommer naturligtvis, fru talman, att följa upp det och se om det är ett stabilt besked från ministern eller om det är ett svajigt besked. Men det får vi återkomma till.

Anf. 80 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Sällan har jag väl fått höra så kallade positiva kommentarer i en så negativ anda, men även om jag kanske inte når fram till ledamoten Björck tror jag att det är flera ledamöter här i kammaren som har hört att jag inte tar lätt på tidsaspekterna. Det betyder inte att detta inte kommer att hända igen, för det har funnits anledningar till att interpellationssvaren har dröjt, och det har varit tunga anledningar.

Med det sagt vill jag understryka att den typ av interpellationsdebatt som vi håller här är just den typ av interpellationsdebatt som man vill hålla mycket tätt. Det här visar vilket fruktbart instrument detta faktiskt är för att lyfta problem som uppkommer under en lagstiftningsperiod i riksdagen. Det är något som på sikt kan bli föremål för vidare beslut i kammaren.

Det är som sagt ett väldigt komplext system – det gäller energisystemet i stort men också fjärrvärmens specifikt. Det är inte jättemånga som har koll på hur fjärrvärmens fungerar och varför den har en sådan viktig roll i elförsörjning i stort. Den möjliggör bättre förutsättningar för just en robustare elförsörjning, framför allt i storstäderna. Den avlastar elnätet, eftersom den medför att mindre el krävs för uppvärmning. Den minskar därmed också risken för avbrott. Det finns alltså många viktiga aspekter när det gäller att värna vår fjärrvärme och, som sagt, att följa detta mycket noga.

Beroende på hur det utvecklar sig kommer vi att återkomma. Om inte systemet klarar av att omhänderta denna situation kommer vi att agera.

Det är inte meningen att företag, i detta mycket svåra läge för Sverige och omvärlden i stort, ska göra krigsprofiter. Hushållen riskerar, precis som Joakim Sandell mycket riktigt påpekar, att klämmas från två håll om vi ser kraftiga prisökningar i ena änden samtidigt som samhället i övrigt försöker kompensera och dämpa inflationsutvecklingen och risken för ytterligare räntehöjningar genom att hålla nere löneutvecklingen.

Jag vill bara bekräfta att vi delar bilden och ser den risken. Det är därför vi också tar allvarligt på rapporterna om hur fjärrvärmesystemet nu har fått ett stort frågetecken kring huruvida det upplägg och den modell som vi har haft hittills fungerar eller inte.

Anf. 81 JOAKIM SANDELL (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret och diskussionen! Jag har bara en vädjan om att statsrådet ska ta med sig detta. Det finns ju lite olika sätt att gå vidare och lite olika förslag på lösningar beroende på vem man pratar med. Men oavsett vem jag har pratat med nere i Malmö är alla rörande överens om att något måste göras, för rådande modell fungerar inte.

Vi har det danska systemet med en prisreglering, som kanske ligger mig nära hjärtat. När jag pratar med fastighetsägarna är de kanske inte riktigt lika pigga på regleringar rent generellt, men de framhåller att dagens modell med 80 olika prissättningssystem är ogörligt och inte transparent och att man skulle kunna titta på möjligheter att skära ned det till en

handfull modeller i stället. Det är alternativ som finns, tillsammans med att man öppnar ledningarna för andra leverantörer av fjärrvärme.

Det finns alltså olika verktygsådor för att komma framåt i denna fråga, och jag hoppas att regeringen tar detta på största allvar och också presenterar förslag på hur vi kan komma till rätta med det.

Både allmännyttan i Malmö, MKB, och Fastighetsägarna Syd har anmält Eon till Konkurrensverket utifrån att de menar att man missbrukar sitt naturliga monopol. Det ska bli intressant att se hur det går.

Anf. 82 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag ska hålla mig kort. Jag vill tacka interpellanten för frågan, och jag vill sammanfatta med att säga: Vi tar dessa medskick med oss, och då menar jag att vi faktiskt tar dem med oss. Jag tänker att vi kommer att ha anledning att diskutera detta igen i närtid.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 15 Svar på interpellation 2022/23:138 om elstöd till företagen

Anf. 83 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Aida Birinxhiku har frågat mig om jag i nuläget kan lämna närmare besked om när företagen får sitt utlovade elstöd och hur jag avser att agera för att företagen ska få sitt utlovade elstöd så fort som möjligt.

Det är en befogad fråga.

Regeringen gav den 22 december 2022 Affärsverket svenska kraftnät i uppdrag att på nytt ansöka hos Energimarknadsinspektionen om att använda så kallade flaskhalsintäkter för att finansiera åtgärder som på kort sikt kan komma näringsidkare och juridiska personer till del – detta sedan Svenska kraftnäts tidigare förslag om elstöd till företag, efter Energimarknadsinspektionens beslut om tillägg av ett tak samt tillhörande ansökningsförfarande, bedömts stå i strid med EU:s statsstödsregler.

Svenska kraftnät fick en tajt deadline, och de inkom den 4 januari 2023 med en ny ansökan till Energimarknadsinspektionen. Ansökan godkändes den 11 januari 2023. Enligt Svenska kraftnäts förslag kommer elstödet att omfattas av EU:s statsstödsregler. Därmed måste EU-kommissionen ge sitt godkännande innan utbetalningarna av elstödet till företagen kan påbörjas. Regeringen avser inom en snar framtid att göra en statsstödsanmälan till EU-kommissionen.

Anf. 84 AIDA BIRINXHIKU (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Under valrörelsen lovade regeringen och Sverigedemokraterna att ett högkostnadsskydd mot de höga elpriserna skulle vara på plats den 1 november. Hushåll och företag utlovades kompensation i god tid före jul, och det var regeringens enskilt viktigaste och tydligaste vallöfte.

I morgon har det gått exakt tre månader, och fortfarande finns det inte en enda prognos för när eller hur företagen ska få sitt elstöd. Det gäller både det generella elstödet och det riktade stödet till elintensiva företag. Det enda besked som energi- och näringsminister Ebba Busch lämnar är

att företagen får fortsätta vänta på obestämd tid, och det är inget annat än ett icke-besked.

Regeringen lovade att stötta företagen och rädda jobben, men företag runt om i landet larmar om allt fler konkurser och omfattande varsel. De senaste veckorna har jag pratat med många oroliga företagare, inte minst i mitt hemlän Halland. Flera småföretagare går just nu på knäna. De har snart inget annat val än att säga upp alla anställda och lägga ned helt och hållet. Frånvaron av tydliga besked från regeringen gör att de varken kan planera eller kan agera i detta svåra läge.

Jag har också pratat med många anställda som är livrädda för att bli av med jobbet. Om de blir arbetslösa kommer de aldrig att få hushållsekonomi att gå ihop i tuffa tider som dessa. Denna fråga handlar även om deras trygghet och möjlighet att försörja familjen.

Det de alla har gemensamt är att de litade på regeringens löfte. De litade på att en elpriscompensation skulle vara på plats den 1 november. De litade på att deras ekonomi skulle räddas i god tid före jul, och de litade på att de skulle kunna planera sin ekonomi utefter regeringens löfte. Därför förstår jag att de gång på gång blir besvikna.

Fru talman! Regeringen misslyckas med att leverera på sitt enskilt viktigaste vallöfte. Även företrädare för regeringspartierna är öppet besvikna. Samtidigt hävdar statsrådet Ebba Busch att de gör exakt det de lovade i valet, trots att inte en enda krona har betalats ut till något företag eller hushåll.

Statsrådet försöker även skriva om historien när det gäller vad regeringen har lovat i valet och skyller på allt och alla förutom den regering som själv har utfärdat vallöftet. Det är ett slag i ansiktet på alla de företag och familjer som just nu kämpar för att få ekonomin att gå ihop.

Det är dags att statsrådet Ebba Busch och resten av regeringen tar sitt ansvar och ger tydligare besked, för bortförklaringar betalar inte företagens elräkningar. Det är välkommet med initiativ som kan lindra situationen, men det är långt ifrån tillräckligt. Företagen behöver elstödet här och nu. De behöver de pengar som regeringen gång på gång har lovat dem. Att bara uppmana företagen att fortsätta vänta på obestämd tid är inte bra nog.

Fru talman! Min fråga till statsrådet Ebba Busch kan inte vara tydligare: När kommer statsrådet att se till att företagen får sitt utlovade elstöd?

Anf. 85 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Tidigare i eftermiddags hade ministern en debatt om när mina norrbottniska grannar ska få besked om hur elprisstödet kommer att se ut för norra Sverige. Jag tänkte i den här delen av debatten, som mer tar sikte på företagens förutsättningar, också lyfta samma fråga.

Som min kollega påpekade har vi en regering som har ställt ut ett tydligt vallöfte. Den 1 november skulle elprisstödet vara på plats. Sveket är stort. Inte en enda krona har betalats ut.

Inte heller till företagen har något besked lämnats. Den 25 januari skrev tidningen Norrländska Socialdemokraten om detta. Vd:n på Nyhléns Hugosons, som är en stor charkproducent i Luleå i Norrbotten, vittnar om att elpriset diffar med 150 procent 2022 jämfört med 2021. Elräkningen är alltså 150 procent högre för detta otroligt energiberoende företag.

Det är en hård smäll för ett företag som jag tänker borde vänta på ministrerns besked. Samtidigt säger Magnus Nilsson, som är vd, att han inte

räknar med något elprisstöd, på grund av signalerna man fått från regeringen.

Så flagrant är alltså löftesbrottet att de företagare som är helt beroende av att regeringen ska leverera på det vallöfte de har ställt ut har slutat räkna med att det någonsin kommer att komma ett besked.

Snälla Ebba Busch, lämna ett besked här i talarstolen i dag! När kommer stödet, och hur kommer det att se ut?

Anf. 86 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag skulle vilja rekapitulera en del av det som jag har dragit tidigare i eftermiddag för dem som inte har sett hela den debatt som har präglat dagen.

Det är egentligen inte lagligt eller möjligt för en stat att återföra kapacitetsavgifter, de så kallade flaskhalsintäkterna, på det sätt som nu sker. Det finns två regelverk som möjliggör detta. Det handlar dels om krisinterventionsförordningen från EU från i oktober i höstas, dels om krisramverket från i mars 2022.

Om en medlemsstat ger olagligt stöd, alltså att det fortfarande inte är förenligt med statsstödsreglerna, kan kommissionen besluta att det strider mot EU-rätten. Medlemsstaten kan då återkräva stödet från stödmottagare, inklusive ränta på ränta. Det här är en situation som inte någon företagare är intresserad av. Det gäller även om det leder till att företaget måste försättas i konkurs – värsta tänkbara situation.

Även en svensk domstol kan pröva om en åtgärd utgör ett statligt stöd som skulle ha anmälts till kommissionen. Om medlemsstaten vägrar att följa kommissionens beslut kan kommissionen välja att väcka talan inför EU-domstolen. Medlemsstaten riskerar då att fällas för fördragsbrott med kännbara böter som följd om man inte rättar sig efter beslutet.

Det här är vad vi har att förhålla oss till. Det har en blå regering att förhålla sig till, och det hade en röd regering behövt förhålla sig till. Vi kan inte runda detta.

Detta är också anledningen till att den här regeringen har valt att hålla ett så otroligt högt tempo, vilket andra delar av oppositionen har kritiserat. De har gått så långt att de också har anmält undertecknad till konstitutionsutskottet med extern kritik om att arbetet har gått för fort framåt.

Jag delar inte den åsikten av förklarliga skäl. Jag vet ju att även om den här regeringen gör allt vi kan för att snabba på detta, eftersom vi är smärtsamt medvetna om hur företagarna har det och därmed också hur arbetstagarerna, alltså de som får sin lön via de här företagen, riskerar att få det, har vi fortfarande att förhålla oss till nästa process med EU-kommissionen. I det läget är vi nu.

Av den anledningen kommer jag inte att lova någonting som jag inte har goda förutsättningar att kunna hålla. Jag understryker återigen att det finns ett flertal intervjuer, torgmöten och samtal med väljare där vi uttryckligen har sagt att det inte går att sätta ett fast datum för när pengarna för elstödet kommer att vara på kontot. Det står också klart och tydligt på mitt eget partis hemsida.

Jag har förståelse för dynamiken i politiken och mediedramaturgin; man vill gärna måla upp att ett sådant löfte skulle ha getts. Men det blir inte mer sant bara för att det repeteras fler gånger. Det går inte att runda, och jag tycker också att ledamöterna som påstår detta är svaret skyldiga

när jag gång på gång påpekat och läst upp högt vad som står på vår hemsida, om man nu inte tror på uttalanden från andra, tidigare gjorda intervjuer där några sådana löften aldrig har utställts.

Däremot är löftet att hålla ett så högt tempo som det bara går.

Anf. 87 AIDA BIRINXHIKU (S):

Fru talman! Under den senaste partiledardebatten här i kammaren framhöll statsrådet följande: ”Vi har nog med politiker som skyller sina misstag på andra och inte själva vill ta ansvar.”

Men nu försöker statsrådet själv skriva om historien om det hon har lovat i valet, trots att det gemensamma vallöftet som regeringspartierna tillsammans utfärdade inte hade kunnat vara tydligare. Statsrådet skyller även på tidigare, socialdemokratiska regeringar genom att upprepa felaktigheter om den förda energipolitiken, trots att regeringspartierna har haft ett avgörande inflytande över den energipolitik som har gällt fram till nu.

Det är ingen annan än regeringen själv som bär ansvaret för att ha misslyckats med att leverera på sitt eget vallöfte. I stället för att slösa tid på bortförklaringar måste regeringen nu ta sitt ansvar, agera skyndsamt och ge företagen tydligare besked.

Fru talman! Jag diskuterar gärna vad som har sagts och vad som har gjorts, men det företagen vill veta är vad som kommer att hända framöver. Statsrådet framhåller att den här frågan är av högsta prioritet för regeringen. Men det är svårt att tro av flera anledningar.

För det första försenas processen ytterligare av att regeringen i elfte timmen drog tillbaka det första elstödsförslaget, som om det vore en nyhet för regeringen att EU-rätten uppställer vissa begränsningar för den här typen av stöd.

För det andra framför statsrådet att EU äger tidsfrågan. Men kommissionens talesperson har varit tydlig med att tidsåtgången i stor utsträckning beror på tidpunkten för och kvaliteten på regeringens dialog med kommissionen före anmälan. Dessutom förutsätter jag att regeringen fortsätter att jobba med elstödet parallellt med EU-kommissionens prövning när en anmälan väl är gjord.

För det tredje säger regeringen nej till vårt förslag om en elräkningsakut, vilket ändå är anmärkningsvärt med hänsyn till att statsrådet själv lovade att införa en sådan i valet.

Vi socialdemokrater har krävt att regeringen snabbt inför en elräkningsakut för att hjälpa företag och familjer att betala elräkningarna tills elstödet är på plats. Regeringen svarar dock att det inte har gått att införa på kort varsel, trots att det var regeringen som drog ut på tiden för att behandla vårt förslag.

Slutligen noterar jag att regeringen inte heller agerar för att lösa frågan på lång sikt. Regeringen och Sverigedemokraterna försämrar villkoren för den havsbaserade vindkraften, vars utbyggnad är helt avgörande för att få ned elpriserna så snabbt som möjligt. Regeringen vägrar dessutom att bjuda in till blocköverskridande energisamtal, trots att marknads aktörer efterfrågat långsiktiga spelregler för att de ska investera i ny elproduktion.

Fru talman! Företagen vill inte ha statsrådets medlidande, utan de vill ha tydliga besked. Det minsta de kan kräva, tre hela månader efter att elpriskompensationen skulle vara på plats, är att få något slags besked om när eller hur pengarna kommer så att de i alla fall kan planera i det här

svåra läget, så att fler företag inte behöver gå i konkurs eller fler människor förlorar sina jobb innan det försenade elstödet är på plats.

Fru talman! Därför upprepar jag min fråga till statsrådet: När kommer statsrådet att se till att företagen får det utlovade elstödet? (Applåder)

Anf. 88 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Så här ser eftertankens kranka blekhet ut. Nu står Ebba Busch i kammaren och säger att hon inte kommer att lova något som hon inte kan hålla.

För sent! Något högkostnadsskydd för hushåll och företag blev det aldrig. Det lovade Ebba Busch i valrörelsen. Något alternativ för företagen kan man inte säga finns på plats. Det kan inte ens ministern påstå. Ingen tvingade Ebba Busch att lova att ett högkostnadsskydd skulle vara på plats till den 1 november. Ändå gjorde hon det.

Varför lovar hon något som hon i dag står och säger inte var lagligt eller möjligt? När kommer beskedet till företagarna? Eller är det helt enkelt så att Sveriges samtliga företagare ska göra som Magnus Nilsson, vd på Nyhléns Hugosons i Luleå, nämligen helt enkelt sluta förvänta sig att det någonsin kommer ett elprisstöd till företagen?

Anf. 89 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag säger det igen: Det spelar ingen roll, hur än mycket entusiasm det finns hos vissa riksdagsledamöter om det inte går att diskutera åtgärder framåt, om det inte går att dra lärdomar och slutsatser om varför Sverige är i det här sårbara läget utan att vantolka hur jag i klartext i intervju efter intervju, när vi har presenterat nyheter i valrörelsen, i tal och på vår egen hemsida, har påpekat att ett löfte om exakt datum för pengar till elstödet inte kan ges eftersom det måste basera sig på historiska data.

Det står ordagrant; jag läser för ledamöter som inte var med i interpellationsdebatterna tidigare i eftermiddag: Dock kommer det bara gå att bestämma vad varje hushåll ska få i ersättning i efterhand när pris och förbrukning är känt. Det är därför inte realistiskt att elkunderna får pengar på kontot före jul.

Vi har varit helt transparenta med detta. Sedan förstår jag att det finns ett intresse att spela upp detta för att överskylla det faktum att man är ansvarig för att ha nedmonterat avgörande delar av svensk elproduktion.

Det är detta frågan återkommer till. Handlar det om att peka finger? Nej, det handlar om att utkräva ansvar. Jag tar mitt ansvar för att föra Sverige igenom energikrisen. Men man måste också dra lärdom av varför Sverige har varit så sårbart i ett svårt läge med en energikris som drabbar hela Europa, som är starkt påverkat av Putins invasionskrig i Ukraina.

Det här är jakten på de försvunna megawatten; 3 000 megawatt har försvunnit. Man har med öppna ögon lagt ned fullt fungerande kärnkraft. I denna kammare applåderade man när beslutet om nedläggning av Ringhals 1 och 2 gick igenom. Där pratar vi proportioner. Och så har man mage att stå här i kammaren och klaga på taktiken när andra delar av oppositionen tycker att det har gått för fort fram.

Det går inte att driva på kommissionen snabbare. Vi har en tät och nära dialog, och vi försöker göra det vi kan för att se till att de har allt de behöver för att kunna gå vidare så fort som möjligt. Men det går inte att fullt ut kompensera när de mest grundläggande delarna brister. Beskedet är att vi kommer att prioritera detta – det har vi gjort fram tills nu – och vi kommer att återkomma när vi har ett exakt datum.

En sak instämmer jag verkligen i, nämligen att företagen inte är be- tjänta av medlidande. Det är därför det har varit så djupt problematiskt att företrädare för regering och riksdag under så många år har kommit till det jag kallar kafferep och beklagat sig över riskerna för ökade priser, att det har blivit dyrare att vara företagare i Sverige med större osäkerheter, men sedan inte tagit det politiska ansvaret att bygga det svenska elsystemet mer robust. Det ansvaret är mitt och regeringens.

Ni får jättegärna utvärdera oss de kommande åren. Vi kommer att göra allt vi kan för att öka elproduktionen och se till att det finns tillräckligt med el där det behövs när det behövs, så att den typen av diskussioner om att lägga plåster på sårn blir ett minne blott och man i stället bygger upp en stark produktion igen.

Anf. 90 AIDA BIRINXHIKU (S):

Fru talman! Jag vill använda mitt sista anförande till att påminna om själva syftet med debatten, nämligen att få besked om det utlovade elstödet till företagen. Jag konstaterar dock att det i den här debatten har funnits ett större intresse av att återkomma till bortförklaringar i stället för att återkomma med besked till svenska företag.

Jag förstår om de som lyssnar till debatten känner sig ännu mer upp- givna. Regeringen lovade att de skulle kompenseras för de höga elpriserna den 1 november, och nu kan de snart tre månader senare inte få ett enda besked om när pengarna kommer.

Vad tycker statsrådet att vi ska svara oroliga företag och familjer efter den här debatten? Att regeringen gör exakt vad man lovade i valet, trots att de inte har fått en enda krona, att de bara inbillar sig att regeringen har utfärdat vallöftet eller att det är alla andras fel att företagen inte har fått sitt utlovade elstöd?

Det finns ett enda svar som företag runt om i landet kräver och som jag upprepade gånger har krävt i debatten, och det är svaret på frågan om när företagen får det elstöd som regeringen gång på gång har lovat dem. Men energi- och näringsminister Ebba Busch har inget svar.

Fru talman! Jag vill tacka statsrådet för debatten, men jag beklagar att statsrådet inte ger företagen tydligare besked. Jag beklagar att företag får fortsätta att vänta på obestämd tid, och jag beklagar att det är företag och familjer som får ta smällen för regeringens svikna vallöften.

(Applåder)

Anf. 91 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Det går inte att komma ifrån att jag återkommande i val- rörelsen tydligt och brutalt sa att det inte går att säga ett exakt datum för när pengarna finns på kontot. Det kommer ni inte ifrån.

Med detta sagt beklagar jag verkligen att vi är i den här situationen, och min huvuduppgift är att se till att vi inte kommer att hamna i ett så sårbart läge igen.

Jag instämmer inte heller i bilden av att jag inte har gett svar. Jag har gett det smärtsamma svaret att vi i dagsläget inte kan sätta ett datum. Nu väntar vi på den process som följer med EU-kommissionen. Det är det ärliga och raka svaret. Ingen är betjänt av ett svar som inte håller.

Jag kommer att vidhålla att jag inte kommer att låta någon komma undan med halvsanningar eller påståenden som är felaktiga. Men jag vill peka på att vi ligger före i arbetet med elstöd jämfört med Tyskland och Finland, som är länder som vi brukar försöka jämföra oss med, och att det här elstödet jämfört med det förra elstödet faktiskt innehåller ett stöd till företagen, även om det än så länge dröjer. Förra regeringen hade noll i kompensation till företagen.

Med det sagt: Vi gör allt vi kan. Regeringen har gjort sitt för att säkerställa att detta går så fort fram som möjligt. Det var regeringen som drog slutsatsen att den första modellen som presenterades inte var förenlig med statsstödsreglerna. Det var inte vi som hade tagit fram modellen. Vi tog emot den och konstaterade att det här behövde göras om, och vi satte en otroligt snäv tidsram över jul och nyår. Vi är mycket väl medvetna om hur tungt det här är för företagen och hur tungt det bärs av många hushåll när företagen ännu inte har fått besked. Vi kommer att göra allt vi kan för att återkomma med ett exakt datum. Det är det raka beskedet.

(Applåder)

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 16 Svar på interpellation 2022/23:148 om nya gruvor

Anf. 92 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Fru talman! Jag tackar Isak From för frågan om vilka insatser jag och regeringen avser att vidta för att möjliggöra snabbare tillståndsprocesser och för att öppna fler gruvor som till exempel Bolidens fyndighet, den så kallade Lavergruvan utanför Älvsbyn och den av LKAB nyligen presenterade sällsynta jordartsmetallfyndigheten, den så kallade Per Geijermalmen i Kiruna.

Tillgången till strategiska och kritiska metaller och mineral är avgörande för klimatomställningen och produktion av gröna produkter, som till exempel elbilar eller vindkraftverk. Det finns stor geologisk potential för dessa metaller i Sverige. Elektrifieringen, EU:s självförsörjning av metaller och mineral samt att minska beroende från andra länder börjar i gruvan. Vi måste stärka de industriella värdekedjorna i Europa och skapa reella möjligheter för elektrifieringen av våra samhällen. Sverige har en unik position när det gäller Europas försörjning av till exempel järnmalm, stål samt kritiska och strategiska råmaterial.

Regeringen arbetar därför målmedvetet för att effektivisera tillståndsprocesserna, samtidigt som vi ska ha fortsatt höga miljökrav. Tidöavtalet beskriver hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna ska se till att miljötillståndsprocesserna förenklas och förkortas. Vi arbetar nu med genomförandet av Miljöprovningens utredningens för-

slag och har förtydligat Incitamentsutredningens uppdrag. Utredningarna, som tillsattes av den tidigare regeringen, är dock långt ifrån tillräckliga och svarar inte upp mot behovet av mer investeringar i svensk gruvnäring. En utredning kommer därför att behöva tillsättas för att förenkla och förtydliga tillståndsprocesser och andra hinder för att starta gruvor.

I slutet av februari väntas också en bokstavsutredare redovisa åtgärdsförslag avseende prövning av Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen. Jag ser fram emot att ta del av även den utredningen som kommer att bidra i mitt arbete med att föreslå åtgärder för att effektivisera tillståndsprocessen för svensk gruvnäring.

Anf. 93 ISAK FROM (S):

Herr talman! Tack, näringsministern, för svaret!

Utgångspunkten för den här interpellationen är, förutom att jag är genuint intresserad av gruv- och mineralfrågor, att det var helt tomt i propositionslistan från regeringen när det gäller de färdigremitterade förslagen och utredningen om strategiska mineral. Utredningen om strategiska mineral är förvisso inte remitterad, men jag kan nu ställa frågan vad regeringen avser att göra med den. Har man tänkt att remittera den? Den lyfter nämligen en mängd olika frågeställningar just med tanke på att göra det lättare, effektivare och snabbare. Om man ser det ur ett engagerat klimat- och miljöperspektiv är den kanske också för vissa väldigt långtgående. Det kan alltså finnas intressenter som starkt menar att det inte borde bli så. Därför är det ännu viktigare att just de frågorna går på remiss.

Jag återgår till Miljöprövningsutredningen som näringsministern nämner i svaret. Jag vill också nämna Klimaträttsutredningen där det finns faktiska förslag som är viktiga för gruv- och mineralindustrin och för att få till en ny gruva. En gruva är ju inte bara ett hål i marken eller en tunnel, utan det är en arbetsplats där det ska finnas ström – starkström med stark kapacitet – och infrastruktur. När det gäller den omdiskuterade gruvan i närheten av Jokkmokk är transportererna till och från gruvan liksom nya elnät, som också kommer att hamna i den kommande miljöprövningen, kanske de svåraste frågorna att lösa. Därför är det av avgörande intresse för gruvnäringens företag och inte minst för gruvsamhällena i norra Sverige men även i övriga Sverige att även Miljöprövningsutredningens och Klimaträttsutredningens förslag faktiskt kan genomföras.

Näringsministern lyfter fram att den förra regeringens förslag inte är tillräckligt långtgående, men jag menar att det finns förslag på bordet som man borde kunna gå vidare med för att komma igång. Precis som näringsministern nämner är vi i ett läge där vi behöver säkerställa vår egen självförsörjning. 3 procent av hela EU:s beroende av jordartsmetaller produceras inom EU. EU konsumerar däremot 30 procent av samtliga jordartsmetaller i världen. I det rådande läget med Ryssland och Kina är det helt avgörande för både Sverige och EU att produktionen av strategiska mineral och jordartsmetaller faktiskt kommer igång. Här finns det ett antal viktiga förslag som man kan ta vidare. Frågan är alltså: Kommer man att ta det här vidare, och vad är det i så fall som saknas?

Anf. 94 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! Det är vackert i Älvsbyn. Så här års är det gnistrande kallt med iskristaller i träden, metervis med snö, slalomåkning i backen och

kokkaffe vid elden. Det är fint i Älvsbyn. Men det är också glest mellan husen i Älvsbyn. Som en följd av den urbanisering som har skett i strukturomvandlingens spår, framför allt när det gäller skogsbruket, har Älvsbyn också varit en avfolkningsbygd i ganska många decennier nu, med ett successivt minskat invånarantal.

Älvsbyn är en kommun som ligger på gränsen mellan Norrbottens kust och inland med ungefär 8 000 invånare. De stora arbetsgivarna är industriarbetsgivare som Älvsbyhus och Polarbröd. De är störst, näst efter kommunen själv.

Jag är inte bara riksdagsledamot från Älvsbyn, utan jag är också lokalpolitiker i Älvsbyn. För drygt tio år sedan lämnade Boliden beskedet som blev en game changer, eller potentiellt hade kunnat bli en game changer, både för lokalsamhället i Älvsbyn, för självförsörjningsgraden av kritiska metaller och för elektrifieringen av det här landet. Fyndigheten där den gamla Lavergruvan låg, där man bröt koppar på 30- och 40-talen, räcker nämligen för att öppna en gruva. Det sa man för över tio år sedan. Sedan har ärendet vandrat fram och tillbaka, från instans till instans.

Som lokalpolitiker, som ska planera lokalsamhället, bedöma vilka infrastrukturbehov som finns, planera för framtida bostadsbyggande eller framtida behov av skolor och omsorg, är det inte så förbaskat enkelt. Om gruvan kommer på plats med ytterligare några tusen arbetstillfällen kommer det att förändra förutsättningarna i grunden för den som ska planera lokalsamhället.

Jag vill därför fråga om ministerns besked till lokalpolitikerna i Älvsbyn. Ska lokalpolitikerna i Älvsbyn planera för expansion och växande arbetsmarknad eller för fortsatt utflyttning och föräldrad demografi?

Anf. 95 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag ska vara ärlig och säga att jag kommer att vara tråkig. Ni tycker kanske att jag har varit eländigt tråkig de senaste fem timmarna. Då beklagar jag att det blir värre nu.

Det är otroligt komplexa frågor, vilket jag vet att ledamöterna är väl införstådda med. Det gör att vi, nu när vi har tagit vid, inte tar lätt på det arbete som redan har påbörjats av den tidigare regeringen. Det finns mycket gott i de initiativen. Jag tror att det finns mycket där de fyra samarbetspartierna och kanske primärt Socialdemokraterna kan kroka arm i gruvfrågorna.

Min önskan som ansvarig minister för frågorna är att vara så lyhörd det går för det engagemang och kunnande som finns i frågorna och försöka ta vid och fortsätta springa där det har tagits initiativ som är efterfrågade av både bransch och lokalbefolkning, hand i hand. Det är många svåra avvägningar som ska göras mellan fyndigheter som är helt avgörande för att vi ska klara klimatomställningen och att värna vår natur och vår miljö samt vår urbefolknings grundläggande rättigheter. Det är en av många anledningar till att man haft svårt att navigera i frågorna hittills.

Utöver det jag redan har redogjort för i svaret – att vi tar liggande utredningar vidare, kommer att återkomma så snart det är möjligt och kompletterar och tillsätter ytterligare utredning – försöker vi just överbygga de naturliga målkonflikter som finns, bland annat genom den nya departementsstrukturen. Det har varit populärt att påpeka att vi lägger ned Miljödepartementet, vilket är helt felaktigt. Vi för ihop kompetenserna som har

legat på Miljödepartementet med kompetenserna inom näring, energi och klimat för att samla det bästa av det bästa på ett ställe och för att på ett ännu bättre sätt kunna öka tempot i tillståndsprocesser och överbrygga de naturliga konflikter som finns.

Nu kommer vi till den tråkiga delen av svaret. Jag kan inte säga exakt när detta kommer att sättas upp på listan över propositioner. Annars hade det funnits med där. Det har att göra med att vi försöker och behöver reda i vad som kommer att behöva ingå i det nya och vad vi kanske skulle kunna gå fram med under tiden. Vi vet att det är otroligt efterfrågat. En del är också oroliga inför detta. För att kunna stilla den oron är det därför viktigt att hålla högt tempo.

Frågan om gruvnäringen och den nya, väldigt tydligt uttalade riktningen att vi behöver bryta mer i Sverige och bana väg för en större gruvnäring i Sverige framöver ligger fast. Det har avgörande betydelse för just den gröna omställningen.

Anf. 96 ISAK FROM (S):

Herr talman! Jag tycker väl inte att det är tråkigt att näringsministern tycker att en del av Socialdemokraternas förslag är bra. Det kan vi ta med oss.

I de tre utredningarna lyfts det upp ett åttiotal förslag och ganska omfattande nya delar. I utredningen som handlar om strategiska mineral lyfter man även in och berör finanspolitiken och kommunernas finansiering.

En del i det här och kanske inte bara i det här utan även när vi pratar om vindkraft, kärnkraft, vargar eller gruvor handlar om att man tycker att det är jättebra. Man säger: Det ska vi ha, men kanske inte här. Det ska kanske vara någon annanstans.

Jag kommer från Norsjö, mitt i Bolidenfältet. Sedan Boliden öppnade sin fyndighet på 20-talet och Boliden och Skellefteå kom att blomstra har det öppnats och stängts 17 gruvor, tror jag, i kommunen. Och vi har fortfarande en rennäring. Det går.

Däremot är det kanske värre i Östergötland, till exempel i Norra Kärr. Där är det inte lätt. Man har inte samma vana av gruvor. Det är komplicerat. Det kan läcka, och det kan skada människor. Så är det. Vi har tyvärr en erfarenhet från norra Sverige. I mitt arbetsliv var jag själv ganska involverad i Blaikengruvan och Svärträskgruvan. De projekten visade sig tyvärr vara startade av aktörer som inte hade hela gruvfrågorna med sig. De hade glömt vissa saker, till exempel att man måste ha resurser om någonting går fel.

Jag tror att det är en avgörande faktor om lokalbefolkningen ska ha förtroende för en aktör. Finns det resurser om det skulle gå dåligt? Så har man det i Finland. Det är ett reellt tips till näringsministern. Där tittar man mer på vilket kapital bolaget har. Har det resurser? I Sverige har vi haft aktörer som inte riktigt haft alla delar med sig. Det har skadat näringen, och det skadar oss nu.

Likväl är det här saker som vi behöver. Vi behöver komma igång. Jag vet att det i budgeten finns förslag om mer pengar till SGU, som lyfter upp att Mineralinformationskontoret i Malå behöver lyftas fram och stärkas. Det kan näringsministern också ta med sig. De som i dag sitter på mycket kompetens och kunskap efterfrågas nämligen av aktörer, så att man kan undvika att börja om helt från början. Det finns i dag bra kunskap om nya

fyndigheter som man kan ta vidare. Man behöver inte uppfinna hjulet hela vägen en gång till. Även det är ett reellt medskick.

Anf. 97 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! Tack, Ebba Busch, för möjligheten att debattera det här!

Jag inser att ministern inte står här med information för att göra några utfästelser om Lavergruvan; den ligger inte ens för avgörande hos regeringen längre. Men jag kan ändå tycka att inriktningen är intressant.

Om det finns en optimism och positiv inriktning hos regeringen hade det ju varit fint om den var uttalad. Jag tänker att svaret vi fick ändå tyder på god vilja. Att se tillgångar i förslag som den förra regeringen banat väg för är vällovligt.

Jag vill återigen understryka att det finns en tillståndsprocess här som inte fungerar och som skulle behöva bli effektivare, mer transparent och mer förutsägbar. Det är skäligen att den som lämnar in en ansökan kan förutse vad som ska hända med den ansökan innan beslut fattas.

Om vi kan komma framåt och det finns förslag som är beredda så att vi kan komma närmare idealtillståndet önskar jag att ministern för de förslagen vidare så snart som möjligt. Man kan instämma i Isak Froms inledande fråga om varför de inte fanns på propositionslistan.

Anf. 98 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Det korta svaret på den sistnämnda frågan från ledamoten Sköld handlar helt enkelt om att i och med att det är flera utredningar som påverkar varandra, och regeringen därtill kompletterar med ytterligare en, behöver vi se till att hålla rågången mellan dem och att allting fungerar som en helhet.

Jag vill zooma ut lite och verkligen instämma i att de här frågorna är viktiga. Sverige har en väldigt bred politisk uppslutning kring att den gröna omställningen är vägen framåt, men vi diskuterar och dividerar ibland om verktygen för att nå dit. Inom EU blir det allt större uppslutning kring att den gröna omställningen är vägen framåt, även för att säkra konkurrenskraften.

Men när regeringen nu säger att grön omställning är framtiden för Sverige och Europeiska unionens del, och samtidigt tittar på vad som är avgörande för att klara den, konstaterar vi också att när det gäller de kritiska jordartsmetallerna – mineral som behövs i telefoner, bilar och vindkraftverk – är Sverige beroende av att gå via länder som till exempel Kina och Kongo. Då har vi även sagt att vi har lagt Sveriges och EU:s framtid i händerna på de länderna.

Vi tror på en öppnare och friare handel världen över, men får inte vara naiva inför vad som händer när man blir alltför beroende av ett enskilt land – som dessutom kan ha en annan syn på de mest grundläggande värdefrågorna. Titta till exempel på Kongo som i dag står för 69 procent av världsproduktionen av kobolt. EU är dessutom till hundra procent beroende av import av litium som är fullkomligt avgörande i den gröna omställningen.

Sverige är en stolt gruvnation. Vi har en stolt historia av att vara en gruvnation. Men jag menar – och det är en viktig signal att sända – att Sverige även har en stolt möjlig framtid som en ännu starkare gruvnation. Den svenska järnmalm och det svenska stålet är eftertraktat världen

över. Det är också i den produktionen man tycks stå på randen till att kunna börja använda fullkomligt banbrytande teknologi som skulle kunna ge oss grönt stål. Det är den typen av framsteg som kommer att behövas för att klara den gröna omställningen.

Det många missar är att för att få till detta behöver man bana väg för brytning av både det primära och det sekundära. Tillgång till många enskilda, mer sällsynta metaller och mineral kommer av att man också banar väg för den primära brytningen. Det är ett perspektiv som vi behöver vara fler som hjälps åt att bana väg för.

Avslutningsvis vill jag säga att signalen är mycket tydlig: Regeringen kommer inte att kasta ut förslag som Socialdemokraterna har arbetat med tidigare bara för att de är S-märkta. Jag vill understryka att vi tar stafett-pinnen vidare där det går, kompletterar och ser vad vi kan göra för att gå i mål och förverkliga detta och försöka hålla så högt tempo som det går.

Anf. 99 ISAK FROM (S):

Herr talman! Jag tackar näringsministern.

Vi har en situation där det ofta, med rätta, beskrivs som att bolagen har lagt miljoner – ibland till och med hundratals miljoner kronor – på utredningar. Dessa utredningar är så till den milda grad komplicerade att myndigheterna inte har kompetens att hantera dem. De behöver då starta egna utredningar.

Om man nu har tvingat utvecklingen så långt måste man backa bandet och ställa sig frågan vad det är som ska säkerställas. Jo, att det inte läcker ut gifter i omgivningen och att det återställs med bästa möjliga teknik. Då kan man kanske inte initialt exakt veta hur det ska återställas, eftersom man inte vet hur produktionen utvecklar sig. Däremot måste bolaget ha resurser för att kunna vidta de åtgärder som krävs.

Jag tänker att det här måste vara ingången om man ska se över detta på riktigt, för man hamnar nu i en konstig situation där företagen samtidigt som de söker också ska utbilda myndigheterna om bästa möjliga teknik. Det här är ju en innovationsdriven verksamhet som går framåt hela tiden och där AI är på väg in. Det handlar om en helt annorlunda arbetsmiljö jämfört med för bara tio år sedan. Stegen är enorma mot ny teknik och en helt annan typ av brytning. Det måste man också ha med sig.

Anf. 100 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag fattar mig kort och tackar för de medskicken. Jag vill verkligen återigen markera regeringens genuina vilja att kroka arm här och arbeta för att bana väg för nästa generations gruvnäring för lång tid framöver.

Vi kan väl försöka sporra varandra till att göra de här förslagen så bra som det går, och sedan får vi se vem som får äran att klippa banden. Vi gör förstås det här ihop även om rollerna då eventuellt kan ha ändrats. Förhoppningsvis klarar vi av att göra vårt jobb så bra att vi håller högre tempo än vad som tidigare varit fallet för de mycket tidskrävande tillståndsprocesserna runt gruvnäringen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2022/23:141 om bosättningslagen

Anf. 101 Arbetsmarknads- och integrationsminister JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Sofia Amloh har frågat migrationsministern om hon tänker vidta några åtgärder för att förändra lagstiftningen på området och i så fall vilka förändringarna är. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Bosättningslagen infördes under en tid då mottagandet av nyanlända var mycket högt och det fanns stora utmaningar med långa väntetider för nyanlända i anläggningsboenden som försenade etableringen. Bosättningslagen var en förutsättning för att klara det höga mottagandet. Riksrevisionens granskning (RIR 2021:29) visar också att intentionerna med lagen har uppnåtts.

Samtidigt ser regeringen att det finns utmaningar med det nuvarande systemet. Även om mottagandet minskar tilldelas vissa kommuner fortfarande förhållandevis många nyanlända. För kommuner som har bostadsbrist kan det vara svårt att hitta boendelösningar till nyanlända. Andra kommuner får så få nyanlända att det kan bli svårt att upprätthålla kvalitet i mottagandet och i insatserna. Flera kommuner önskar ett högre mottagande. Eftersom fördelningen av nyanlända som omfattas av anvisning styrs strikt utifrån ett antal kriterier finns det begränsade möjligheter för kommunerna att påverka fördelningen av mottagandet. Boendevillkoren för dem som tas emot efter anvisning varierar också mycket mellan olika kommuner.

Regeringen avser att se över bosättningsregelverket i enlighet med Tidöavtalet. Där framgår bland annat att bosättningslagen bör ses över i fråga om viktningen av de faktorer som styr fördelningen av nyanlända samt att bostadssituationen i en kommun ska få större betydelse. Regeringen kommer att återkomma om de närmare detaljerna.

Anf. 102 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Johan Pehrson för svaret. Frågorna i interpellationen försökte jag först ställa till Johan Pehrson. Sedan provade jag med migrationsministern. Nu får jag äntligen stå här och debattera med Johan Pehrson, vilket känns bra och riktigt. Frågorna lyder som sagt: Tänker statsrådet vidta några åtgärder för att förändra bosättningslagen? I så fall, vilka är förändringarna?

Jag har ställt frågorna med integrationsmålen i bakhuvudet: Integrationspolitiken ska vila på lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund, vilket beslutades i riksdagen 2008. För att uppnå målen är det viktigt att personer som av olika skäl har sökt skydd i Sverige och beviljas uppehållstillstånd snabbt tas emot i kommuner och kan påbörja sin etablering på arbetsmarknaden. Nyanländas etablering ska ha ett tydligt fokus på snabb etablering på arbetsmarknaden.

Det var just därför bosättningslagen infördes i mars 2016. Den innebar att alla kommuner blev skyldiga att efter anvisning från Migrationsverket ta emot och ordna bostad till nyanlända. Syftet med bosättningslagen är att alla kommuner ska vara med och ta ansvar för mottagandet av nyanlända samt få en jämnare ansvarsfördelning mellan kommunerna. Nyanlända får därmed bättre förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och i

samhället. Innan lagen började gälla var anvisningssystemet organiserat utifrån frivilliga överenskommelser.

I svaret säger statsrådet i stort sett att lagen har spelat ut sin roll. Men jag noterar att Liberalerna var för lagen när den infördes. Jag funderar lite över vilka samhällsproblem vi har löst sedan 2016 enligt Liberalerna och regeringen.

Jag vill att vi påminner oss om hur det såg ut innan lagen trädde i kraft. Det var många kommuner som till synes var rika och välbärgade men som konsekvent vägrade att delta i den gemensamma uppgiften att ta emot nyanlända. Ansvaret delades inte på alla, och då blev det ohållbart. Det enda som gjorde att man kunde dela på ansvaret var att det till slut infördes en lagstiftning. Det var det som krävdes för att tvinga ut ansvaret. Det var det enda sättet.

Det är detta jag har i tankarna. Vilka är de samhällsproblem som har lösts sedan dess? Nu vill Liberalerna och regeringen ändra den här lagstiftningen och sedan avskaffa den, trots att vi har ordnat strukturer och former för det här. Vilka är de samhällsproblem som är lösta, enligt statsrådet, om nu lagen har spelat ut sin roll? Är problemen lösta nu och framgent?

Anf. 103 JOHANNA HARALDSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Sofia Amloh för att vi får diskutera och debatera bosättningslagen i kväll. I den riksrevisionsrapport från 2021 som statsrådet nämner konstateras att bosättningslagen har varit viktig för nyanländas möjligheter att förbättra sin etablering i det svenska samhället och att tiden till att man får ett eget jobb och egen försörjning har kortats. Det säger sig självt lite grann. Om man ser till att människor kommer till kommuner där det är enklare att få jobb kommer etableringen att gå snabbare. Om de får trängas på en arbetsmarknadsenhet med många andra och slåss om uppmärksamheten kanske det tar lite längre tid.

Det är därför svårt att förstå varför regeringen vill återgå till det som inte fungerade, till situationen före införandet av bosättningslagen. Då hade vi en ojämn fördelning av nyanlända mellan kommunerna, och det tog längre tid för människor att etablera sig på svensk arbetsmarknad.

Jag har lyssnat på ministern och hans svar på Sofia Amlohs frågor för att förstå varför man vill förändra bosättningslagen och i förlängningen avskaffa den. Johan Pehrson menar att länsstyrelserna, som tar fram fördelningen mellan kommunerna i enlighet med bosättningslagen, inte tar tillräcklig hänsyn till kommunernas önskemål och särskilda förutsättningar. Ministern säger också: ”Även om mottagandet minskar tilldelas vissa kommuner fortfarande förhållandevis många nyanlända.” Det här lyfter man fram som skäl till förändring och i förlängningen avskaffande av lagstiftningen. Jag undrar vilken grund ministern har för de påståenden jag just tog upp.

Anf. 104 Arbetsmarknads- och integrationsminister JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Jag tackar för interpellationen och för interventionen i debatten. Det är självklart så att vi måste göra otroligt mycket mer för att människor ska komma i arbete och för att de ska få bostad – tak över huvudet. Båda delarna är avgörande för att man ska kunna integreras. Det

Prot. 2022/23:54
31 januari

Svar på
interpellationer

räcker inte med det ena eller det andra: att bo på gatan men ha ett jobb eller att ha någonstans att bo där det inte finns några jobb.

Riksrevisionen har förslag till förändringar. Det tycker jag låter rimligt. Samtidigt konstaterar man att lagen tjänade Sverige väl i ett läge när det kom väldigt många människor till landet. EBO, som vi har pratat om i den här kammaren i minst 20 år, funkade inte riktigt bra. ABO var inte heller så bra. Vi var tvungna att få ut människor. Det fanns inga platser. Ni vet hur det såg ut i Sverige då. Det var ett ganska tufft läge, och det här var ett sätt att hantera det.

Länsstyrelserna har pekat på en hel del problem, likaså Statskontoret. Det är klart att vi tittar på de rapporterna och att vi vill utreda förutsättningarna för en bättre etablering. Det finns ju ingen som har något annat syfte än att människor som har kommit till Sverige och fått rätt att stanna här, oavsett varför, ska etableras snabbast möjligt. Vi ser i dag att det finns problem och att många kommuner gärna skulle vilja kunna påverka detta. Till exempel pekar Riksrevisionen i sin rapport på barnens villkor och tycker att man ska göra vissa ändringar. Det är klart att hela spektrumet ska belysas.

Jag förstår rädslan. Det är klart att det har funnits kommuner som inte velat hjälpa till. Men i dag har vi å andra sidan läget att det är fler kommuner där man verkligen vill att det kommer människor dit, då man har en enorm arbetskraftsbrist och ser människor som en väldigt stark tillgång.

Interpellationens ursprungliga frågor är lätta att svara på. Vi vill utreda hur man kan förstärka kommunernas inflytande.

Jag möter rätt många människor från olika partier som tycker att det kan vara en rimlig åsikt. Vi har byggt den svenska offentliga förvaltningen på ett ganska skapligt mått av kommunalt självstyre. Därmed inte sagt att man helt ska kunna vägra. Det får vi se. Vi ska utreda frågan. Det är vad vi försöker att möta.

Det är klart att bosättningslagen var nödvändig. Liberalerna tyckte att det var ett bra sätt att hantera det när det inte fungerade med EBO och ABO. Människor var tvungna att ta vägen någonstans i den mycket svåra situation som de människor som kom hit var i. Då var detta verktyget.

Jag tycker inte att man ska vara så orolig för att villkoren ses över för hur man ser till att personer kommer ut och etableras snabbast möjligt. Jag håller med det som sades här. Vi har genom åren kortat etableringstiden. Den ska kortas ytterligare. Det är ingen som tycker att den ska vara något annat än kortast möjlig.

Anf. 105 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Jag tar vid där. Etableringstiden ska kortas. Men jag har lite svårt att se det när man ändrar i just de lagstiftningar som har underlättat och är anledningen till att de har kortats.

Jag blir ändå lite positivt förvånad när statsrådet tar upp EBO-lagstiftningen, för det hänger ihop. Vi socialdemokrater säger att det tyvärr inte har fungerat och att EBO-lagstiftningen borde avskaffas. Är det vad regeringen och Liberalerna också tycker och har tagit ställning till lyssnar vi med stora öron från Socialdemokraterna. Vi är nog beredda att se till att regeringen ska lyckas med det.

Det sägs att lagstiftningen har spelat ut sin roll men att den fyllde sitt syfte då. Vad är det som har ändrat sig? Vi hade inte en struktur, och det var inte ordnat. Det byggde på frivillighet. Det fanns ett stort behov, och behovet växte. Det var tydligt att vi behövde sätta en struktur. Socialdemokraterna tog initiativet och såg till att en lagstiftning kom på bordet så att alla kommuner tog ansvar.

Riksrevisionen visar tydligt på att den har uppfyllt de syftena. Det fungerar. Varför ändra och avskaffa någonting som fungerar? Senast förra året, när kriget i Europa i Ukraina bröt ut, var kriterierna att fördela mellan kommunerna fullt aktuella och skulle hållas. Det var vi överens om. Vad har hänt sedan dess?

Vi kan se framåt till nästa år eller året därpå med den omvärld vi lever i med flyktingströmmar och behovet för människor att röra på sig. Är det inte bra att Sverige har en struktur för hur det ska gå till som vi vet fungerar? Lagen har haft många positiva effekter för en lösning av ett samhällsproblem.

Vi kan ta ett exempel. Det är väl bättre att hundra personer kommer ut i tio kommuner än i två? Om de är bättre fördelade skapas bättre förutsättningar både för kommuner och för de personer som kommer.

Är det inte så att de välbärgade kommunerna, som konsekvent redan innan lagen fanns har vägrat, nu får möjligheten att kunna avsäga sig svaret igen?

Min fråga till statsrådet är: Vilka gynnas av förändringen eller ett avskaffande av lagstiftningen? Är det de nyanlända som behöver integreras eller är det rika högerstyrda kommuner?

Anf. 106 JOHANNA HARALDSSON (S):

Herr talman! Tack för svaren på våra frågor som ministern ger och resonemangen.

Vi återkommer hela tiden i debatten till rapporten från Riksrevisionen. Det är med anledning av de frågor jag ställde om vilken grund som ministern hade för sina påståenden.

Riksrevisionen konstaterar tvärtemot vad ministern påstår att man i stor utsträckning där det har varit möjligt har justerat antalet anvisade till olika kommuner efter kommunernas särskilda förutsättningar och önskemål. Det har gällt både fler och färre anvisade nyanlända till respektive kommun.

Samma rapport visade också att fördelningen mellan kommunerna varit jämnare och att det snabbat på etableringstiden. Varken ministerns påstående om bristande hänsyn till kommunernas förutsättningar och önskemål eller att snedfördelningen av ansvar kvarstår verkar ha någon grund.

Jag undrar fortfarande: Varför vill man ha med bostadssituationen i kriterierna? Varför vill man i förlängningen avskaffa lagen? Det är lätt att få intrycket, precis som Sofia Amløh lyfter fram i debatten, att man i större utsträckning lyssnar på de kommuner som inte vill ta ansvar.

Man lyssnar i större utsträckning på de kommuner som inte heller vill se till att bygga bostäder som kan passa människor som kanske har lägre inkomster. De vill inte planera för det i sin kommun.

Jag upplever inte heller att man i den här debatten eller i övrigt tar hänsyn till de kommuner som tidigare har varit de som har fått ta det allra största ansvaret. Det har varit ett oproportionerligt stort ansvar. Förändringen riskeras om man nu avskaffar lagen.

Tycker verkligen Johan Pehrson att det är värt att offra kortare etableringstid för nyanlända för att moderater och sverigedemokrater ska kunna blidka vissa kommunala företrädare som vill slippa att ta sitt ansvar?

Anf. 107 Arbetsmarknads- och integrationsminister JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Det hade gått utmärkt om tidigare regeringar hade velat agera och införa sanktionsmöjligheter mot kommuner. Vi förväntar oss att de ska ta sitt ansvar när vi bestämmer det här i kammaren.

Vi säger att vi ska ha den bosättningslag som vi har haft under den enorma kris som uppstod för människor som var tvungna att fly. Det hade skapat stora spänningar här i Sverige att man hade infört tvingande sanktioner mot kommuner. Det gjordes inte, kan jag notera.

Jag tror att man ska försöka göra det i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner för att få bästa möjliga mottagande. Min enda tanke är kanske inte att jag bara tänker på Örebro, Laxå och Degerfors hemma i Örebro län. Jag vill försäkra kammaren att jag tänker på hela Sverige.

Jag tänker på individen. Det är fler parametrar som avgör om det kan bli en lyckad integration. Jag vet att de närvarande i hela kammaren just nu tänker på det och inte vill någonting annat.

Personer ska helst komma i jobb och lära sig språket snarast möjligt, och sedan ska de sköta sig. Jag noterar vilka som är överens om åtgärderna. Där har vi samma mål.

Vi måste vara beredda att lyssna på Riksrevisionen som tycker att man ska göra justeringar. Det bör utredas. Statskontoret säger att man behöver se över detta. Länsstyrelsernas rapporter säger samma sak.

Sofia Amløh tog här exemplet med 100 personer. Det är en bra enhet, men det är många fler som kommer. Om man ska nyckla ut 100 på ett väldigt rättvist sätt ska det komma 1 till varje kommun. Det är kanske inte det mest optimala sättet.

Man kan behöva ha resurser i en kommun att för att se till att man ger en bra etablering förutom att människor ska ha någonstans att bo. Sedan gäller det skolplatser. Det hänger också ihop med hur många som har kommit tidigare. Det kanske är så att man inte ska vara tio på tio ställen utan tjugo på fem ställen. Men att kommunerna ska ha någonting att säga till om, och lite mer att säga till om – det är det som ska utredas. Jag har inget annat besked att ge.

Sedan får vi följa detta noga. Vad utredningen sedan kommer fram till, vilken remissbehandling detta leder till och vilken slutsats det sedan blir i skarpt läge i en proposition – när vi vet det ska vi ta en riktig debatt och se om det finns något alternativ. Kanske ska kommunerna ha mindre att säga till om. Man kan verkligen landa i det igen när det här blir föremål för en skarp lagstiftning. Vi vet ju inte hur Sverige ser ut då.

Sedan nämndes också de ukrainska flyktingarna. Där är ändå läget sådant att massflyktsdirektivet gäller. De här människorna från Ukraina omfattas inte formellt sett av bosättningslagen i dag, utan det handlar om Migrationsverkets boenden och kommuner som hjälper till.

Jag hoppas att vi allihop står ödmjuka inför detta läge. Vi vill inget annat än att kriget ska ta slut i Ukraina och att människor ska kunna återvända. Men det kan också bli så att läget förvärras ytterligare från det helvete på jorden som redan råder i Ukraina. Då kan många, många fler människor behöva fly igen. Vi vet att det var 12 miljoner människor som lämnade Ukraina, och 8 miljoner har kommit tillbaka. Ungefär 50 000 befinner sig i Sverige. Om det blir en kraftig förändring måste vi vidta åtgärder, men de ukrainska flyktingarna omfattas alltså inte av bosättningslagen.

Anf. 108 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Vi pratar om förutsättningarna för kommunerna och för de nyanlända. Det tycker jag är helt rätt, för det är där diskussionen ska ligga om vad detta syftar till. Jag fattar ändå statsrådets svar på frågan om vilka detta skulle gynna som att det är de nyanländas etablering och inte de välbärgade kommunernas egna intressen.

Men nu vill regeringen ändå ändra på detta, och jag tycker att vi behöver nämna det utifrån att det också raserar en förutsägbarhet som är viktig. När man säger att lagen ska ändras – vi vet inte riktigt i vad – och att man till syvende och sist vill avskaffa den undrar jag hur kommunerna ska kunna förbereda sig från år till år. Det handlar ju om att bygga upp en struktur med bostäder och så vidare, och nu raserar man förutsägbarheten.

Jag vill ändå någonstans säga vad detta har handlat om. Varför är det här så viktigt? Jag börjar med de integrationspolitiska målen och etableringen – en snabb etablering. Det handlar om att komma in på arbetsmarknaden och att bryta bostadssegregationen. Vi socialdemokrater ser att det finns en bostadssegregation, och vi ser att det finns en svår skolsegregation. Vi ser också att det finns en arbetsmarknadssegregation. Det finns de människor som är inne på arbetsmarknaden och de som är utanför den. Så länge det är så är det ett samhällsproblem som vi måste se politiskt. Socialdemokraterna kommer inte att vika för det. Vi tänker ta ansvar för att detta ska lösas.

Jag tycker att det är lite sorgligt att man väljer att ta bort saker som fungerar och i stället går i helt fel riktning.

Anf. 109 Arbetsmarknads- och integrationsminister JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Jag tycker att Sofia Amlöf är lite dyster på slutet. I övrigt tycker jag att vi har mycket samsyn, men vi vet vad vi ska ta bort.

Jag har hört flera socialdemokrater genom åren säga att det blir bättre med en förändring och med reformer. Den ambitionen har jag hört en massa socialdemokrater ha, och det är med sanningen överensstämmande. Det har funnits intentioner, och saker har genomförts. Och ibland har det också blivit rätt mycket bättre. Det är ju fantastiskt! Det kan vara så också.

Jag vill understryka att man kan vara socialdemokrat, liberal eller höra till vilket parti man vill och samtidigt tycka att det är bra att kommunerna har mycket att säga till om. Vi diskuterar ofta balansen mellan vad vi ska bestämma och vad kommunerna ska bestämma. Ska de ha brottsförebyggande uppdrag? I många år har vi pratat om huruvida de ska ha ett ansvar eller bara bör ta ansvar för våldsutsatta kvinnor, till exempel. Vilka insatser ska kommunerna göra? Ska man skärpa synen på deras insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck, som är i högsta grad aktuellt?

Man kan tycka att vi lägger på saker och så vidare, men på vissa sätt tror jag ändå att det blir ett annat läge när vi har mycket färre personer – för det är vi också överens om att vi ska ha. Socialdemokraterna har tydligt deklarerat att man står bakom en smalare migrationspolitik under kommande år än den som ledde fram till bosättningslagen eftersom det är en förutsättning för att vi ska kunna klara integrationen över huvud taget.

Jag ser fram emot att vi när utredningen väl är tillsatt, genomförd och remissbehandlad ska komma tillbaka i frågan. Då har jag gärna en dialog med Sofia Amloh och andra socialdemokrater om hur man gör detta bäst, för det kan vara så att ni kan möta företrädare i Socialdemokraterna som tror på att det är bra med kommunalt självstyre i Norrköping, till exempel.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 18 Svar på interpellation 2022/23:105 om resurser till socialtjänsten för att motverka att unga dras in i kriminell verksamhet

Anf. 110 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Ingela Nylund Watz har frågat mig om och när jag och regeringen avser att redovisa en fördelning till landets kommuner av anslaget om 10 miljoner kronor för att stärka socialtjänstens arbete inom ramen för det brottsförebyggande arbetet. Hon har också frågat mig vilka fakta som ligger till grund för mitt och regeringens beslut att avsätta dessa 10 miljoner kronor och om jag avser att vidta några andra åtgärder för att stärka socialtjänstens förmåga att medverka i arbetet med att bryta nyrekryteringen till kriminella gäng.

Som Ingela Nylund Watz framhåller är det angeläget att stärka socialtjänsten i dess arbete med barn och unga för att minska nyrekryteringen till kriminella miljöer. Förebyggande insatser för att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet lönar sig, och socialtjänsten har en central roll i det arbetet. Regeringen ser ett behov av att utöka socialtjänstens verktygslåda och möjlighet att ge fler och tidigare insatser.

Det brottsförebyggande arbetet ska prioriteras under mandatperioden. De anslagna 10 miljoner kronorna i budgeten för 2023 är en av de satsningar regeringen gör för att stärka socialtjänsten i det brottsförebyggande arbetet med unga. Regeringen avser att återkomma i fråga om hur medlen ska användas.

En åtgärd som har aviserats i budgetpropositionen för 2023 är att vidta lämpliga åtgärder för att inrätta en krissocialjour som ska ge stöd till socialtjänsten i arbetet mot brottslighet som begås av unga personer. Regeringen vill även se över olika möjligheter att förstärka föräldransvar och påverka föräldrar som inte tar sitt föräldransvar.

Barn som befinner sig i riskzonen för att dras in i kriminalitet och deras familjer behöver få stöd och hjälp från samhället. Regeringen har därför satsat sammantaget 400 miljoner kronor per år på föräldraskapsstöd. Målsättningen är att sådant stöd ska finnas i alla kommuner. Satsningen är också en del av det brottsförebyggande arbetet, och de områden som Polismyndigheten har definierat som särskilt utsatta kommer särskilt att uppmärksammas.

Det är viktigt att vårdnadshavare vars barn riskerar att begå brott eller redan har begått brott tar emot det stöd som finns. Regeringen ser därför även över möjligheterna för socialnämnden att besluta om öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare och fler och tidiga insatser till barn och unga.

För vissa unga är en placering på ett särskilt ungdomshem en möjlig väg att förhindra kriminalitet. Det är regeringens bestämda uppfattning att alla barn i behov av placering enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, ska få det. Regeringen avsätter därför medel för en förlängning av subventionen av kommunernas kostnader för placering vid Statens institutionstyrelse. Under 2023 subventionerar regeringen också familjehemsplaceringar till kommunerna genom statsbidrag på 200 miljoner kronor så att alla barn och unga som är i behov av sådan placering ska få sina rättigheter och behov tillgodosedda.

Ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete kräver fungerande samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och andra berörda aktörer. Det finns exempelvis ett pågående regeringsuppdrag som syftar till att stärka samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten så att barn och unga får tidiga och samordnade insatser. Det behövs också mer kunskap och forskning om vilka insatser som faktiskt fungerar. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering har därför ett regeringsuppdrag att ta fram kunskapsunderlag om insatser inom det brottsförebyggande området som socialtjänsten kan använda.

Anf. 111 INGELA NYLUND WATZ (S):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet! Det var väldigt många ord men väldigt lite konkretion, får man säga.

Det skulle bli 34 482 kronor och 75 öre per kommun om man slog ut det här på de 290 kommunerna. Det är en försvinnande liten satsning; det tror jag att statsrådet håller med om.

Det räcker inte att prata. Det räcker inte med alla ord som finns i interpellationssvaret. De här 10 miljonerna blir i själva verket en illustration av att regeringen står rätt handfallen inför behovet av att arbeta förebyggande för att motverka att unga dras in i kriminalitet. Illustrationen förstärks av att statsrådet inte kan redogöra för hur dessa 10 miljoner ska kunna användas.

Det är egentligen på det sättet att det som regeringen föreslår i sin budget på det här området i huvudsak är sådant som den socialdemokratiska regeringen har startat arbete med och påbörjat. Det enda riktigt nya som regeringen har är de här 10 miljonerna och den utredning som statsrådet pekade på om insatser för att man ska kunna vidta åtgärder utan att vårdnadshavarna lämnar samtycke.

Det här minimala anslaget är helt otillräckligt. Statsbidragen som regeringen lämnar till kommunerna, som ska axla ansvaret att växla upp det brottsförebyggande arbetet, är också helt otillräckliga. För att de ska klara av att ta det ansvaret, bygga ut det brottsförebyggande arbetet och se till att socialtjänsten får en större verktygslåda för att klara av att hantera det behöver de grundläggande förutsättningarna för kommunernas arbete i välfärden fungera. Då behöver kommunerna ökade statsbidrag, framför allt ökade generella statsbidrag.

Regeringen är helt otillräcklig också på det här området. De 6 miljarder i generella statsbidrag som högerregeringen vill ge kommunerna i ökade anslag motsvarar ju inte på långa vägar det grundläggande behov som till exempel Sveriges Kommuner och Regioner har pekat på. Det är uppemot 20 miljarder som skulle krävas för att klara de grundläggande välfärdstjänsterna.

Regeringen pratar väldigt mycket om att det nu ska till ökad samverkan. Kommunerna ska göra mer. Socialtjänsten ska få fler verktyg. Det ska samverkas med det omgivande samhället och polisen. Då behövs det verkligen en grundläggande trygghet hos kommunerna för att de ska våga och orka ta på sig ytterligare insatser som så väl behövs.

Att arbeta förebyggande är något som vi socialdemokrater har förstått är en nyckel till framgång. Under lång tid har det legat för oss i arbetet med att stoppa nyrekryteringen till gängen.

Dessvärre är högerregeringens prat i de här frågorna just prat. Man springer nu i kapp en verklighet som sprungit ifrån högern, som tidigare bara talat om repressiva åtgärder.

Jag hoppas att statsrådet under den här debatten kan ge mig lite klarhet i om jag drar rätt slutsatser när jag konstaterar dels att de 10 miljonerna i själva verket var pressmeddelandepengar för statsråd, dels att det ännu är högst oklart hur socialtjänstens arbete ska stärkas. Har jag tolkat statsrådet korrekt?

Anf. 112 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Ja, de här 10 miljonerna är det många av oss som funderat över sedan regeringen presenterade sin budget. Vi har funderat, och vi har vänt och vridit på den här frågan. Ingela Nylund Watz har formulerat den i tre delar här.

När regeringen aviserar hur de ska fördelas har vi inte fått svar på.

Vilka fakta som ligger till grund för att man kom fram till just 10 miljoner har vi inte fått svar på.

Vi har visserligen fått svar på den tredje frågan om andra åtgärder, i alla fall delvis. De andra åtgärderna som statsrådet tar upp här handlar om barn i riskzon. Där pratar man om 400 miljoner. Jag har lite svårt att bedöma om det är rimliga siffror, men det känns ju mindre orimligt än 10 miljoner.

En annan åtgärd som pekas på är att man ska subventionera familjehemsplaceringar. Då pratar man om 200 miljoner. Det har jag också svårt att bedöma rimligheten i, herr talman, men det sticker inte i ögonen så flagrant som siffran 10 miljoner.

Eftersom det är så många som har funderat så mycket på det här ser jag verkligen jättemycket fram emot att få svar på de två första frågorna.

Det som Ingela Nylund Watz gjorde när hon räknade ut att det är 34 000 gjorde väldigt många av oss första dagen, och vi häpnade.

Den andra frågan, som kanske egentligen är intressantare, är vilka fakta som låg bakom den här siffran. Vi har haft en lång debatt med energiministern under dagen, herr talman, och energiministern uppmanade oss att försöka tolka regeringens arbete positivt.

Om man försöker ha den ansatsen skulle man möjligen kunna tolka detta som ett svar: ”De anslagna 10 miljoner kronorna i budgeten för 2023 är en av de satsningar regeringen gör för att stärka socialtjänsten i det brottsförebyggande arbetet med unga.”

Fortsättningen vet jag inte om man ska tolka som ett svar: ”En åtgärd som har aviserats i budgetpropositionen för 2023 är att vidta lämpliga åtgärder för att inrätta en krissocialjour” och så vidare. Jag ser inte att det är pengasatt.

Är det den åtgärden som ministern avser, eller har jag missförstått svaret? Är det då en jour för hela landet, alltså för alla kommuner? Det räcker ju inte till en jour i samtliga kommuner – inte ens i samtliga regioner, miss-tänker jag – med den här anslagsfördelningen. Är det en positiv tolkning, eller är det jag som läst svaret fel?

Det skulle vara spännande att höra vilka fakta som ligger till grund för det här. Jag tycker att det är en otroligt spännande och relevant fråga från Ingela Nylund Watz, och jag och många med mig ser verkligen fram emot svaret.

Anf. 113 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag vill börja med att verkligen tacka ledamoten Nylund Watz för frågan om de 10 miljonerna. När jag dessutom förstår på ledamoten Björck att det är många socialdemokrater som har lagt ned mycket tid på att fundera på vad dessa 10 miljoner kan tänkas gå till blir jag ännu gladare över att nu kunna stoppa detta huvudbry. Det är klart att om man lite mer noggrant hade läst det som står i regeringens förslag om detta hade man kanske inte behövt lägga ned så enormt mycket tankemöda på det här utan kunnat ägna sig åt något mer konstruktivt.

När man avsätter en summa på 10 miljoner är det naturligtvis tydligt att de ska gå till att bygga upp centralt stöd till socialtjänsterna i hela landet. Jag trodde i min enfald att alla förstått att det var så – att 10 miljoner inte är en summa som man fördelar på 290 kommuner, utan något helt annat. Frågan från ledamoten, med förstärkning här av en annan ledamot, visar dock klart och tydligt att alla inte förstått detta, och jag vill tacka ledamoten för möjligheten att få klargöra det. Totalt satsas det i budgeten en dryg miljard på förebyggande arbete och på att förstärka för de allra mest utsatta barnen.

Jag är Sveriges första renodlade socialtjänstminister. Det är ett sätt att från regeringens sida tala om vilket fokus vi lägger på frågor som gäller socialtjänsten och alla uppdrag som är kopplade till den.

Tittar man tydligt i Tidöavtalet ser man också att det finns inte mindre än 22 punkter som pratar om det förebyggande arbetet. Jag rekommenderar läsning även av dessa 22 punkter.

Jag kan också rekommendera det 52-punktsprogram som Moderaterna presenterade i valrörelsen, som också inriktar sig på en rad förebyggande arbeten.

Jag är, herr talman, mycket orolig för hur de kriminella nätverken breder ut sig. Och jag är oerhört orolig – och uppfattar att övriga ledamöter också är det – över att så unga personer som tioåringar rekryteras in i våra kriminella nätverk. Rapporteringen från medierna de senaste veckorna har handlat om ett antal fjorton- och femtonåringar.

Jag ställer mig i mitt stilla sinne frågan vad dessa ledamöter, som nu så tydligt vet vad som behöver ske, och den förra regeringen gjorde under åtta års tid för att stoppa rekryteringen av dessa unga. Denna rekrytering påbörjades nämligen inte häromveckan eller härommånaden. Detta är en utveckling som har pågått under lång tid och som Moderaterna och övrig opposition arbetade starkt med i oppositionsläge.

Vi gjorde en mängd tillkännagivanden för att stöta på den dåvarande röda regeringen. Till min stora glädje tvingade vi därmed den gamla regeringen att tillsätta en del av de utredningar som är helt nödvändiga för att förändra lagstiftningen. De utredningarna kommer vi att få glädjen att kunna omsätta i lagstiftning för att förbättra verktygen för socialtjänsten, men också för lagförande myndigheter, för att kunna möta denna oerhört oroad utveckling.

Anf. 114 INGELA NYLUND WATZ (S):

Herr talman! Statsrådet kan ironisera över de frågor som ledamöterna ställer till statsrådet, men det vore mer klädsamt att försöka svara på dem. Jag tar till mig att statsrådet ser framför sig att det ska byggas upp något slags centralt stöd för socialtjänsterna runt om i landet, men man hade kunnat vara tydligare med det i svaret. Så det är bra att vi får besked om detta här i dag.

Den miljard som statsrådet har talat om i ett pressmeddelande och som man pratar om när man är ute i landet och besöker kommunerna gäller sådant som vi är överens om. Vi är överens om nästan allt. Det som skiljer oss åt i våra respektive budgetförslag är att vi, utöver det regeringen har lagt på detta område, lägger ytterligare en halv miljard till socialtjänsten och en krona för varje krona som satsas på polisen. Det är substantiella tillskott.

Till yttermera visso är det också så – och detta tror jag att statsrådet måste fundera lite grann över – att om kommunerna ska kunna ikläda sig det stora ansvar som socialtjänst, skola och andra delar av kommunernas verksamheter har på ett tydligare, bättre och effektivare sätt, vilket jag tror att vi båda är intresserade av, krävs det att kommunerna i grunden har en trygg och stabil finansiering för den välfärdsverksamhet de bedriver. Om man då som regering pratar väldigt mycket om att det nu ska påbörjas ett stort arbete för att lyfta de brottsförebyggande insatserna, som om det vore något nytt som den här regeringen har kommit på, måste man börja från början. Man måste ge kommunerna grundförutsättningarna för att de ska kunna växla upp detta arbete. Det räcker inte med pressmeddelandepengar, utan det krävs generella statsbidrag i en storleksordning som gör att kommunerna kan klara av uppgiften.

Detta är nämligen inte den enda uppgiften. Det är en av de viktigaste uppgifterna men inte den enda uppgift som kommunerna har i Välfärdsverige. Det handlar om skola, äldreomsorg och olika typer av insatser för stöd och service i omsorgen. Detta vet statsrådet.

Men de 6 miljarder i generella statsbidrag som den här regeringen har levererat är alldeles för lite för att kommunerna runt om i Sverige ska orka med att ta på sig ytterligare ansvar för detta, för i praktiken står man nu inför nedskärningar.

I vårt budgetförslag har vi lagt dubbelt så mycket i satsningar på generella statsbidrag. Vi har lagt en halv miljard kronor på förstärkningar av

socialtjänsten. Och vi har sagt att för varje krona mer som vi satsar på polisen ska vi satsa lika mycket på det förebyggande arbetet. Detta är substantiella satsningar, och det är satsningar som jag tror att kommunerna skulle se som tydliga så att de vågar satsa.

Tyvär när regeringen inte ända fram här. Det finns inga nyheter i regeringens budget mer än de här 10 miljonerna och utredningen om insatser där vårdnadshavare inte behöver lämna samtycke. Det är ganska fattigt.

Vi är överens om problembeskrivningen, men vi är sannerligen inte överens i frågan om den här regeringen gör tillräckligt eller inte. Min bild är att det bara är prat.

(Applåder)

Anf. 115 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Jag har svårt att tänka mig något mer konstruktivt än att ägna tid åt brottsförebyggande arbete. Jag tycker att det är positivt att få slängt på sig att man satsar på det. Vi tycker att det är konstruktivt.

Då har vi alltså fått svar, åtminstone på två av frågorna. Vi har inte fått svar på vilka fakta som låg bakom när man anslog 10 miljoner, och det lär vi väl aldrig få. Men vi har fått veta att regeringen avser att återkomma i frågan om hur medlen ska användas, och svaret var ett centralt stöd på 10 miljoner som ska läggas i potten och jämföras med nedskärningar i miljöklassen för kommunerna. De ska alltså pareras med ett centralt stöd på 10 miljoner. Det säger möjligen, herr talman, att statsrådet och regeringen kanske borde ägna sig åt något mer konstruktivt – till exempel brottsförebyggande arbete.

Anf. 116 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag önskar verkligen att detta var mer än prat från de socialdemokratiska ledamöterna. Jag kommer ju till ett departement, till en lagstiftning som har uppenbara brister, där det finns mycket att göra och åtgärda.

Att ägna sig åt brottsförebyggande arbete är inte det som den tidigare regeringen har gjort. Precis som alltid när Socialdemokraterna pratar innebär ”substantiellt” tydligen att lägga pengar, men det som verkligen är substantiellt är att ge verktygen.

Jag reser just nu runt till socialtjänsterna runt omkring i Sverige. Jag föreslår att ledamöterna gör detsamma. Jag gjorde det också under min tid i opposition.

Det socialtjänsterna och socialsekreterarna runt omkring i Sverige efterfrågar är fler verktyg, och de har efterfrågat det i åtta års tid.

Jag kommer också till ett departement där utredningen om socialtjänstlagen har legat sedan 2020 därför att tidigare ansvarigt statsråd inte har gått vidare med den nödvändiga lagstiftningen. När jag möter Sveriges socialchefer, SKR och socialsekreterare undrar de varför arbetet med lagen inte har skridit fram.

Vi kommer att gå fram med denna lagstiftning. Jag har aviserat att vi kommer att lägga den lagrådsremissen år 2024. Varför gör jag det då inte på direkten? Jo, därför att det finns vissa brister. När utredaren Margareta Winberg fick sitt uppdrag lade man också till att det inte fick finnas några kostnadsökningar. Då, mina vänner, blir alla dessa vackra ord om att lägga

miljarder ganska tomma och innehållslösa! Får en utredare med i sina direktiv att det inte får vara kostnadsdrivande, hur ska man då tolka detta?

Detta är den situation jag har att hantera just nu. Det finns delar i detta som är otroligt bra, och dem ska vi gå vidare med. Vi ska se till att vi verkligen har åtgärder som får effekt och att vi kan ha best practice.

Vi vet att det finns socialtjänster i Sverige som arbetar på ett oerhört bra och förebyggande sätt. Det ska vi säkerställa och hjälpa till och se till att också andra socialtjänster får möjlighet att göra.

När jag reser runt träffar jag också de socialtjänster som pekar på hur jobbigt det är att komma fram med ett långsiktigt arbete med den stora personalomsättningen. Det är de yngsta socialsekreterarna som ofta får göra de mest komplicerade utredningarna. De står också, som de beskriver det, utan den viktiga kompetens som man behöver för att hantera barn och ungdomar på väg in i kriminalitet. De saknar kontakt och möjlighet att samarbeta och samverka på ett bra sätt med polisen, skolan och hälso- och sjukvården. Den sekretess som är en del av hindret har funnits under lång tid, men vi är på väg att hitta en lagstiftning som ska kunna bryta ned de hindren.

Det finns åtskilliga förslag. Jag förstår att ni verkligen är ivriga att se vad den här regeringen har presterat efter tre månader. Men jag kan försäkra er, kära vänner, att ni inte behöver vara oroliga. Det kommer ett ganska stort batteri av åtgärder när det gäller just förebyggande arbete som riktar sig mot våra unga.

Varje unge förtjänar en positiv framtid i Sverige. I dag är en av de allra viktigaste uppgifterna att bryta rekryteringen till de kriminella nätverken.

Anf. 117 INGELA NYLUND WATZ (S):

Herr talman! Jag har noterat att statsrådet reser runt i landet för att inhämta kunskap om hur socialtjänsten arbetar och ta in input. Det är jättebra!

Jag kan rekommendera en resa till Södertälje, som jag kommer från. Södertälje skulle med Socialdemokraternas budgetförslag ha fått ett tillskott på 91 miljoner i år i generella statsbidrag. Det är en kommun med drygt 100 000 invånare. Men med den nuvarande regeringens budget blir det bara ungefär hälften. Det är en stor skillnad för en kommun som ska planera och klara välfärdens verksamheter. Detta är en illustration av den poäng jag har försökt göra här.

Kommunerna måste ha en trygg bas att stå på för att klara sina välfärdsuppdrag. När vi då kräver och gemensamt önskar att man ska göra mer i samverkan med andra aktörer för att få stopp på nyrekryteringen till kriminella gäng måste man också veta att resurserna kommer.

När det gäller miljarden vill jag återigen framhålla för statsrådet att vi är helt överens. Det som skiljer oss åt i våra respektive budgetar när det handlar om det förebyggande arbetet är att vi vill satsa mer på ökade generella statsbidrag. Vi har 500 miljoner kronor i en satsning på socialtjänsten, och vi satsar en krona på det förebyggande arbetet för varje krona vi satsar på polisen.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen har sett till att kommunerna kompenseras tredubbelt för de påfrestningar som har varit under pandemin och det ekonomiska tapp som detta har inneburit. Det är mycket

mer än den tidigare borgerliga regeringen gjorde under tidigare kriser. Detta har gjort att kommuner har haft möjlighet att satsa.

Jag vill visa på Södertälje kommuns satsningar. De kostar 30 miljoner om året. Det är ganska mycket mer än regeringens satsning på 10 miljoner för hela landet.

Prot. 2022/23:54

31 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 118 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Tack än en gång, Ingela Nylund Watz och Patrik Björck, för en bra debatt!

Jag tycker verkligen att en av de viktigaste frågor vi kan debattera just nu är på vilket sätt vi tillsammans kan hjälpas åt med det brottsförebyggande arbetet. Jag ser egentligen inte att det ska finnas några större politiska skiljaktigheter. Vi har ett gemensamt intresse av att rädda nästa generation från att rekryteras till de kriminella nätverken.

Jag åker väldigt gärna till Södertälje. Det är en av de kommuner jag har tänkt att jag ska besöka, och det finns åtskilliga fler att besöka.

Jag konstaterar dock att under sina åtta år i regeringsställning hade Socialdemokraterna inte de pengar som de nu plötsligt har när de befinner sig i opposition.

Jag vill än en gång understryka att det är så mycket verktyg som saknas men som vi i den här regeringen har för avsikt att ge våra socialtjänster, våra kommuner, polisen och hälso- och sjukvården. De måste kunna möta alla de där tråkiga fallen som vi i dag har satt namn på som lex Lilla hjärtat, lex Tintin eller lex Luna. Det handlar om brister som har blottlagts genom dessa barns tragiska öde.

Vi kommer att möta detta med lagstiftning som kommer att ge verktyg till våra socialtjänster och övriga myndigheter att jobba på ett effektivt och verkningsfullt brottsförebyggande sätt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 19 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2022/23:53 Skärpta straff för brott i kriminella nätverk

2022/23:54 Nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare

§ 20 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 27 januari

2022/23:163 Öresundsverkets framtid

av Joakim Sandell (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

den 30 januari

2022/23:164 Hedersrelaterat våld och förtryck

av *Sofia Amløh* (S)

till statsrådet *Paulina Brandberg* (L)

2022/23:165 Brottsutredningen av chilenska adoptioner

av *Martina Johansson* (C)

till statsrådet *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

§ 21 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 27 januari

2022/23:278 Taiwans möjlighet till deltagande i internationella organisationer

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister *Tobias Billström* (M)

2022/23:279 Möjligheten att öka produktionen av vindkraft i befintliga verk

av *Rickard Nordin* (C)

till energi- och näringsminister *Ebba Busch* (KD)

2022/23:280 Biogasens skattebefrielse

av *Rickard Nordin* (C)

till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2022/23:281 Förutsättningarna för de små livsmedelsproducenterna

av *Anders W Jonsson* (C)

till landsbygdsminister *Peter Kullgren* (KD)

2022/23:282 Blockaden av Latjinkorridoren

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister *Tobias Billström* (M)

den 30 januari

2022/23:283 Svar på hemställan från Svenska Jägareförbundet, Sportfiskarna och LRF

av *Anna-Caren Säterberg* (S)

till landsbygdsminister *Peter Kullgren* (KD)

2022/23:284 Svenska kraftnäts samråd och dialog

av *Mikael Larsson* (C)

till energi- och näringsminister *Ebba Busch* (KD)

2022/23:285 Förstärkt arbete mot dödsolyckor i arbetslivet

av *Johanna Haraldsson* (S)

till statsrådet *Paulina Brandberg* (L)

2022/23:286 Kompetensförsörjning via branschskolor

av *Jim Svensk Larm* (S)

till statsrådet *Lotta Edholm* (L)

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 14.58,
av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.56,
av tredje vice talmannen därefter till och med § 16 anf. 92 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

GERGÖ KISCH

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Meddelande om frågestund	1
§ 2 Meddelande om återrapportering från Europeiska rådets möte den 9–10 februari	1
§ 3 Anmälan om subsidiaritetsprövningar	1
§ 4 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 6 Ärende för hänvisning till utskott	2
§ 7 Svar på interpellation 2022/23:58 om utebliven kompensation för el- och gasanvändare i Skåne	2
Anf. 1 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	2
Anf. 2 OLA MÖLLER (S)	3
Anf. 3 ADRIAN MAGNUSSON (S)	4
Anf. 4 MARIANNE FUNDAHN (S)	5
Anf. 5 JOAKIM SANDELL (S)	5
Anf. 6 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	6
Anf. 7 OLA MÖLLER (S)	7
Anf. 8 ADRIAN MAGNUSSON (S)	8
Anf. 9 MARIANNE FUNDAHN (S)	8
Anf. 10 JOAKIM SANDELL (S)	8
Anf. 11 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	9
Anf. 12 OLA MÖLLER (S)	10
Anf. 13 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	10
§ 8 Svar på interpellation 2022/23:74 om processindustrins aviserade investeringar	11
Anf. 14 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	11
Anf. 15 ISAK FROM (S)	13
Anf. 16 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	13
Anf. 17 ISAK FROM (S)	14
Anf. 18 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	15
Anf. 19 ISAK FROM (S)	15
Anf. 20 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	16
§ 9 Svar på interpellationerna 2022/23:78, 82 och 94 om elstöd för hela landet	16
Anf. 21 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	16
Anf. 22 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S)	17
Anf. 23 ISAK FROM (S)	18
Anf. 24 MALIN LARSSON (S)	18
Anf. 25 JIM SVENSK LARM (S)	19
Anf. 26 PATRIK BJÖRCK (S)	20

Anf. 27 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	21
Anf. 28 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	22
Anf. 29 ISAK FROM (S)	23
Anf. 30 MALIN LARSSON (S).....	23
Anf. 31 JIM SVENSK LARM (S).....	24
Anf. 32 PATRIK BJÖRCK (S)	25
Anf. 33 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	26
Anf. 34 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	27
Anf. 35 ISAK FROM (S)	27
Anf. 36 MALIN LARSSON (S).....	28
Anf. 37 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	28
Ajournering.....	29
Återupptaget sammanträde.....	29
§ 10 Svar på interpellation 2022/23:92 om höga bränslepriser.....	29
Anf. 38 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	29
Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (S)	30
Anf. 40 LINUS SKÖLD (S).....	31
Anf. 41 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	31
Anf. 42 LARS BECKMAN (M).....	32
Anf. 43 ISAK FROM (S)	33
Anf. 44 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	34
Anf. 45 PATRIK BJÖRCK (S)	35
Anf. 46 LINUS SKÖLD (S).....	36
Anf. 47 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	36
Anf. 48 LARS BECKMAN (M).....	37
Anf. 49 ISAK FROM (S)	37
Anf. 50 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	38
Anf. 51 PATRIK BJÖRCK (S)	39
Anf. 52 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	39
§ 11 Svar på interpellation 2022/23:113 om energi- och näringsministerns uttalande om den tidigare elpriskompensationen	40
Anf. 53 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	40
Anf. 54 FREDRIK OLOVSSON (S).....	40
(forts.).....	41
Ajournering.....	41
Återupptaget sammanträde.....	41
Ajournering.....	41
Återupptaget sammanträde.....	41
§ 11 (forts.) Svar på interpellation 2022/23:113 om energi- och näringsministerns uttalande om den tidigare elpriskompensationen	42

Anf. 55 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	42
Anf. 56 FREDRIK OLOVSSON (S)	42
Anf. 57 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	43
Anf. 58 FREDRIK OLOVSSON (S)	43
Anf. 59 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	44
§ 12 Svar på interpellation 2022/23:114 om stärkande av EU:s konkurrenskraft under EU-ordförandeskapet	44
Anf. 60 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	44
Anf. 61 ELIN SÖDERBERG (MP)	45
Anf. 62 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	46
Anf. 63 ELIN SÖDERBERG (MP)	47
Anf. 64 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	48
Anf. 65 ELIN SÖDERBERG (MP)	48
Anf. 66 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	49
§ 13 Svar på interpellation 2022/23:130 om nedläggning av utredning om energisystemet	50
Anf. 67 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	50
Anf. 68 MARIELLE LAHTI (MP)	51
Anf. 69 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	52
Anf. 70 MARIELLE LAHTI (MP)	53
Anf. 71 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	54
Anf. 72 MARIELLE LAHTI (MP)	54
Anf. 73 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	54
§ 14 Svar på interpellation 2022/23:135 om prishöjningar på fjärrvärme	55
Anf. 74 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	55
Anf. 75 JOAKIM SANDELL (S)	55
Anf. 76 PATRIK BJÖRCK (S)	56
Anf. 77 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	57
Anf. 78 JOAKIM SANDELL (S)	58
Anf. 79 PATRIK BJÖRCK (S)	58
Anf. 80 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	59
Anf. 81 JOAKIM SANDELL (S)	59
Anf. 82 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD)	60

§ 15 Svar på interpellation 2022/23:138 om elstöd till företagen	60	Prot. 2022/23:54
Anf. 83 Energi- och näringsminister EBBA		31 januari
BUSCH (KD)	60	-----
Anf. 84 AIDA BIRINXHIKU (S)	60	
Anf. 85 LINUS SKÖLD (S)	61	
Anf. 86 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	62	
Anf. 87 AIDA BIRINXHIKU (S)	63	
Anf. 88 LINUS SKÖLD (S)	64	
Anf. 89 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	64	
Anf. 90 AIDA BIRINXHIKU (S)	65	
Anf. 91 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	65	
§ 16 Svar på interpellation 2022/23:148 om nya gruvor.....	66	
Anf. 92 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	66	
Anf. 93 ISAK FROM (S)	67	
Anf. 94 LINUS SKÖLD (S)	67	
Anf. 95 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	68	
Anf. 96 ISAK FROM (S)	69	
Anf. 97 LINUS SKÖLD (S)	70	
Anf. 98 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	70	
Anf. 99 ISAK FROM (S)	71	
Anf. 100 Energi- och näringsminister EBBA		
BUSCH (KD)	71	
§ 17 Svar på interpellation 2022/23:141 om bosättningslagen	72	
Anf. 101 Arbetsmarknads- och integrationsminister		
JOHAN PEHRSON (L).....	72	
Anf. 102 SOFIA AMLOH (S).....	72	
Anf. 103 JOHANNA HARALDSSON (S)	73	
Anf. 104 Arbetsmarknads- och integrationsminister		
JOHAN PEHRSON (L).....	73	
Anf. 105 SOFIA AMLOH (S).....	74	
Anf. 106 JOHANNA HARALDSSON (S)	75	
Anf. 107 Arbetsmarknads- och integrationsminister		
JOHAN PEHRSON (L).....	76	
Anf. 108 SOFIA AMLOH (S).....	77	
Anf. 109 Arbetsmarknads- och integrationsminister		
JOHAN PEHRSON (L).....	77	
§ 18 Svar på interpellation 2022/23:105 om resurser till socialtjänsten för att motverka att unga dras in i kriminell verksamhet	78	
Anf. 110 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON		
GRÖNVALL (M).....	78	
Anf. 111 INGELA NYLUND WATZ (S).....	79	
Anf. 112 PATRIK BJÖRCK (S)	80	

Anf. 113 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	81
Anf. 114 INGELA NYLUND WATZ (S).....	82
Anf. 115 PATRIK BJÖRCK (S).....	83
Anf. 116 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	83
Anf. 117 INGELA NYLUND WATZ (S).....	84
Anf. 118 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	85
§ 19 Bordläggning.....	85
§ 20 Anmälan om interpellationer	85
§ 21 Anmälan om frågor för skriftliga svar	86
§ 22 Kammaren åtskildes kl. 21.27.	87